

Gorenjski Glas

PETEK, 1. MARCA 2024

LETO LXXVII, ŠT. 18, CENA 2,80 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Na Jesenicah dnevni center za starejše

V jeseniškem domu upokojencev so odprli nove prostore dnevnega centra, ki je namenjen dnevni varstvu starejših. V njem je prostora za osemnajst uporabnikov, tudi za osebe z demenco.

URŠKA PETERNEL

Jesenice – V Domu upokojencev dr. Franceta Bergeleja na Jesenicah so odprli dnevni center, ki je zaživel v povsem prenovljenih prostorih v pritličju. Namenjen je starejšim od 65 let, odprt pa je vsak dan od ponedeljka do petka med 6.30 in 16. uro. Uporabniki lahko v njem preživijo ves dan ali pa samo kakšno uro, pridejo vsak dan ali samo občasno. Kot je povedala vodja dnevnega centra Tina Gatej, pri tem upoštevajo potrebe in želje uporabnikov oziroma njihovih svojcev. Tako jih lahko svojci pripeljejo v

dnevni center zjutraj in gredo potem v službo, popoldne pa pridejo spet ponje. V tem času gredo lahko tudi po opravkih oziroma se na ta način razbremenijo celodnevne skrbi za starejše,

S pomočjo dnevnega varstva lahko starejši dlje časa ostanejo v domačem okolju.

ki je, zlasti pri tistih z diagnozo demenca, lahko zelo naporna.

Uporabniki imajo zagotovljeno socialno oskrbo, vključijo se lahko v številne domače dejavnosti, obiščejo

fizioterapijo, telovadbo, pevске vaje, pogovorne skupine, bralne urice... Poskrbljeno je tudi za zajtrk in kosilo ter kavo, čaj, sadje...

Ena od uporabnic je 82-letna Jeseničanka Boža, ki je iskreno priznala, da se v dom (še) ne bi želela preseliti. Rada pa pride enkrat na teden, ob torkih, ko se lahko udeleži tudi vaj pevskega zbora. »Nekatere pesmi znam, pri nekaterih pa samo mrmram,« se je nasmehnila. Odkar ji je pred meseci umrl mož, živi sama, vsak dan pa ji iz doma pripeljejo tudi kosilo.

► 5. stran

Uporabniki se lahko vključujejo v domače aktivnosti, med drugim tudi k zelo priljubljenemu pevskega zboru. / Foto: Nik Bertonec

Kamor je šel Stenmark, je šel tudi Jur

V Alpskem smučarskem muzeju Elan v Begunjah se danes odpira prav posebna razstava. Pripoveduje namreč o smučarski legendi Ingemarju Stenmarku in njegovem dolgoletnem serviserju Juriju Vogelniku.

MARJANA AHAČIČ

Begunje – Osnova za razstavo Smučar in njegov serviser je zbirka v lasti nekdanjega Elanovega tehnologa, Radovljičana Jurija Vogelnika, ki je Stenmarka kot serviser spremljal na vseh poteh v njegovi zlati dobi smučanja. Kot pravijo v muzeju, razstava razkriva posebno povezanost med serviserjem in smučarskim junakom, ki je bila očem javnosti manj vidna, a je bila pomemben sestavni del Stenmarkovih in Elanovih zgodovinskih uspehov ter evforije vseh, ki so te uspehe spremljali.

► 22. stran

Jurij Vogelnik na razstavi Smučar in njegov serviser, ki je od danes na ogled v Alpskem smučarskem muzeju Elan / Foto: Tina Dokl

Ko se pojavi severni sij, je prekrasno

► 21. stran

Žan Križnar iz Škofje Loke se je leta 2021 z družino preselil na Švedsko. »Takrat si nisem mislil, da bom v tej državi ostal, a za zdaj kaže, da bom gor živel še dlje časa ...«

zdravje & lepota

od 9. do 12. strani

Priloga: **jeseeniške novice**

AKTUALNO

Govekar odšel, odhajajo tudi tri občine

Skupno občinsko upravo občin Gorenjske, ki jo po novem vodi Robert Zadnik, čaka nov izziv: nezadovoljne občine Cerklje, Šenčur in Preddvor nameravajo iti na svojo.

3

ŠPORT

Šegel zmagal prvič v karieri

Gregor Šegel, magister materialov in metalurgije, je na februarjski zadnji tekmi celinskega pokala sezona 2024 v tekmovalnem lednem plezanju v Veliki Britaniji pometel z vso konkurenco.

14

GG+

Nogomet mora tudi povezovati

Kranjska članska ekipa Triglava je od zadnje tekme jesenskega dela tekmovanja doživela kar nekaj sprememb, na čelu uprave kluba pa je tudi nov predsednik Aleksander Vrtač.

20

ZANIMIVOSTI

V hladni vodi se telo umiri

V soboto se je več kot sto hrabrih kopalcev odločilo za osvežilni skok v vodo Blejskega jezera, ki je bila enako hladna kot ozračje. Na ledeno preizkušnjo jih je pripravil Emil Ledenko.

32

VREME

Danes bo oblačno in deževno. Jutri in v nedeljo bo spremenljivo do pretežno oblačno, možna bo kakšna ploha.

3/11 °C

jutri: pretežno oblačno

VSAK PRVI IN TRETJI PETEK V MESECU

Kupon za brezplačni mali oglas

Brezplačen je mali oglas z besedilom do 80 znakov. Ugodnost velja samo za naročnike časopisa Gorenjski glas. Kuponi so veljavni pol leta. Mali oglas brez kupona zaračunavamo po ceniku, z 20 % popustom za naročnike. Kupon ni veljaven za objavo pod šifro ali z navedbo: naslov v oglašnem oddelku. **Brezplačnega malega oglasa ne morejo uveljavljati pravne osebe (tudi s. p.).** Oglase sprejemamo na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, po telefonu 04/201 42 47 ali po e-pošti malioglas@g-glas.si; za torkovo številko Gorenjskega glasa do petka do 14. ure in za petkovo številko do srede do 14. ure. V malooglasnem oddelku smo vam na razpolago v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, v sredo od 8. do 16. ure.

MALI OGLAS

marec 1/24

Naročam objavo malega oglasa z naslednjim besedilom:

- prodam kupim oddam najmem
 podarim iščem nudim zamenjam

RUBRIKA:

Vsebina:

Tel.: ___ / ___ - ___ - ___

Nečitljivih kuponov
ne objavljamo.

Mobitel: ___ / ___ - ___ - ___

Ime, priimek in naslov naročnika časopisa:

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Strong – Robbie Williams Tribute

Skupina Strong je bila ustanovljena leta 2017 z namenom, da bi predstavljala pesmi enega najbolj znanih britanskih pop zvezdnikov. Njihov cilj je poustvariti gibe, nastop, oblačila in zvoke Robbieja Williamsa ter s tem občinstvu dati občutek, da so dejansko obiskali njegov koncert, in jim omogočiti doživeti enaka čustva. Skupina Strong izvaja pesmi z najboljših albumov, ki jih je Robbie

ustvaril od začetka solistične kariere. Občinstvo je navdušeno, ko na koncertih zaspenijo pesmi, kot so Angel, Come Undone, She's the one, Feel, Supreme ... V soboto, 9. marca, se v Orto baru v Ljubljani obetata dve uri čiste zabave v slogu Robbieja Williamsa in enemu naročniku

Gorenjskega glasa bomo podarili dve vstopnici za ta koncert. Za sodelovanje v žrebanju odgovorite na vprašanje: Katerega leta se je rodil Robbie Williams, če je 13. februarja letos praznoval 50. rojstni dan? Odgovore s svojimi podatki pošljite do četrтка, 7. marca, zjutraj na kotiček@g-glas.si.

Nagrajenec

Dve vstopnici za koncert Dina Merlina v Stožicah prejme **Samo Gartner** iz Škofje Loke. Čestitamo!

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **DRAGICA ŠOBERL** z Blejske Dobreve.

Obeta se reorganizacija dela

S preklicem soglasij za nadurno delo, ki so ga vložili nekateri zdravniki, bo v zdravstvenih zavodih potrebna reorganizacija dela. Zanimalo nas je, kakšen vpliv bo to imelo na gorenjske paciente.

NIKA TOPORIŠ

Kranj – Smo v sedmem tednu stavke Sindikata zdravnikov in zobozdravnikov Slovenije Fides. Kot smo že poročali, je vlada na ponedeljkovi seji sprejela ukrepe, namenjene zaščiti in delovanju zdravstvenega sistema. Fides je kasneje objavil tudi odziv, v katerem je zapisano, da sprejeti ukrepi kažejo na veliko nepoznavanje situacije v zdravstvu. Poudarili so, da je uvajanje izmenskega dela pravno izjemno težek in hkrati za bolnike nevaren poseg v organizacijo dela, prav tako pa opozarjajo na nejasnosti v zvezi s pojmom 'običajna delovna obremenitev' ter kdo bo tisti, ki bo naredil analizo, kako obremenjeni so zdravstveni delavci in kako bodo to analizo opravili. »Če so takšne ukrepe pisali na ministrstvu za zdravje, nas odslej za javno zdravstvo še bolj skrbi, kot nas je doslej,« so zapisali.

Manjši obseg dejavnosti

V Splošni bolnišnici Jesenice (SBJ) je preklic soglasij za nadurno delo vložilo 60 zdravnikov, kar predstavlja 38 odstotkov celotne kadrovske ekipe. »Potrebna bo reorganizacija in prilagoditev dela, tako po strukturi kot obliki. Pričakujemo, da bo v primeru umika soglasij najhitrejša in največja sprememba potrebna na manjših oddelkih, kot sta pediatrija in ginekologija. Predvsem pri manjših oddelkih in enotah bo to najtežje,« so sporočili iz SBJ. V nadaljevanju pojasnjujejo, da bo umik soglasja v naslednjih tednih imel vpliv na dostopnost

Preklici soglasij za nadurno delo prinašajo drugačno organizacijo dela. Prihajalo bo do omejitve nenujnih storitev, za ranljive skupine in nujne storitve pa bo poskrbljeno v polni meri. / Foto: Gorazd Kavčič

zdravstvenih storitev. Na vseh področjih in dejavnostih bolnišnice se bodo nemoteno opravljale vse nujne storitve, v polni meri bo poskrbljeno za vse ranljive skupine in z zakonom določene druge skupine, katerih zdravstvena oskrba mora biti tudi med stavko izvedena v polni meri. »Zmanjšala se bo internistična ambulantna dejavnost, internistika bo usmerjena predvsem v zagotavljanje nujnih storitev in akutne hospitalne dejavnosti, omejeni bodo tudi diagnostični in terapevtski ambulantni postopki in posegi ter kardiološka dejavnost,« so sporočili iz SBJ. Kot načrtujejo v jeseniški bolnišnici, bodo specialitika in dispanzerji predvidoma delovali normalno, prav tako celotna dejavnost porodništva, na področju ginekologije in porodništva

za zdaj predvidevajo omejitve ginekološke operativne dejavnosti, kirurgija pa bo v celoti pokrila in izvedla vse nujne storitve. Postopoma (že v drugi polovici mar-

dobrih 13 odstotkov vseh zaposlenih zdravnikov v OZG. »Preklici so vodstvom nekaterih naših enot, kjer dežurajo družinski zdravniki in pediatri (zdravstvena do-

V Splošni bolnišnici Jesenice je soglasje za preklic nadurnega dela vložilo 60 zdravnikov oziroma 38 odstotkov, v Osnovnem zdravstvu Gorenjske pa 39 zdravnikov oziroma 13 odstotkov.

ca) pa pričakujejo zmanjšanje specialističnih ambulantnih storitev in izvajanje prospektivnih operativnih posegov.

Otežena razporeditev v NMP

V Osnovnem zdravstvu Gorenjske (OZG) je soglasje preklicalo 39 zdravnikov, predvsem družinskih in pediatrov. Kot so sporočili iz OZG, to predstavlja

mova Kranj in Bled), nekoliko otežili oblikovanje razporedov dela v Nujni medicinski pomoči (NMP) za mesec marec, vendar za zdaj združevanje NMP s sosednjim zdravstvenim domom, kar je predstavil državni sekretar ministrstva za zdravje, ne bo potrebno,« so poudarili v OZG in pri tem dodali še, da zdravnikom soglasja za delo drugje predvidoma ne bodo preklicali.

Razrešili dileme okoli kamniške urgence

Po sredinem sestanku na ministrstvu za zdravje je državni sekretar Denis Kordež zagotovil, da služba nujne medicinske pomoči v Kamniku s stalno prisotnostjo zdravnika ostaja tudi po reorganizaciji sistema.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Predstavniki ministrstva za zdravje so se v sredo sestali s predstavniki občin Kamnik in Komenda ter vodstva kamniškega zdravstvenega doma. Po besedah Denisa Kordeža so »uspešno razrešili vse dileme«, ki so se v minulih

dneh pojavljale v zvezi s kamniško enoto NMP in prejšnji teden privedle tudi do protestov nezadovoljnih občanov.

»Nujne medicinske pomoči v Kamniku ne zdaj niti v prihodnje nikakor ne ukinjamo,« je po sestanku povedal Kordež, ki je dejal, da so kamniško NMP prepoznali

kot strateško točko, kjer bo stalno prisoten tudi zdravnik. To bodo formalno potrdili v novem pravilniku o nujni medicinski pomoči, ki ga bodo sprejeli letos.

Z izidom sestanka je bil zadovoljen direktor kamniškega zdravstvenega doma Sašo Rebolj, ki je med drugim dejal, da so s tem dobili

zagotovilo, da NMP v Kamniku v takšnem obsegu kot doslej ostaja tudi po prenehanju veljavne uredbe, zadovoljen pa je bil tudi s tem, da je v pripravi nov pravilnik, saj iz trenutno veljavnega ni bilo razvidno, v katero smer bo šel razvoj NMP na njihovem območju.

V Kamniku tako sicer ne bo satelitskega urgentnega centra, a kot je povedal Rebolj, je bila njihova glavna skrb, da dolgoročno zagotovijo nujno medicinsko pomoč z zdravnikom 24 ur na dan. Zagotovil pa je, da bodo tudi v prihodnje pozorno spremljali delovanje satelitskih urgentnih centrov in skrbeli, da se zdravstvena oskrba občanov ne poslabša.

Govekar odšel, odhajajo tudi tri občine

Skupno občinsko upravo občin Gorenjske, ki jo po novem vodi Robert Zadnik, čaka nov izziv: nezadovoljne občine Cerklje, Šenčur in Preddvor nameravajo iti na svoje.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjski občinski uslužbenec Sašo Govekar ne vodi več po pooblastilu Skupne občinske uprave (SOU) občin Gorenjske, kar je bil v zadnjih mesecih kamen spotike. Z današnjim dnem je bil namreč na mesto direktorja s polnim mandatom imenovan Robert Zadnik, dosedanji vodja medobčinskega redarstva po pooblastilu. Za čuda pa javnega

Matjaž Rakovec: »Vesel sem, če bodo šli stran, ker bomo imeli redarje in inšpektorje samo zase in bomo to službo mnogo bolje opravljali in dobili več denarja, kot ga zdaj dobimo.«

razpisa za zasedbo mesta direktorja SOU občin Gorenjske sploh ni bilo. »Robert Zadnik zadošča vsem pogojem, tako da razpis ni bil potreben. Za njegovo imenovanje smo dobili soglasje vseh občin ustanoviteljic, razen Cerklj,« je pojasnil kranjski župan Matjaž Rakovec.

Matjaž Rakovec / Foto: Gorazd Kavčič

Kot je poudaril, so se zadeve v medobčinski inšpekciji in redarstvu, ki sta del SOU občin Gorenjske, v letu dni, kar je skupno občinsko upravo vodil Govekar, zelo uredile, pridobili so tudi nove redarje. »Tudi če ne bi dobili Zadnika, bi Govekar šel, ker je svojo misijo opravil,« je povedal Rakovec.

Tri občine želijo na svoje

Nad SOU občin Gorenjske pa se zgrinjajo že novi črni oblaki, saj župani občin Cerklje, Šenčur in Preddvor resno razmišljajo, da izvajanje občinskega inšpekcij-skega nadzorstva in redarstva prenesejo na novo SOU. A Rakovec zaradi te namerne ni razočaran, nasprotno. »Moram biti zelo vesel, da se

V občinah Cerklje, Šenčur in Preddvor si želijo učinkovitejše občinske inšpektorje in redarje, zato nameravajo ustanoviti lastno skupno občinsko upravo. / Foto: Gorazd Kavčič

bo to zgodilo, ker je bila Mestna občina Kranj stalno na izgubi zaradi aktivnosti, ki jih je delala Občina Cerklje. Občina Cerklje mora pokrivati pet odstotkov stroškov v SOU, Kranj pa dve tretjini. Mi smo lani imeli 140 tisoč evrov prihodkov, Cerklje pa 70 tisoč evrov. Torej polovico našega zneska. Ko je Govekar prišel in ko smo dobili te podatke, smo rekli, da je temu zdaj konec. Seveda je župan Cerklj nezadovoljen in je rekel, da gre-

Franc Čebulj / Foto: Gorazd Kavčič

do stran, v to pa je nagovoril še Preddvor in Šenčur ... Vesel sem, če bodo šli stran, ker bomo imeli redarje in inšpektorje samo zase in bomo to službo mnogo bolje opravljali in dobili več denarja, kot ga zdaj dobimo,« je povedal kranjski župan.

Čebulj: Morda se še kdo pridruži

»Res so redarji na območju občine Cerklje bolj učinkoviti kot v Kranju, saj imamo mi dva radarja, Kranj le enega. Ob tem se največ denarja oziroma kazni pobere zaradi nepravilnega parkiranja ob spodnji postaji kabinske žičnice Krvavec. Leta 2023 pa zaradi slabega delovanja redarstva nismo imeli niti pokritih stroškov tako

kot v preteklih letih, saj smo imeli prihodkov še ne 70 tisoč evrov, odhodkov pa skoraj 74 tisoč evrov. Vedno sem govoril, da če bo zadeva učinkovita in uspešna, nam ni problema plačevati višjih stroškov, vsaj ne v znesku, ki ga dobimo od prekrškov v občinski proračun,« se je na očitke o 'zaslužkarstvu' odzval cerkljanski župan Franc Čebulj.

»Iz SOU občin Gorenjske odhajamo, ker je tam razsulo in je neučinkovita. Župa-

Ciril Kozjek / Foto: Gorazd Kavčič

na Rakovca sem opozarjal, naj ne kršijo lastnih aktov in naj objavijo razpis za novega direktorja. Tako bi se zadeva lahko izboljšala, a se je odločil po svoje,« je Čebulj strnil razloge, zakaj si želi ustanovitev nove SOU. »Na tem resno delamo. Do 1. aprila morajo občinski sveti vseh treh občin sprejeti sklepe, da zapuščamo SOU občin Gorenjske, s 1. januarjem 2025 pa bomo začeli s svojo SOU. Ne pričakujem zapletov v nobeni od treh občin in niti ni rečeno, da se nam ne bo pridružila še kakšna občina. Lahko nas bo na koncu štiri ali celo pet občin,« je povedal. »Kranj je teritorialno tako velika mestna občina, da smo ji male občine morda res lahko v breme. Če bodo

hoteli, bodo imeli redarji in inšpektorji samo v Kranju dovolj dela. Prepričan sem torej, da bomo vsi srečni in veseli, ko bomo vsak na svojem,« je dodal.

Kozjek: Ne kaznujejo in ne opozarjajo

Šenčurski župan Ciril Kozjek je prepričan, da bo njihov občinski svet potrdil odhod iz SOU občin Gorenjske. »Svetniki so me že prej opozarjali, da je strošek za medobčinski inšpektorat, ki je lani narasel na 103 tisoč evrov, previsok, učinkovitost redarjev in inšpektorjev pa je slaba. Pa ne da si želimo ljudi kaznovati, lahko jih tudi opozarjamo, ampak sedaj se niti ne kaznuje niti se ne opozarja. Prepričan sem, da bo nova SOU bolj učinkovita in da bodo redarji in inšpektor povezani s krajem oziroma se bodo odzivali na probleme na terenu, ki jih ni malo. Prvo leto delovanja nove SOU bo sicer dražje zaradi začetne investicije v opremo in vozila, potem pa mislim, da bo za nas ceneje kot zdaj,« je dejal.

Franc Čebulj: »Prepričan sem, da bomo vsi srečni in veseli, ko bomo vsak na svojem.«

»Rakovec se je samostojno odločil za postavitve Saša Govekarja za vodjo SOU občin Gorenjske, enako tudi za Roberta Zadnika, ko tudi ni šel v javni razpis. Soglasje za njegovo imenovanje sem sicer po začetni zavrnitvi podpisal, ampak le zato, ker bomo prihodnje leto šli na svoje in nočem brez potrebe 'zapenjati',« je še dodal Kozjek.

K

KOMENTAR
MAŠA LIKOSAR

Dan Civilne zaščite

V Sloveniji od leta 1992 1. marca praznujemo dan Civilne zaščite. Name-njen je pripadnicam in pripadnikom reševalnih služb, ki nepoklicno ali poklicno skrbijo za varnost, izkazujejo solidarnost in nudijo pomoč ljudem, ko jo potrebujejo. Prvi marčevski dan je tako dan vseh, ki ob razmerah, ko nas ogrožajo naravne in druge nesreče, poskrbijo za učinkovito ukrepanje, varujejo človeška življenja, skrbijo za naše premoženje in preprečujejo usodne posledice za okolje in družbo.

Naravne in druge nesreče kljub obsežnim preventivnim ukrepom in civilizacijskemu napredku predstavljajo stalno grožnjo naši varnosti. Narava nas neprestano opominja, da je nepredvidljiva in da je njena silovita moč za človeka lahko zelo ranljiva. Spomnimo le na lanske poplave, predlanski požar na Krasu in Potoški gori, številne naravne ujme, epidemijo covid-19 in vse druge izredne dogodke, kjer bi bile posledice lahko še bistveno hujše brez pomoči Civilne zaščite.

Ob tem ne smemo pozabiti, da so steber sistema zaščite in reševanja ljudje, ki delo večinoma opravljajo prostovoljno, s predanostjo in empatijo pa zagotavljajo, da človek v nesreči ni sam. Njihova prizadevanja za zmanjšanje posledic in škode so neprecenljiva, pri čemer se izkazujejo z izjemnimi človeškimi vrednotami. Pravi ljudje s strokovnostjo in človečnostjo gradijo temelje naše-

ga občutka varnosti in zaupanja v sistem, ki nas ščiti, hkrati pa dokazujejo, da je skupnost močnejša, ko stoji skupaj. Njihova največja in pogosto edina nagrada pa sta naša iskrena hvaležnost in spoštovanje.

Slovenija se ponaša s sodobnim in učinkovitim sistemom zaščite in reševanja, ki je plod obsežnega teoretičnega in praktičnega znanja ter stalnih izobraževanj in usposabljanj. Civilno zaščito sestavljajo različne enote in službe, od enot za prvo pomoč, tehničnih reševalnih enot do specializiranih enot za radiološko, kemijsko in biološko zaščito. Poleg poklicnih so njen pomemben del prostovoljne reševalne službe, ki so najštevilnejše zastopane. To so denimo prostovoljna gasilska društva, organizacije Rdečega križa, Gorska reševalna služba, jamarska, potapljaška in kinološka društva, taborniške in skavtske organizacije ter drugi. Ključnega pomena je, da temu sistemu neprestano namenimo skrb, ga razvijamo in nadgrajujemo.

Čeprav si vsi želimo, da bi pomoč pripadnikov Civilne zaščite potrebovali čim manj, je zavedanje o njihovi prisotnosti in vsakokratni pripravljenosti pomagati pomirjujoče. Civilna zaščita zato mora ostati temelj naše skupnosti, del nacionalne varnosti in blaginje, saj je le z njo družba v času nesreč močnejša, bolj pripravljena, odporna in sposobna hitrejšega okrevanja.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Urška Petermel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Petermel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Nika Toporiš, Ana Volčjak Aleksič

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Jana Triller, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Moteči reklamni panoji

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora – Kranjskogorski občinski svetniki so na februarjski seji v prvem branju sprejeli Odlok o oglaševanju, plakatiranju in obvestilnem sistemu v občini Kranjska Gora, s katerim se podrobneje določa področje oglaševanja, plakatiranja in področje obvestilnih sistemov na območju občine.

Skoraj na vseh zborih občanov januarja letos so tudi navzoči krajanji opozorili na težavo onesnaževanja okolja z reklamnimi panoji, ki marsikje zakrivajo prelep pogled na naravne vede Zgornjesavske doline. Županja Občine Kranjska Gora Henrika Zupan je pojasnila, da je s prvim januarjem začel veljati tudi nov 35. člen v zakonu o urejanju prostora, s katerim se prepoveduje plakatiranje na

kmetijskih zemljiščih, in zagotovila, da bo občina plakatna mesta, ki jih ima na svojih zemljiščih, kot prva odstranila. Občinski odlok bo na novo določil ta pravila in med drugim, če bo ta sprejet v predlagani vsebini, bo tudi oglaševanje prireditve na velikih panojih dovoljeno le teden pred njihovi začetkom in le še dan po koncu prireditve.

Direktor kranjskogorske občinske uprave Robert Klinar je na zadnji seji občinskega sveta povedal, da je bilo odlok zaradi različnih interesov sicer težko uskladiti, a da je osnovni namen varovanje prostora in določitev natančnih pogojev za izdajo dovoljenj. »Da torej pripravimo operativni odlok, ki bo onemogočil onesnaževanje okolja, a da bo ostal sprejemljiv.« Odlok je do 5. marca v 15-dnevni javni obravnavi.

Na Jesenicah shod proti pedofiliji

Jesenice – V sredo, 6. marca, bo na Jesenicah potekal že pred časom napovedani shod proti pedofiliji. Z njim želijo opozoriti na problematiko pedofilije v lokalni skupnosti in hkrati začeti širše vseslovensko gibanje, ki bo opozarjalo in ozaveščalo o tej resni problematiki. »Opozoriti želimo, da je pedofilija v Sloveniji bistveno večji problem, kot se zavedamo, in da moramo o tem ozaveščati, da varujemo vse otroke,« so poudarili v zavodu Bela roža. Shod Bela roža – STOP pedofiliji bodo začeli v sredo ob 16. uri pred Osnovno šolo Prežihovega Voranca na Jesenicah, ob 16.45 bodo pred sodišče položili bele rože, ob 17. uri pa na kratko nagovorili navzoče. S shodom želijo predvsem opozoriti, da so trenutno izrečene kazni v veliki večini neproporcionalne s škodo, ki jo ta dejanja povzročijo žrtvam – škodo, s katero morajo žrtve živeti do konca svojega življenja.

ADLER APOTHEKE
FERLACH BOROVLJE
Mag. Theresa Schuller KG

LEKARNA V BOROVLJAH Z BOGATO TRADICIJO
A-9170 Borovlje/Ferlach • Glavni trg/Hauptplatz 16
T: 0043 4227 2225
Pon. - pet.: 8:00 - 12:30 in 14:30 - 18:00, sob.: 8:00 - 12:00

- Zdravila lahko rezervirate tudi po telefonu oz. e-pošti
- Ekspresna dobava zdravil tudi iz drugih držav EU
- Alternativna medicina (homeopatija, Schüsslerjeve soli...)

Mag. **Blaž PRAPER**

Mag. **Theresa SCHULLER**

Obiščite nas na Facebook-u

GOVORIMO SLOVENSKO
E: narocila@apothekeferlach.at
www.apothekeferlach.at

Komu naj gre parkirnina

Bohinjski občinski svet se je lotil spremembe odloka o prometnem režimu občine, s katerim naj bi poenotili upravljanje parkirišč; večino upravlja občina, tri na svojem območju pa Krajevna skupnost Stara Fužina - Studor, ki s parkirninno zbere slabega pol milijona evrov.

MARJANA AHAČIČ

Bohinjska Bistrica – Bohinjski občinski svet se je konec lanskega leta lotil spreminjanja odloka o prometnem režimu občine. Razlog je, kot navajajo, uskladitev odloka z zakonodajo in upoštevanje usmeritev organov, ki nadzorujejo delovanje občin, namen pa poenotenje upravljanja javnih parkirišč, ki bo omogočalo enotno in učinkovitejše delo.

Predlog spremembe, ki so ga svetniki v prvem branju tudi potrdili, je povzročil razburjenje predvsem v krajevni skupnosti Stara Fužina - Studor, ki kot edina v občini upravlja parkirišča na svojem območju – in tudi sama razpolaga s sredstvi, ki jih zbere na ta način.

Kot je povedal bohinjski župan Jože Sodja, so se z zadevo začeli ukvarjati po prejemu poročila nadzornega odbora, ki ugotavlja nesorazmerno financiranje krajevnih skupnosti. Krajevna skupnost Stara Fužina - Studor namreč prejema več denarja kot druge, saj pobira parkirninno na začasnem parkirišču Labora, parkirišču pod kulturnim domom in parkirišču na Vorančkovci, prav tako pa cestnino za gozdno cesto Voje-Vogar-Blato.

Na občini so zato pripravili spremembo odloka o prometnem režimu, po katerem bi se krajevni skupnosti vzelo upravljanje parkirišč in gozdne ceste, vse parkirnine in cestnine pa bi

Večino parkirišč v Bohinju upravlja občina, začasno parkirišče Labora, parkirišče pod kulturnim domom in na Vorančkovci ter gozdno cesto Voje-Vogar-Blato pa KS Stara Fužina - Studor.

pobirala Občina Bohinj, ki to dejavnost že opravlja na drugih parkiriščih po občini.

Krajevna skupnost Stara Fužina - Studor, ki je, kot poudarja predsednik sveta KS Bojan Traven, zaradi turizma najbolj obremenjena s pločevino, že desetletja sama upravlja parki-

rišča. Na ta način se letno zbere približno štiristo tisoč evrov dodatnih prihodkov. »Ta sredstva vlagamo nazaj v javno infrastrukturo, obnavljamo cesto, financiramo prireditve in zagotavljamo naš način življenja. To je stvar neke samobitnosti,

ki jo je KS Stara Fužina - Studor imela ne le od nastanka Občine Bohinj, ampak tudi ko je bila še pod Občino Radovljica,« je poudaril Traven.

Kot pravi, rešitve ne vidi v tem, da bi ukinjali model, ki v njihovi krajevni skupnosti deluje, temveč v tem, da bi tudi druge krajevne skupnosti opolnomočili, da bi delale na enak način in bi prejemale sredstva od parkirnin.

Župan Sodja meni, da bi zadevo lahko rešili po predlogu, da bi se denar od parkirnin razdelil tudi

drugim krajevnim skupnostim glede na njihovo obremenjenost s prometom, saj ni obremenjena le Stara Fužina, temveč tudi drugi kraji v občini.

Svet krajevne skupnosti pa je januarja izvedel zbor krajanov, na katerem so, kot je povedal Traven, sklenili, da si ne bodo pustili vzeti tistega, kar jim pripada.

»Zadeve je treba predebatirati,« je prepričan župan Sodja, ki prav zato vztraja, da se odlok sprejema v dveh branjih. Pričakuje, da se bodo po potrditvi odloka na januarjski seji do naslednjega branja, predvidoma marca, vendarle dogovorili. Kot je še dejal, pa je ob vprašanju parkirnin smiselno sprejeti tudi odlok o delovanju krajevnih skupnosti, ki ga občina potrebuje in je že v pripravi.

Na občini so pripravili spremembo odloka o prometnem režimu, po kateri bi se krajevni skupnosti vzelo upravljanje parkirišč in gozdne ceste, vse parkirnine in cestnine pa bi pobirala Občina Bohinj.

Spomladi začetek gradnje parkirišča

V Doslovčah bo predvidoma aprila stekla gradnja parkirišča za avtobus in pet osebnih avtomobilov, od tega bo eno za invalide.

MAŠA LIKOSAR

Doslovče – Parkirišče bo umeščeno pred Doslovčam in bo predstavljalo vstopno točko za obisk vasi in kolesarski ali peš obisk Poti kulturne dediščine Žirovnica.

Projekt je ocenjen na slabih 280 tisoč evrov, pri čemer so del sredstev v višini dobrih 80 tisoč evrov prejeli s strani ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport, preostanek je zagotovila žirovniška občina.

»Zagotavljalo bo zadostno število parkirnih mest za osebna vozila, turistični avtobus in ponudilo ustrezno

podporno urbano opremo, ki omogoča varen dostop do znamenitosti, kot je rojstna hiša Frana Saleškega Finžgarja, in izvedbo KašArt festivala,« je pojasnil žirovniški župan Leopold Pogačar.

Območje parkirišča bo opremljeno s sistemom stojala za deset koles, pitnikom, info tablo in

stebričkom za usmerjanje obiska. Imelo bo javne dehidracijske sanitarije, večnamensko nadstrešnico, dve leseni klopi, sistem lesenega koša za ločevanje odpadkov in leseno varovalno ograjo. Prav tako bo na njem senzorski števec obiskovalcev in digitalna panoramska kamera. Urbana oprema bo skladna s Katalogom ulične opreme in pohištva Občine Žirovnica.

Kot je še dodal župan, so februarja izvedli javni razpis za izbiro izvajalca, trenutno so v fazi pregleda prejetih ponudb in izbire najugodnejšega izvajalca.

Parkirišče bo predstavljalo vstopno točko za vas Doslovče in za kolesarski ali peš obisk Poti kulturne dediščine Žirovnica.

Projekt je ocenjen na slabih 280 tisoč evrov, pri čemer so del sredstev v višini dobrih 80 tisoč evrov prejeli s strani ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport, preostanek je zagotovila žirovniška občina. Gradnja bo po besedah župana sklenjena predvidoma v 45 dneh.

Dnevni center za starejše

1. stran

Dnevni center ni namenjen le osebam z demenco, ki potrebujejo posebno skrb, temveč vsem starejšim, ki so doma osamljeni in si želijo druženja ali pa pomoči druge osebe. Po besedah Tine Gatej tako ob strokovni pomoči terapevtov ohranjajo svoje psihofizične sposobnosti, se družijo, ostajajo aktivni in tako lahko dlje časa ostanejo v domačem okolju.

Dnevna soba z udobnimi počivalniki

Prostor je urejen kot velika dnevna soba z mizo in stoli, udobnimi počivalniki, televizorjem, priročno kuhinjo in sobo za odmik, ki je namenjena počitku. Na voljo je kopalnica, ki je dostopna tudi osebam na invalidskem vozčku. Velika pridobitev

Direktorica doma dr. Karmen Arko in vodja dnevnega centra Tina Gatej / Foto: Nik Bertonec

je ograjena terasa. Prostor je za 18 uporabnikov, za občane Jesenic je poskrbljeno tudi za prevoz od doma v dnevni center in nazaj.

Želijo postati gerontološki center

Po besedah direktorice doma Karmen Arko dnevno varstvo v domu sicer omogočajo že vrsto let, a so doslej uporabnike vključevali v domske oddelke. Po novem pa jim je namenjen poseben, prav za to urejen prostor. Ureditev so financirali z lastnimi sredstvi, v njem pa dela strokovni kader iz doma.

Po besedah Arkove sicer želijo postati sodoben gerontološki center, zato uvažajo skupnostne storitve. Poleg dnevnega centra bo novost tudi socialni servis, v sklopu katerega bodo nudili pomoč pri hišnih opravilih v

Cena je odvisna od stopnje samostojnosti in se giblje od 1,62 do 2,88 evra na uro oziroma od 16,81 do 26,91 evra za osem ur z vključeno prehrano. Ker gre za tržno storitev, pa občine za zdaj storitve (še) ne sofinancirajo, tako kot to velja za pomoč na domu.

primeru starosti, invalidnosti, otrokovega rojstva, bolezni ... Gre denimo za prinašanje kosil, obisk trgovin, manjša hišna popravila, pranje in likanje perila, vzdrževanje vrta, čiščenje ...

Občni zbor društva

Škofja Loka – Prosvetno društvo Sotočje Škofja Loka jutri, v soboto, ob 19. uri v Miheličevi galeriji v Kašči na Spodnjem trgu pripravlja redni letni občni zbor. Ob kulturnem programu bo mogoče prisluhniti še predavanju profesorja Vincencija Demšarja o zgodovini vodnjakov in vodovoda na Loškem.

Rekonstrukcija ceste proti krvavški gondoli

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Grad – V februarju je stekla rekonstrukcija ceste v smeri proti spodnji postaji žičnice na Krvavec, od odcepa za Šenturško Goro naprej. Gre za širitev cestišča v dolžini približno enega kilometra z izgradnjo opornih zidov, regulacijo meteornih voda, ureditvijo javne razsvetljave ter ločenege pasu za kolesarje in pešce, je pojasnil župan Franc Čebulj. »Investicijo smo načrtovali že lani, podpisana je bila že pogodba z izbranim izvajalcem, podjetjem Pirc gradnje, a smo izvedbo del zaradi poplav in sanacije posledic zamaknili v letošnje leto, v čas za gradnjo primernih vremenskih razmer.«

Pogodbeni rok za dokončanje del je pol leta. Glede na trenutni potek in dosedanje izkušnje z izvajalcem na cerkljanski občini računajo, da bo gradnja zaključena prej. Kot smo še izvedeli, je vrednost investicije vključno z asfaltiranjem, ki ga bo izvedla Gorenjska gradbena družba, nekaj več kot milijon evrov.

Promet zaradi gradnje opornih zidov trenutno poteka izmenično enosmerno, urejen je s semaforji. »Vozniki morajo nekaj minut počakati, podobno kot na drugih gradbiščih po državi, ponekod je čas celo daljši,« je k razumevanju prilagojenega prometnega režima pozval župan.

Darila godbenikov s Paga

JANKO RABIČ

Jesenice – V sklopu praznovanja ob 150-letnici jeseniških godb je Pihalni orkester Jesenice - Kranjska Gora gostil Mestno godbo in Klapo Sol s hrvaškega otoka Pag. Glasbeniki in pevci so s celovečernim koncertom navdušili polno dvorano ljubiteljev dalmatinskega melosa. Koncert je bil darilo Paga jeseniškimi godbenikom ob 150-letnem jubileju. Dobrodošlico je gostom izrekel jeseniški župan in

častni član pihalnega orkestra Peter Bohinec. Pobudnik sodelovanja Peter Muhar mlajši in predsednik godb s Paga Teo Bukša in z Jesenic Anton Justin pa so si ob pozdravnih besedah izmenjali spominska darila. Sodelovanje med godbama traja že petnajst let, Jeseničani so še posebej odmeven koncert izvedli leta 2015, ko so v mestu Pag nastopili s solistko dunajske državne opere Moniko Bohinec in opernim pevcem Klemenom Torkarjem.

O tiskovini, stari skoraj pol tisočletja

Radovljica – V radovljiški knjižnici je ves marec na ogled izjemna publikacija: leta 1541 natisnjeni hvalospev cesarju Maksimilijanu I., ki ga je napisal v Radovljici rojeni Pavel Oberstain. Besedilo velja za prvo znano natisnjeno delo kakega Radovljčana. Avtorja, čas, v katerem je živel, in zanimivo zgodbo enega redkih ohranjenih izvodov njegove knjige bodo v torek, 5. marca, ob 19. uri v Knjižnici A. T. Linhartarja Radovljica predstavili dr. Lucijan Adam, Ažbe Toman in mag. Jure Sinobad.

Ne ukinjajo sredstev za vozače

Občina Žiri bo letos za varstvo vozačev Osnovni šoli Žiri namenila trideset tisoč evrov, zato menijo, da je krčenje varstva nerazumna in nepotrebna odločitev šole.

MATEJA RANT

Žiri – Na Občino Žiri so se v zadnjem obdobju obrnili številni starši šoloobveznih otrok z vprašanjem, zakaj ukinjajo sredstva za jutranje in popoldansko varstvo učencev vozačev. Zato so znova poudarili, da sredstev ne ukinjajo, so jih pa znižali s slabih 50 tisoč evrov v preteklem letu na 30 tisoč evrov v letošnjem letu. Po mnenju nekaterih članov občinskega sveta je bil namreč lanski znesek previsok, zato so že lani zadolžili občinsko upravo, da preveri višino sredstev in način porabe sredstev, ki jih za ta namen zagotavljajo druge občine. »Glede na zbrane podatke smo ugotovili, da druge občine za varstvo otrok namenjajo bistveno manj sredstev, šole pa ravno tako zagotavljajo učinkovito varstvo,« pojasnjujejo na občini.

Na občini ugotavljajo, da zagotovljenih 30 tisoč evrov še vedno predstavlja vsaj sto odstotkov več sredstev na vozača, kot jih namenja katerakoli sosednja primerljiva občina, zato so prepričani, da je krčenje varstva nerazumna in nepotrebna odločitev šole. »Za razliko od ostalih občin Občina Žiri zagotavlja sredstva

ostalih šolah. »Nekatere šole imajo celo več vozačev, kot ima naša šola vseh učencev, pa prejemajo od občin mnogo manj sredstev.« Na očitek vodstva šole, da župan in direktor občinske uprave samovoljno ukinjata sredstva, pa odgovarjajo, da je občinski svet ob dveh vzdržanih glasovih odločitev o znižanju

Občina Žiri zagotavlja sredstva za varstvo tudi med poletnimi počitnicami in v času šole prostih dni.

za varstvo tudi med poletnimi počitnicami in v času šole prostih dni. Ob upoštevanju, da je v koledarskem letu 191 šolskih dni, za varstvo otrok tako nameni 257,18 evra na dan. S tem zneskom je krito dnevno okrog 18 ur prisotnosti učitelja ob predpostavki bruto urne postavke 14 evrov.« Ob tem so na občini še poudarili, da je v Žireh bistveno manj varovancev kot v

sredstev sprejel soglasno. Ob tem so še dodali, da je tudi nadzorni odbor lani na zahtevo občinskega sveta preveril ustreznost poslovanja med občino in šolo ter ugotovil nepravilnosti, ki jih odpravljajo. »Upamo, da bo šola čim prej nadaljevala izvajanje varstva, saj sedanja situacija škoduje predvsem starejšim in osnovnošolcem,« dodajajo na občini.

z ušami že 120 let

KMETIJSKA ZADRUGA CERKLJE, z.o.o.

Trgovina Cerklje: (04) 252 90 17
Kmetijski center Cerklje: (04) 29 26 750
Trgovina Šenčur: (04) 251 91 40
Trgovina Voklo: (04) 04/251 91 41

Trgovina Komenda: (01) 834 56 80
Trgovina Moravče: (01) 834 56 84
Trgovina Blagovica: 041/370-437
www.kzcerklje.si

vaš zanesljiv in odgovoren partner že od leta 1900

SPECIALIZIRANA PRODAJA SEMENSKEGA KROMPIRJA
v skladišču krompirja v Šenčurju, Mlakarjeva ulica 70, 4208 Šenčur
T: (08) 205 19 26, (08) 205 19 25, M: (051) 366 411

SEMENSKI KROMPIR **Meijer** **NORIKA** **HZPC**

SEMENSKI KROMPIR
za vrtničarje in večje pridelovalce - sorte **JAZZY, FRANCELINE, MARIS BARD**

JAZZY - zgodnja, zelo rodna sorta za pridelavo zgodnjega krompirja, tipa kifeljčar; svetlo rumeno meso. Posebnost sorte je kratek čas kuhanja gomoljev - srednje veliki gomolji so kuhani v cca 15 min.

FRANCELINE - zgodnja, odporna sorta, tipa kifeljčar, izredno primerna za prvo porabo z vrta kot kifeljčar za pečenje. Primeren je tudi za pripravo solat. Franceline ima rdečo kožico in rumeno meso.

MARIS BARD - Odlična zgodnja jedilna sorta, ki pri ranem izkopu daje visoke pridelke. Barva kože in mesa je bela. Gomolji so veliki, podolgovato ovalni s srednje plitvimi očesi. Primeren je za kuhanje, pečenje, praženje in cvrtje.

Nova ekološka otoka

51. aprilom letošnjega leta bosta dana v uporabo dva nova ekološka otoka s podzemnimi zabojniki, in sicer na zazidalni coni Koritno (pri transformatorski postaji ob objektu Koritno 6b) in na Jermanki (pri elektro drogu nasproti Partizanske ceste 27). Na ekološkem otoku bosta dva zabojnika namenjena zbiranju papirja in papirne embalaže, dva zabojnika pa zbiranju steklene embalaže. Dodatno bo na ekološkem otoku postavljen tudi zabojniki za zbiranje biorazgradljivih kuhinjskih odpadkov iz gospodinjstev. Uporaba ekoloških otokov je dovoljena izključno gospodinjstvom. V zbiralnicah ločenih frakcij je prepovedano nepravilno odlaganje odpadkov – odlaganje v napačne zabojnike, odlaganje odpadkov poleg zabojnikov ali v bližino zbiralnice. V zbiralnicah ni dovoljeno odlaganje odpadkov, ki se v posamezni zbiralnici ne zbirajo. Uporabniki, ki se ukvarjajo z dejavnostjo (sobodajalci, gostinci, trgovci, samostojni podjetniki ipd.), morajo vse nastale odpadke iz dejavnosti oddajati v zabojnike na svojem zbirnem mestu ali v zbirnem centru izvajalca.

Šola za mlade menedžerje

IEDC – Poslovna šola Bled bo petim občanom Bleda ponudila brezplačno udeležbo v programu Young Managers Program – Poletna šola za mlade menedžerje. Program YMP je intenziven 10-dnevni mednarodni program, ki udeležencem nudi znanje in praktična orodja, ki jih potrebujejo kot učinkoviti menedžerji, ter vključuje pregled glavnih področij vodenja in vodstvenih veščin. YMP je posebej prilagojen izzivom novih menedžerjev, strokovnjakov in velikih potencialov, ki iščejo možnosti razvoja vodstvenih veščin in poslovnega znanja. Poleg poslovnih tem se program osredotoča na razvoj kompetenc, ki jih potrebujejo menedžerji z visokim potencialom za poganjanje svoje poslovne prihodnosti in uspeha. YMP bo potekal med 26. junijem in 5. julijem letos na Bledu. Pogoji za prijavo za brezplačno udeležbo v programu so stalno bivališče v občini Bled, vsaj eno leto poslovnih delovnih izkušenj, znanje angleškega jezika, izpolnjena prijavnica in uspešno opravljen razgovor s profesorjem na IEDC. Za prijavo za pridobitev brezplačne udeležbe pošljite e-pošto na sasa.zupan@iedc.si najkasneje do 17. maja. IEDC bo med prijavljenimi izbral pet kandidatov, ki se bodo najbolje odrezali na razgovoru.

Knjigomat vračalnik

Knjižnica Blaža Kumerdeja Bled je ena od desetih enot knjižnice Antona Tomaža Linhartaradovljica. Odprta je od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure in v soboto od 8. do 12. ure. Ob vhodu v Medgeneracijski center Vezene je na voljo tudi knjigomat vračalnik, kjer lahko gradivo vrnete 24 ur na dan. Za vse otroke do 18. leta starosti je vpis v knjižnico brezplačen, za druge članarina znaša 20 evrov. Imajo kar nekaj literature, vedno znova se trudijo, da ponudijo različne novosti, na voljo je gradivo za otroke in odrasle. Prebirate lahko tudi revije, ki so na voljo za izposojajo za en teden, izposodite pa si lahko tudi DVD-je, CD-je in nekaj literature v tujem jeziku. Vsak dan vas v čitalnici čakajo dnevni časopisi, vedno pa so na voljo tudi različne revije.

Krvodajalska akcija

Območno združenje Rdečega križa Radovljica organizira krvodajalsko akcijo na Bledu, ki bo v ponedeljek, 18. marca, od 7. do 13. ure in v torek, 19. marca, od 7. do 13. ure v prostorih Festivalne dvorane Bled.

Več informacij na:
www.e-bled.si,
www.bled.si

Bled bo gostil Slovensko turistično borzo

Destinacija Bled je bila izbrana za 26. gostiteljico in soorganizatorko Slovenske turistične borze (SIW). Največji poslovni dogodek slovenskega turizma bo potekal med 14. in 16. majem 2024.

Krepitev vzpostavljenih partnerstev in vzpostavljanje novih

Poslovni dogodek slovenskega turizma predstavlja priložnost za srečanja predstavnikov organizatorjev potovanj in turističnih agencij s celega sveta in vodilnih predstavnikov slovenskega turističnega gospodarstva. V sklopu borze potekajo številni poslovni sestanki in srečanja, spremljevalni program pa predstavlja priložnosti za neformalna povezovanja in predstavitev turistične ponudbe.

Spremljevalni program

Prednost gostitelja borze je priložnost, da udeleženci doživijo in izkusijo ponudbo kraja. V sklopu borze bodo tako bližje spoznali Blejski grad in Bled doživeli skozi vrhunska gastronomska in druga tradicionalna doživetja, nekatera od njih ponosno nosijo certifikat kolektivne blagovne znamke Blejski lokalni izbor, ki povezuje lokalne ponudnike, zagotavlja vrhunsko kakovost izdelkov, storitev in avtentičnih doživetij.

Doživetja in motivacijski programi

Javni zavod Turizem Bled kot soorganizator borze pripravlja pester spremljevalni

program. Med drugim se bodo udeleženci lahko podali na vodeno pustolovščino skozi Začaran gozd, na doživetje s čebelarjem, spoznali celoten proces nastanka odličnega žganja, se bosonogi podali na sprehod med zelišči in gredicami in vstopili v časovno kapsulo 19. stoletja

na doživetju Zveni po praznikih, ki predstavlja bogato tradicijo Bleda in okolice. Udeležence čaka tudi veslanje z Blejskimi olimpijci, blejski kuharski tečaj, lokostrelsko popoldne in druge aktivnosti, ki jim bodo približale avtentična blejska doživetja.

Moj kraj, moj projekt

V okviru projekta Moj kraj, moj projekt Občina Bled uresničuje želje občanov. Ob koncu minulega leta so občani in občanke lahko podali predloge, s katerimi bi izboljšali svojo lokalno skupnost.

Na Občini Bled so prejeli skupno 22 odzivov oziroma 16 različnih predlogov. Strojne službe so v tem času preverile izvedljivost projektov. Zbiranje predlogov je potekalo v dveh ločenih skupinah: predlogi, ki jih predlagajo osebe do 29. leta starosti in predlogi oseb, starejših od 29 let. Na glasovanje se je uvrstil en predlog oseb do 29. leta starosti, kar pomeni, da bo ta projekt izveden. Pri idejah oseb, starih nad 29 let, pa so na glasovanje uvrstili štiri predloge, med katerimi boste glasovali. V nadaljevanju predstavljamo posamezne predloge in vas prosimo za glasovanje. O izboru projektov oziroma umestitvi v proračun Občine Bled za leto 2024 lahko občani, ki je starejši od 14 let, glasuje le enkrat, pri tem pa se je treba identificirati z

elektronskim naslovom ter imenom in priimkom. Občan izbere projekte do skupne vrednosti 25.000 evrov. Glasovi, ki bodo presegli skupno vrednost 25.000 evrov, bodo izločeni. Vaše glasove pričakujemo do vključno 2. aprila 2024. Anketo lahko oddate fizično ali jo pošljete po pošti na naslov Občina Bled, Cesta svobode 13, 4260 Bled. Anketa je objavljena tudi na spletni strani Moja občina.

Izbrani projekti, o katerih glasujete občani in občanke:

1. Igrala za plezanje (25.000 evrov). Vadbeni park z igrali za plezanje za vse generacije bi postavili ob Športnem parku Bledec.
2. Zamenjava ograje na igrišču ob POŠ Bohinjska Bela (25.000 evrov). Projekt

predvideva zamenjavo ograje na južni in vzhodni strani za višjo, ki bo tako zadržala žoge na igrišču.

3. Označitev znamenitosti s QR-kodami in postavitve informativnih tabel pri obeh vodnjakih v Gradu (10.000 evrov). Projekt predvideva dodatno označitev znamenitosti s QR-kodami na širšem območju Bleda ter postavitve informativnih tabel.

4. Ledinska imena (10.000 evrov). Investicija predvideva pridružitve čezmejnemu projektu popisa in zbiranja ledinskih imen.

Izbrani projekt:

Potopljeni zvon, kratki film (25.000 evrov). Projekt predvideva snemanje kratkega filma o legendarni blejski zgodbi o potopljenem zvonu.

Dan odprtih vrat

V ponedeljek, 4. marca, bo med 10. in 12. uro potekal prvi dan odprtih vrat Javnega zavoda Turizem Bled, in sicer v stavbi Infocentra Triglavska roža Bled na Ljubljanski cesti 27 na Bledu. Vrata Javnega zavoda Turizem Bled so odprta za osebna srečanja, ob dnevu odprtih vrat pa predhodna najava ni potrebna. Občani bodo lahko podali kritike, pritožbe, vprašanja in pobude. Redna srečanja ob dnevih odprtih vrat bodo potekala vsak prvi ponedeljek v mesecu med 10. in 12. uro.

Javne sanitarije Hotela Starkl

Med 26. februarjem in 10. marcem bosta zaradi rednih vzdrževalnih del ter delne obnove zaprta tako Hotel Starkl kot tudi restavracija hotela. V tem času bomo zaprli tudi javne sanitarije ob restavraciji. Ostale javne sanitarije bodo odprte nemoteno v skladu z odpiralnimi časi.

Otroke učili drsati

V Drsalnem klubu Labod Bled se letos še posebno trudijo, da bi lepoto umetnostnega drsanja približali čim več ljudem. Zato so poleg drsalnih nastopov po Gorenjskem v času božično-novoletnih praznikov organizirali še drsalni tečaj v Kanalu ob Soči, kjer so samo v enem tednu naučili drsati petdeset otrok. Vodja tečaja je bila trenerka Katja Čadež, ob zaključku tečaja pa je skupina labodk in trenerjev prišla na obisk z vlakom in se številnim obiskovalcem predstavila s prav posebno drsalno revijo.

Na tekmovanju v Sarajevu

Umetnostne drsalke Ivona Müller, Mila in Pia Omovšek, Nina Pesjak, Zalar Ravnik in Zara Toman iz Drsalnega kluba Labod Bled so se udeležile mednarodnega tekmovanja Sarajevo Open 2024 ob prav posebni obletnici – 40 let od zimskih olimpijskih iger v Sarajevu. Dosegle so veliko lepih uvrstitev in si nabrale novih izkušenj.

Lov na pirhe na Blejskem gradu

V velikonočnem času na Blejskem gradu že tradicionalno poteka ena najbolj zabavnih raziskovalnih iger za otroke. Na Lov na skrite pirhe v Zavodu za kulturo Bled vabimo v nedeljo, 31. marca. Zbirno mesto je spodnja grajska terasa pri vodnjaku, in sicer ob 11. uri.

Foto: Boris Pretnar

V razburljivi raziskovalni igri morajo otroci poiskati unikatna lesena jajčka, skrita po gradu, v zameno za sodelovanje in uspešno iskanje pa prejmejo nagrade. Vsak oštevilčen pirh srečnemu najditelju prinaša eno izmed nagrad, vsak igralec pa lahko pobere le enega. Igra se zaključi, ko je odkrit zadnji pirh. Za prijetno vzdušje poskrbijo velikonočne kokoške, ne manjkajo pa niti praznične dobrote, ki jih pripravljajo grajski kuharji. Odrasli obiskovalci se bodo v času prireditve lahko preskusili v ribanju hrena in štrucanju, mlajši pa v valicanju pirhov.

Obiskovalce prosimo, da počakajo na znak za začetek in upoštevajo pravila igre, ki bodo predana pred začetkom. Za vstop v grad je potrebno plačilo vstopnine. Ker na ta dan pričakujemo povečan obisk, vam svetujemo, da se izognete gneči pri blagajni in vstopnice kupite na spletni strani Blejskega gradu.

Prihaja zeleni možic Gal

V glasbeni pravljici za otroke Gal v galeriji bomo v vlogi pripovedovalca videli tudi priljubljenega opernega pevca in pedagoga Klemena Torkarja. Skupaj z njim vas vabimo na glasbeno doživetje, ki bo v soboto, 2. marca, z začetkom ob 17. uri v Festivalni dvorani Bled.

Foto: osebni arhiv Klemena Torkarja

Gal v galeriji je nastal lani spomladi v sodelovanju z Glasbeno matico Ljubljana v okrogli Štihovi dvorani Cankarjevega doma po znameniti pravljici Svetlane Markarovič. Glasbena pravljica, opera za otroke v režiji Eve Hribnik, bo tokrat prirejena posebej za oder Festivalne dvorane. »Poseben izziv se bo iz okrogle Štihove dvorane Cankar-

jevega doma, kjer gledalci sedijo povsod okoli nas, preseliti na običajen oder blejske Festivalne dvorane. Z otroškimi zborom Glasbene matice si delimo pripovedovanje zgodbe in ne glede na to, da nekaj malega zapojem šele na koncu, tudi pripovedovanje zahteva, da sem z dirigentko »na roko«, kot rečemo v glasbenem žargonu. Ves govor je namreč točno

Foto: Boris Pretnar

določeno ritmiziran in tudi vstopiti moram na točno določenih mestih, sicer bi glasba razpadla. Tako da taka vloga pravzaprav zahteva pevca, ki je sicer vajen peti v nekem ritmu, hkrati pa je tako dober igralec, da ima gledalec občutek, da pripoved nastaja spontano.«

Zgodba o zelenem možicu, škratcu Galu, ki ga igra Simona Kočar, vabi k odkrivanju lepe besede in likovnih umetnin. Klemen Torkar ima z opernimi predstavami za otroke sicer več kot desetletne izkušnje.

»Pri snovanju predstav za otroke se je treba znati živeti

v njihov svet, v njihov način razmišljanja in njihov tempo. Malo mora biti smešno, malo napeto, pomembno je tudi, da so vključeni kot usmerjevalci dogajanja. Vedno znova me navdušuje tudi to, da so po naštetem pripravljene prisluhniti tudi bolj umirjenim delom, ki so bolj čustveni in običajno nosijo neko globlje sporočilo. In mladi gledalci so za to ob dobri predpripravi zelo lepo dojemljivi.«

Vstopnice za glasbeno pravljico Gal v galeriji so na voljo na mojekarte.si in v Turističnem društvu Bled (Cesta svobode 10).

Napovedujemo

Razstava velikonočnih vezenin

V Galeriji Stolp bo od 29. marca do 30. aprila na ogled razstava velikonočnih vezenin, delo članic skupine Vide Blejske. Veziljski krožek je del Društva upokojenecv Bled, članice pa se tedensko srečujejo vse mesece v letu že več kot 15 let. Svoja dela so večkrat predstavile na razstavah v društvenih prostorih, v blejski Festivalni dvorani, na Mednarodnem festivalu vezenja v Velenju, Gorenjskem muzeju Kranj, v rojstni hiši Matije Čopa v Žirovnici in Jalnovi rojstni hiši na Rodinah. Na razstavi si boste lahko ogledali izjemne, ročno izdelane velikonočne prte, ki so nastali z veliko znanja, potrpežljivosti in ljubezni do negovanja kulturne dediščine. Pristrčno vabljeni!

Mladi bodo poskrbeli za grajsko pomladansko preobleko

Blejski grad se bo pred velikonočnimi prazniki odel v pomladansko preobleko, ki so jo zasnovali dijaki Biotehniškega centra Naklo in njihovi mentorji. Osrednja motiva dekoracije sta prihajajoča velika noč in prebujajoča se pomlad. V sredo, 27. marca, bo na Blejskem gradu od 9. do 12. ure (razglasitev rezultatov ob 14. uri) že drugo leto zapored potekalo državno tekmovanje srednjih biotehniških šol. Dijaki bodo lahko pokazali svoje znanje, ideje in umetniški navdih v ustvarjanju zunanjih cvetličnih nasadkov. Razstava cvetličnih aranžmajev bo na ogled od 25. marca do 14. aprila.

Foto: Mirko Kunič

Foto: Boris Pretnar

Za vedno ujeti trenutki ljubzenskih zgodb

Na Blejskem gradu je v Galeriji Stolp do 28. marca na ogled razstava poročnih fotografij pod naslovom Za vedno. Na valentinovo so se na odprtju razstave predstavili fotografi Sanja's Visuals in duo Nika & Grega Photography ter videograf Miloš Milošević.

Dragocene trenutke, ujete na poročnih fotografijah ali v videoposnetkih, lahko vedno znova podoživljamo, je v svojem pozdravu poudarila direktorica Zavoda za kulturo Bled mag. Lea Ferjan in se zahvalila vsem, ki prispevajo k odličnosti Blejskega gradu kot vrhunske poročne lokacije.

Na Blejskem gradu so lani organizirali 25 poročnih obredov. Največ parov je prišlo iz tujine, vse več pa je tudi slovenskih.

ZKB
ZAVOD
ZA KULTURO
BLED

Več informacij na: www.zavod-za-kulturo-bled.si
Sledite nam na naših družbenih medijih @Bled castle
(Facebook, Instagram) ter na kanalu Bled Castle na YouTubeu.

PREJELI SMO

Za koga gradimo

To nedeljsko dopoldne je enako vsakodnevnim spreho-dom, s katerimi si utrjujem zdravje. Srečal sem desetino sprehajalcev s svojimi psi in pa enega mladega očeta z dojenčkom v vozičku. Na misel so mi prišla jutranja poročila Radia Slovenija, v katerih so poročali o stanju prebivalstva v Sloveniji. Rodnost slovenskih mater že nekaj let upada, število pa se je kljub temu povečalo zaradi priseljevanja tujcev. Pri tem pomislim na dve mladi mami-ci, vsaka s tremi majhnimi otroki hiti proti vrtcu v sosesčini. Ne govorita po naše! Soseđa pa je potarnala, da je za sprejem v vrtec za vnučko bilo premalo »točk«. Taista sosedka, s katero smo pred skoraj pol stoletja s samoprispevkom zgradili ta vrtec.

Spet gradimo. Tokrat so rodno zemljo začeli uničevati v Čirčah, na Zlatem polju in morda še kje. Nastali bodo novi trgovski prostori, poslovni in stanovanjski objekti. Se vprašam: za koga? Mogoče se bo našel v občinski upravi človek, ki bo naredil nekaj za Kranjčane. Zgraditi koncertno dvorano, ki jo obljublja že pol stoletja. Imamo odlične zборе, glasbeno šolo in v zadnjem času tudi simfonični orkester, prostora za nastopanje pa nimamo.

GRAPARJOV ŠTINGLC

Obnova ceste v Hrastju

Hrastje – Kranjska občina je pristopila k drugi fazi obnovi ceste v Hrastju. Gre za 650 metrov dolg odsek, ki se priključuje na glavno cesto Kranj–Spodnji Brnik. Izvedba bo trajala predvidoma pet mesecev, v tem času bo delna, kasneje tudi popolna zapora.

Olajšajo jim nove poti v življenju

V okviru Društva za pomoč ženskam in otrokom žrtvam nasilja Varna hiša Gorenjske izvajajo socialnovarstvene programe, ki so namenjeni podpori žrtvam nasilja in ženskam v stiski.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Program Varna hiša Gorenjske je namenjen ženskam in otrokom žrtvam nasilja. »V okviru programa jim nudimo možnost umika pred nasiljem v varen prostor, podporo pri ozaveščanju o osebni situaciji, zaščito in podporo pri zavestnem spreminjanju lastnega življenja in razvijanju veščin za življenje. Podpora jim nudimo po odhodu iz programa. Prav tako obveščamo strokovno in laično javnost o ničelni toleranci do nasilja,« pravijo v Društvu za pomoč ženskam in otrokom žrtvam nasilja.

V program Varna hiša Gorenjske je bilo lani vključenih 44 različnih uporabnikov, žensk in otrok žrtev nasilja. Nekaj več jih je sicer klicalo, da potrebujejo pomoč in razmišljajo o odhodu iz nasilnega razmerja, a se kasneje za to niso odločile. Dejstvo je namreč, da to dejanje terja veliko poguma. Kljub temu je bilo od začetka delovanja programa pred več kot dvajsetimi leti vanj vključenih 1113 žensk in otrok.

Materinski dom

Eden od programov Varne hiše Gorenjske je tudi Materinski dom Gorenjske, ki pa je namenjen nosečnicam, ženskam z otroki in izjemoma ženskam brez otrok, ki so se znašle v socialni stiski in nimajo druge možnosti bivanja ter so

Eden od programov Varne hiše Gorenjske je tudi Materinski dom Gorenjske.

/ Foto: arhiv Društva za pomoč ženskam in otrokom žrtvam nasilja Varna hiša Gorenjske

pripravljene aktivno reševati svojo situacijo. Program uporabnicam nudi namestitev za krajši čas oziroma najdlje do enega leta.

»Namestitev omogočamo tudi ženskam po zaključnem programu v Varni hiši. V okviru programa uporabnikom nudimo prostor, zaščito, podporo, strokovno pomoč in zagovorništvo. Zagotavljamo jim varen prostor, podporo in učenje ter razvijanje socialnih veščin za življenje, jih podpiramo in krepimo pri starševski vlogi in vzgoji otrok ter nudimo podporo po odhodu iz programa,« pojasnjujejo in dodajajo, da je bilo samo lani v program vključenih 26 žensk in njihovih otrok.

Od septembra 2010, ko so uvedli ta program, je bilo vanj vključenih 266 žensk in otrok. Vsem, ki ste v sti-

Gorenjskem, ki je namenjen polnoletnim uporabnikom. S soglasjem staršev nudijo pomoč tudi mladoletnim

Ker imate pravico živeti brez nasilja, v miru in sprejemati odločitve o sebi, jih lahko pokličete na telefonsko številko 051 200 083 od ponedeljka do četrtega od 8. do 18. ure in v petek od 7. do 13. ure.

ski in ne veste, kam se obrniti, svetujejo, da jih pokličete na telefonsko številko 031 688 805.

Center za informiranje in svetovanje

V Varni hiši Gorenjske skrbijo tudi za program CIS – Center za informiranje in svetovanje za žrtve nasilja na

osebam, ki doživljajo različne vrste nasilja. »Uporabnikom nudimo informacijske, razbremenilne, psihosocialne in svetovalne razgovore in jih informiramo o možnih oblikah pomoči, ki jih lahko uporabijo. Prav tako jim nudimo spremstvo do različnih služb, strokovnjakov in po potrebi izvajamo

zagovorništvo,« pravijo in dodajajo, da je bilo lani v program vključenih 124 različnih uporabnikov. V centru se lahko oglasite od ponedeljka do petka. V ponedeljek in torek od 13. do 19. ure, v sredo, četrtek in petek pa od 8. do 15. ure. Za točen termin se dogovorite po telefonu na številki 030 380 380 ali pa pišete na elektronski naslov cis@cisgorenjske.si.

V letu 2022 je začela delovati tudi skupina za samopomoč za žrtve nasilja oz. po preživetem nasilju, ki je namenjena medsebojni podpori.

»Veliko uporabnikov nam reče, da jim je žal, da niso prej izvedeli za nas, saj bi jim bilo še lažje pri reševanju njihove situacije. Zato je pomembno, da ne odlašate. Ko potrebujete pomoč in če se dogaja nasilje, čim prej poiščete pomoč. Edina rešitev je, da spregovorimo o nasilju in ga s tem ustavimo. Vsak izmed nas ima pravico do dostojnega in lepega življenja,« tudi pravijo v Društvu za pomoč ženskam in otrokom žrtvam nasilja.

Izvedbo programov so financirajo ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, vseh 18 gorenjskih občin ter Fundacija invalidskih in humanitarnih organizacij, donatorji in sponzorji, ki se jim v kolektivu Društva za pomoč ženskam in otrokom žrtvam nasilja Varna hiša Gorenjske v imenu mamic in otrok iz srca zahvaljujejo.

V spomin Valentinu Kokalju, 12. del

UTRINKI IZ MOJIH DNI

DANIJELA BAKOVNIK

Teta in njen mož sta Albinco Kokalj Mihelič vzgajala, kakor bi bila njuna lastna hči, tudi imenovala ju je ata in mama. O njenih pravih starših pa v družini niso govorili, o njih so ji le malo povedali šele takrat, ko je začela hoditi v šolo in se je morala tam tudi sama predstaviti (imela pa je drugačen priimek kot drugi družinski člani). Gospod Šiling jo je tudi odpeljal na Visoko, da je videla svojo rojstno hišo. Spoznanje svojih pravih korenin pa k sreči takrat ni posebno pretreslo in spremenilo njenega življenja. Po njenih sedanjih razmišljanjih in spominih na ta čas lahko zapišemo, da je preživela kar lepo in brezskrbno mladost. Družina je bila

premožna in v materialnem smislu ji ni manjkalo ničesar. Imela je prijateljice, obiskovala je glasbeno šolo, v prostem času je hodila v kino in kasneje ob nedeljah popoldne tudi plesat v Stražišče. Takšno je bilo pač življenje mladih v petdesetih letih prejšnjega stoletja. Tudi vsakodnevno redno šolo je imela rada. V Kranju je obiskovala (po tedanjem sistemu) najprej štiritletno osnovno šolo, nato je nadaljevala šolanje na gimnaziji, po petem letniku pa se je vpisala v ekonomsko šolo, ki so jo takrat šele ustanovili, in jo tudi uspešno zaključila. Za nekaj mesecev je nato odšla še v London, da je še izpopolnila svoje znanje angleščine, kar ji je na poznejših delovnih mestih (ob poslovanju in dopisovanju s

tujimi partnerji) zelo koristilo. Kot štipendistka kranjske občine je svojo prvo zaposlitev dobila na mestni občini v Kranju. In na svojem prvem delovnem mestu je spoznala tudi svojega bodočega moža Jožeta Miheliča (ki je bil en mandat tudi župan kranjske občine). Poročila sta se in se kmalu zatem preselila v Ljubljano, kjer se je Albinca zaposlila v ljubljanski Iskri. Leta 1967 se jima je rodil sin Primož. A ker je imel sin v svojih prvih letih hudo astmo in je bil zelo pogosto bolan, se je družina že leta 1970 preselila v Koper, kjer Albinca živi še zdaj. Prva leta je zaradi otrokove bolezni ostala doma, ko pa je sin premagal bolezen in odšel v šolo, se je v Kopru ponovno zaposlila – najprej v tovarni Tomos, zadnjih 14 let pred

upokojitvijo pa je delala kot uslužbenka na banki. Pravi, da je bila njena poklicna pot lepa in zanimiva, a najpomembnejša stvar in največja sreča v njenem življenju je bila zanjo – in še vedno je – njena družina: mož, sin, snaha in vnuka. Družini je vedno posvečala največjo skrb in vso svojo ljubezen. Čeprav po moževi smrti v nekdanjem skupnem družinskem stanovanju že dobri dve desetletji živi sama (sin si je ustvaril dom in družino na drugem koncu Slovenije), pa se ne počuti ne samo ne osamljeno, saj sin, snaha in oba vnuka kljub oddaljenosti ves čas lepo skrbijo zanjo. Imajo vsakodnevne stike po telefonu ali računalniku, pogosto pa jo tudi obiščejo in največje praznike vedno preživljajo skupaj.

Ima pa tudi nekaj dobrih prijateljev, s katerimi se pogosto pogovarja po telefonu, ne le v Kopru, temveč (kakor smo ugotovili tudi mi) tudi še v Kranju in na Suhi pri Predosljah, kjer je bil doma njen oče in kjer je pokopana njena mama. Njen grob je v še nedavni preteklosti redno obiskovala, zdaj pa zanj skrbi njena daljna sorodnica Dragica. Še vedno tudi veliko bere in hodi v knjižnico, najraje pa rešuje križanke, za kar je prejela že veliko nagrad in medalj, ki nama jih je tudi ponosno pokazala. Ni ji dolgčas, želi si le to, da bi lahko še čim dlje živela v mestu, v katerem je bila, kakor je dejala ob koncu naše pogovora, v življenju najbolj srečna.

Čeprav se je življenje Albince Kokalj Mihelič, rojene

leta 1939 pri Zormanovih na Visokem, že v najnežnejšem otroštvu hudo zapletlo, saj je že pri rosnih štirih letih postala brezdomka in sirota brez obeh staršev, pa se je njena življenjska pot nadaljevala v mnogo svetlejši in srečnejši smeri. In vse življenje je bila zato hvaležna svojim krušnim staršem, da so jo rešili pred izselitvijo v Nemčijo in najverjetnejšo izročitvijo v posvojitve neznani, tuji družini. Le kaj bi se v tem primeru potem zgodilo z njo in kje bi ostala, ne da bi sploh vedela, kdo in čigava v resnici je? Tako pa si je lahko ustvarila dom in družino na domači, slovenski zemlji. In v materialnem pogledu ji ni manjkalo ničesar.

(Se nadaljuje)

zdravje & lepota

Začenja leska

Pomlad se bliža, s tem pa tudi vse več smrkavih nosov in pordelih oči. Alergije so na pohodu, zato je nujno prepoznati znake ter kdaj je treba poiskati strokovno pomoč.

NIKA TOPORIŠ

Sezona alergij ne pomeni, da morate preživeti pomlad v nelagodju. Z zavedanjem simptomov ter učinkovitim zdravljenjem lahko znatno izboljšate kakovost svojega življenja med alergijsko sezono. »Ob prihodu pomladi je najbolj problematičen pelod oziroma cvetni prah. Sezono začne leska, sledijo pa ji vsa ostala cvetoča drevesa, ki so vetrocvetke. To so torej drevesa in rastline, katerih cvetni prah se prenaša z vetrom. Mednje sodijo tudi jelša, bukev, hrast, kostanj, breza ... Kar se tiče alergij, so si ti pelodi sorodni. To v praksi pomeni, da se težave pri ljudeh z alergijami vlečejo dlje časa, vse od konca zime dalje,« je pojasnila izr. prof. dr. Mihaela Zidarn, dr. med., specialistka interne medicine, pnevmologije ter alergologije in klinične imunologije z Univerzitetne klinike Golnik. Dodala je tudi, da se v zadnjih časih zaradi otoplitve koledar alergij nekoliko spreminja, kar pomeni, da imajo ljudje ob toplih zimah težave že ob koncu leta.

Morda je le prehlad

Podatki kažejo, da ima težave z alergijskimi boleznimi vsaj 25 odstotkov odraslih. Posamezniki lahko hitro zamenjajo prehlad za

alergijo, ker se obe stanji kaže s simptomi, kot so kihanje, izcedek iz nosu in pordelost ter srbeče oči. Kot je pojasnila dr. Zidarn, pa je vseeno ob navadnem prehladu počutje bistveno slabše, lahko se pojavijo tudi kašelj, glavobol ter bolečine v žrelu, bolečine v mišicah, pa tudi izcedek iz nosu je sprva voden, nato se nos zamaši, kasneje pa je izcedek gost. »Pri alergijskem rinitisu pa je izcedek iz nosu vedno voden. Bistvena razlika je tudi časovna. Alergije se pojavijo hitro po izpostavljenosti alergenom, vedno v istem delu leta in trajajo dlje časa, medtem ko virusna okužba, to je navadni prehlad, traja približno od tedna do dveh in potem se spet počutimo bolje.«

Kot je še povedala, bi bila najboljša preventiva, da se izogibamo alergenom, vendar to pri pelodu, ki lebdi v zraku, ni najbolj izvedljivo. »Najbolje bi bilo, da se izogibamo pretiranemu zračenju oziroma zračimo ponoči ali po dežju, da ne sušimo perila zunaj, se preoblečemo, ko pridemo v notranje prostore, se izogibamo aktivnostim na prostem, operemo lase. Če nam to ne pomaga, pa nam preostanejo še zdravila.« Blage simptome alergije lahko blažimo z zdravili, ki jih je mogoče brez recepta kupiti v lekarnah, kjer nam tudi farmacevti lahko najbolje svetujejo. »Če so simptomi prehudi in nam

samozdravljenje ne pomaga, lahko zdravnik predpiše še dodatna zdravila; če tudi pa to ne koristi dovolj, je potrebna imunoterapija z alergeni, za kar pa je nujno treba opraviti predhodna testiranja,« je še poudarila dr. Mihaela Zidarn.

V zadnjih časih se zaradi otoplitve ozračja koledar alergij nekoliko spreminja, kar pomeni, da imajo ljudje ob toplih zimah težave že ob koncu leta. / Foto: Tina Dokl, arhiv Gorenjski glas

Mednarodni dan ozaveščenosti o HPV

NIKA TOPORIŠ

V ponedeljek bomo zaznamovali mednarodni dan ozaveščenosti o HPV. Namen dneva je ozaveščanje o okužbah s človeškimi papiloma virusi (HPV) ter poudarjanje učinkovitih preventivnih metod, kot sta cepljenje proti HPV za preprečevanje okužb in posledično boleznih ter program ZORA, preventivni program za odkrivanje predrakavih in zgodnjih rakavih

sprememb na materničnem vratu pri navidezno zdravih ženskah. Pri ZORI opozarjajo, da je nujno, da se tudi cepljene ženske redno udeležujejo presejalnih programov. Rak materničnega vratu se namreč pri udeleženkah presejalnih programov odkrije devet let prej kot pri tistih, ki se rednih pregledov pri ginekologu ne udeležujejo. Program ZORA je bil ustanovljen pred dvajsetimi leti, prvič od vzpostavitve pa je pregledanost žensk v vseh slovenskih regijah preseгла 70 odstotkov.

Prebudite v koži POMLAD

KOZMETIKA
GALENSKI LABORATORIJ
Gorenjske lekarn

Od 1. do 8. marca na vse
KOZMETIČNE IZDELKE
Galenskega laboratorija

-20%

v vseh enotah
Gorenjskih lekarn

AKTUALNO

Prihranek bo kaplja v morje

Uredba, ki jo je pred kratkim na predlog ministrstva za zdravje sprejela vlada, predvideva tudi reorganizacijo nujne medicinske pomoči (NMP) in vzpostavitev tako imenovanih satelitskih urgentnih centrov. V uredništvo smo prejeli pismo anonimne zdravnice, zaposlene v eni od enot NMP, ki se zaradi morebitnih pritiskov in zamer ne želi javno izpostaviti. V pismu deli svoj pogled na načrtovane spremembe.

NIKA TOPORIŠ

Poskusi reorganizacije NMP niso novost, saj naj bi se po navedbah anonimne zdravnice prvič začeli že leta 2015, ko je bila ministrica za zdravje Milojka Kolar Celarc. Kot pravi avtorica pisma, naj bi že tedaj želeli zmanjšati število mest z dežurnim zdravnikom, vendar ob številnih kritikah prebivalcev do reorganizacije ni prišlo. Enak projekt naj bi poskušali izvesti leta 2022, v času ministrovanja Danijela Bešiča Loredana, ko so nameravali zapreti številna dežurna mesta, nekatera pa spremeniti v satelitske urgentne centre (SUC). Število točk, kjer bolniki lahko v vsakem trenutku dneva poiščejo pomoč, bi se tako s 54 zmanjšalo na 23. Anonimna zdravnica ob tem dodaja, da je naknadno prišlo do odločitve, da se med SUC-e doda Domžale, čeprav ne izpolnjujejo kriterijev, ki jih je strokovna skupina določila v dokumentu o prenovi NMP, saj so zelo blizu UC Ljubljana. »To je bila torej politična, in ne strokovna odločitev, zaradi česar se je v medijih pojavilo nasprotovanje predlogu, predvsem v Kamniku, ki bi po strokovnih kriterijih bil bolj upravičen

Anonimna zdravnica je prepričana, da je sistem NMP eden redkih dobro delujočih delov zdravstva. / Foto: Tina Dokl

do SUC-a,« je poudarila. Projekt se je tudi tedaj zaradi nestrinjanja javnosti ustavil.

Dodali Litijo, Škofjo Loko in Črnomelj

V nadaljevanju anonimna zdravnica trdi, da je projekt, ki trenutno odmeva v javnosti, praktično enak tistemu iz leta 2022, le da bi tokrat začasno do vzpostavitve vseh SUC-ov ohranili vsa trenutna dežurna mesta. »Ker vsi SUC-i še niso zgrajeni, bi to stanje trajalo najdlje do tri leta, 2027 se namreč izteče rok, v katerem bi za ta namen lahko prejeli evropska

sredstva, v primeru, če bi bili novi SUC-i do takrat dokončani. Iz tega sledi, da bi se po vzpostavitvi SUC-ov ukinila ostala dežurna mesta in bi s tem številni kraji po Sloveniji izgubili dežurnega zdravnika, saj bi se to delovno mesto prenehalo financirati,« je navedla, ob tem pa dodala, da so se v mreži načrtovanih SUC-ov na novo pojavili Litija, Škofja Loka in Črnomelj, čeprav nobeden od teh krajev ne izpolnjuje kriterijev za SUC. Brez dežurnega zdravnika bi tako v nekaj letih ostalo 35 krajev, med njimi tudi Radovljica,

Bohinj, Kranjska Gora, Bled, Kamnik ter Tržič.

»V primeru sprejetja tega načrta bo število mest, kjer lahko ljudje dobijo 24-urno zdravniško pomoč, bistveno manjše. Številni kraji bodo dežurnega zdravnika izgubili, s tem pa se jim bo tudi zmanjšala možnost preživetja v primeru resne bolezni,« je poudarila avtorica pisma, ki dvomi o strategiji krčenja števila točk z zdravnikom v času, ko je dostop do zdravnika omejen, številni prebivalci nimajo izbrane osebne zdravnika ali pa čakajo v dolgih čakalnih

vrstah. »Vsi čakajoči lahko sedaj prejmejo pomoč zaradi zapletov svoje bolezni 24 ur dnevno, pri novem sistemu se bodo za enako oskrbo morali peljati v oddaljen kraj. Tako bo razlika med večjimi mesti in manjšimi kraji še poglobljena. Čakalnice v UC in SUC bodo zaradi vseh bolnikov, ki bodo prišli tudi iz oddaljenih krajev, še bolj polne, na obravnavo se bo čakalo dlje, za marsikoga bo lahko zdravniška pomoč prišla prepozno,« je navedla.

NMP deluje dobro

Prepričana je, da je sistem NMP trenutno v Sloveniji eden redkih relativno dobro delujočih delov zdra-

spremembe, spisala peščica ljudi, ki jih je imenovala trenutna politična opcija, in ga sekcijska za urgentno medicino ni nikoli sprejela. »Glede na celoten proračun, ki ga namenimo za zdravstvo, je prihranek zaradi napovedanih ukinjanj kaplja v ocean. Racionalizacije naj se delajo na drugih področjih, ki so zelo slabo urejena, ne pa na področjih, ki veljajo za temeljno zdravstveno oskrbo, ki dejansko rešuje življenja in pomaga ljudem v sistemu, kjer sicer na obravnavo čakajo odločno predolgo,« je še opozorila anonimna zdravnica, ki je zaposlena v dežurni ambulanti, ki ji grozi zaprtje v primeru spreje-

Anonimna zdravnica: »V primeru sprejetja tega načrta bo število mest, kjer lahko ljudje dobijo 24-urno zdravniško pomoč, bistveno manjše. Številni kraji bodo dežurnega zdravnika izgubili, s tem pa se jim bo tudi zmanjšala možnost preživetja v primeru resne bolezni.«

vstva, zato krčenje dežurnih mest v nobenem primeru ne bi bila dobra izbira. »Strokovne odločitve o spremembah bi morale temeljiti na konsenzu strokovnjakov, ki se ukvarjajo z urgentno medicino,« je poudarila. Verjame tudi, da je strokovni dokument, ki je bil podlaga za načrtovane

tja načrtovanih sprememb. Svoje pismo je strnila s pozivom: »Ko bodo pristojni na MZ pritrdilno odgovorili na konkretno vprašanje, ali bo dežurni zdravnik, in ne le reševalci, v vseh obstoječih dežurnih mestih financiran s strani ZZZZ tudi po vzpostavitvi SUC-ov, bomo lahko rekli, da so skrbi odveč.«

Nič več črnih zalivk

Evropski poslanci so nedavno sprejeli dogovor, s katerim bo prepovedana uporaba amalgama pri zobnih zalivkah. Strinjali so se, da bo prepoved amalgamskih zalivk postopoma uveljavljena do 1. januarja 2025.

NIKA TOPORIŠ

V letu 2023 je bilo v breme zdravstvenega zavarovanja izvedenih 995.171 zalivk v skupni vrednosti 36,1 milijona evrov. Petinštirideset odstotkov vseh zalivk je bilo izvedenih v celoti v breme ZZZZ kot bele zalivke (brez doplačil pacienta). Preostale zalivke so bile ZZZZ-ju obračunane kot amalgamske zalivke, vendar jih lahko izvajalci na podlagi doplačila pacienta in soglasja pacienta izvedejo kot bele zalivke. Za teh preostalih 55 odstotkih amalgamskih zalivk torej ne vemo, koliko zalivk se v praksi izvede kot

bele zalivke, saj se doplačilo pacienta nanaša le na odnos med izvajalcem in pacientom,« so o številu zalivk pojasnili iz ZZZZ.

Kdo prejme zalivko brez doplačila

Trenutno se za »brezplačno« belo zalivko lahko odločijo zavarovane osebe, ki jo potrebujejo v sprednjem, vidnem sektorju. Za stranski sektor, tj. del zobne vrste od podočnika nazaj, ki vključuje ličnika in kočnike, pa je brez doplačila na voljo amalgamska zalivka. Brez doplačila belo zalivko tudi v stranskem sektorju prejmejo otroci do 15. leta starosti, nosečnice in doječematere. Ministrstvo za zdravje je leta 2021 sprejelo

Nacionalni načrt o ukrepih za postopno opustitev amalgama v zobozdravstvu. Za uvedbo belih zalivk so predvideli do največ 14,8 milijona evrov dodatnih sredstev letno iz naslova zdravstvenega zavarovanja. Kot opozarjajo pri ZZZZ, ukinitvev amalgama prinaša višje stroške izdelave zalivke, ki bodo bremenila obvezno zdravstveno zavarovanje, kot tudi potrebo po novih ambulantah v zobozdravstvu, saj je izdelava kompozitnih zalivk časovno zahtevnejša od amalgamskih.

Starejše populacije več amalgamskih zalivk

Kot je pojasnila zobozdravnica Aja Peharc, dr. dent. med., OZG OE ZD Jesenice,

se za uporabo črnih zalivk še vedno odloča veliko pacientov starejše populacije, saj ne želijo doplačati za kompozitne zalivke, medtem ko je uporaba »črnih plomb« pri mlajših vse redkejša. »Podpiram opustitev uporabe amalgama. Zagotovo je najustreznejša alternativa kompozit, ki ima odlične mehanske in estetske lastnosti,« je poudarila. Zobozdravnica opozarja, da če bo ZZZZ krila stroške kompozitnih zalivk za vse paciente tudi v stranskem sektorju, bo to pomenilo, da pacientom ne bo treba doplačevati za kompozitne zalivke, za ZZZZ pa, da bo treba popraviti oceno o potrebnih dodatnih sredstvih

Z letom 2025 naj bi se ukinile črne, amalgamske zalivke. Kdo bo plačal bele, pa za zdaj še ni znano. / Foto: Nik Bertonec

za opustitev amalgama iz leta 2021.

Kaj pa pravijo pacienti

»Sama se vedno odločim za črno zalivko, saj so bele predrage. Jepa tako, mnogi si težko privoščijo zobozdravnika in potem čakajo v čakalnih vrstah. Če bodo bele zalivke kasneje brezplačne, bo šlo to skozi, drugače težko oziroma ne vem, kako,« je dejala Tržičanka Anita

Dežman. Jani Sodja iz Zabreznice se je že pred leti odločil za menjavo črnih zalivk za bele, kompozitne. »Za menjavo sem se odločil zaradi zdravstvenih razlogov, in ne estetskih. Večkrat sem že bral o možnih negativnih učinkih amalgama, pa tudi zobozdravniki so mi svetovali,« je poudaril in o prepovedi uporabe amalgama dejal, da je že skrajni čas in bi to lahko naredili že pred leti.

OKREVANJE

Kako živeti brez želodca

Ob nedavnih objavah o napačni odstranitvi želodca smo se spraševali, kakšno je življenje brez tega organa, je potrebna le tekoča hrana ... Za odgovore smo se obrnili na strokovno direktorico Splošne bolnišnice Jesenice Anjo Jovanovič Kunstelj, dr. med.

NIKA TOPORIŠ

Čeprav je želodec pomemben organ zgornjih prebavil, ki s svojim kislim okoljem nudi zaščito, je po besedah Anje Jovanovič Kunstelj, dr. med., življenje brez želodca popolnoma mogoče in vseeno kakovostno. »Odstrani-

pacient uživa več manjših obrokov na dan, še posebno v začetnem obdobju rehabilitacije, torej prva dva meseca,« je pojasnila.

Razlog je najpogosteje rak

Razlogi za odstranitev želodca so v današnjem času najpogosteje rakava bolezen, prevalenca raka na želodcu pa po besedah strokovne direktorice SBJ v Evropi

manj zdravega življenjskega sloga. »Pomembno je, da odstranitve želodca zaradi raka ne enačimo z bariatričnimi operacijami. To so operacije zaradi pretirane debelosti, pri katerih gre za odstranitev manjšega dela želodca. Pri raku se odstrani cel želodec ali dve tretjini želodca,« je dejala.

V nadaljevanju je povedala, da v kakovostnih zdravstvenih sistemih pacient pred operacijo opravi pregled pri kirurgu, ki mu poleg narave bolezni pojasni tudi potek operacije in pričakovanja v obdobju okrevanja in po njem, ter pregled pri dietetiku. »Dietetik je pomemben, saj oceni prehranski status bolnika in poda usmeritve o ustreznih prehranski podpori tako pred operacijo, saj je večina pacientov z rakom želodca podhranjenih, ker imajo

težave z apetitom in občutkom hitre polnosti, kot po njej. Smiselna je tudi psihološka podpora, saj ima rak želodca v Evropi še vedno slabo prognozo. Verjetno zato, ker ga odkrijemo relativno pozno,« je razložila Anja Jovanovič Kunstelj.

Sprva tekoča hrana

Okrevanje po odstranitvi traja približno osem tednov, tako kot vsaka operacija pa je tudi ta velik stres za telo. Kot je povedala zdravnica, je v tem obdobju pomemben način hranjenja. Najprej se uvede varovalna tekoča prehrana ter se postopoma več vnos hranil. »Ker pacient količinsko ne more zaužiti dovolj potrebnih snovi, so v obdobju okrevanja zaželena prehranska dopolnila. Preprečiti je namreč treba slabokrvnost zaradi pomanjkanja vitamina B12,«

Da bi bilo okrevanje po odstranitvi želodca čim hitrejšo, je ključno upoštevanje prehranskih smernic in pooperativnih navodil. / Foto: Nik Bertonec

je pojasnila strokovna direktorica in dodala, da je nadoščanje omenjenega vitamina tudi dolgoročno gledano največji izziv.

Prebavna cev se prilagodi

Razložila je tudi, da je ob odstranitvi želodca potrebna rekonstrukcija, kar pomeni, da je treba narediti novo povezavo med požiralnikom in ostankom želodca oziroma pri odstranitvi celotnega

želodca požiralnik povežati s tankim črevesom. »Tako po operaciji je človek zelo hitro sit, sčasoma pa se prebavna cev prilagodi in pacienti lahko uživajo normalno hrano,« je še dejala zdravnica in ob tem opozorila tudi na pomen prehranskega svetovanja. V ambulantni za prehransko svetovanje pacient namreč dobi vse informacije o načinu izbora ustreznih hranil.

Anja Jovanovič Kunstelj: »Ker pacient količinsko ne more zaužiti dovolj potrebnih snovi, so v obdobju okrevanja zaželena prehranska dopolnila. Preprečiti je namreč treba slabokrvnost zaradi pomanjkanja vitamina B12.«

tev želodca pacienta ne bi smela bistveno obremenjevati. Je pa treba seveda spremeniti prehranske navade. Predvsem je pomembno, da

na srečo upada. Pred iznajdbo zaviralcev protonske črpalke pa je bil najpogostejši razlog za odstranitev peptična razjeda kot posledica

PREHRANSKO DOPOLNILO

Naredite nekaj za svoje zdravje.

Poskrbite za svoje srce.

Poskrbite za svoj vid in možgane.

PREBUDITE ŠPORTNIKA V SEBI

“Eikozapentaenojska kislina (EPK) in dokozaheksaenojska kislina (DHK) imata vlogo pri delovanju srca. Ta koristni učinek dosežemo z dnevnim vnosom 250 mg EPK in DHK. Dokozaheksaenojska kislina (DHK) ima vlogo pri delovanju možganov in ohranjanju vida. Ta koristna učinka dosežemo z dnevnim vnosom 250 mg DHK. Preizkusite Marifit Omegavit.”

Lekarne Maribor, Minarčkova ulica 6, 2000 Maribor | www.mb-lekarne.si

www.mb-lekarne.si

PREVENTIVA

Ošpice se bližajo

Naš nekdanji profesor na ljubljanski medicinski fakulteti dr. Milko Bedjanič pravi v svojih Infekcijskih boleznih (1957) takole: »Zaradi splošne razširjenosti in sorazmerno velike smrtnosti so ošpice bolezen, ki močno ogroža našo deco. Za Evropo so za leto 1910 izračunali več kot milijon smrtnih primerov zaradi ošpic.«

DR. MED. JURIJ KURILLO

Učinkovito cepivo proti ošpicam s sevom oslabljenega virusa je izdelal šele leta 1965 član znamenite ameriške Harvard Medical School John F. Enders, ki je pozneje dobil Nobelovo nagrado za delo s cepivom proti otroški paralizi.

Danes, po dobrih šestdesetih letih, pa ugotavlja za Evropo dr. Hans Kluge, regionalni direktor Svetovne zdravstvene organizacije: »V regiji nismo videli le ogromnega povečanja primerov ošpic, ampak tudi skoraj 21.000 hospitalizacij in pet smrti, povezanih z ošpicami. To je skrb vzbujajoča! Cepljenje je edini način za zaščito otrok pred to potencialno nevarno boleznijo.« Evropske države so za leto 2023 poročale o 42.000 primerih, kar je mnogo več kot leta 2022 (941 primerov). Pri tem so prevladovali otroci, stari od enega do štiri let. Še posebej je viden ta porast v Angliji in Walesu, kjer je narasel od 735 leta

2022 na 1.600 sumljivih primerov leta 2023. Sicer je v Združenem kraljestvu prejelo samo 85 odstotkov otrok oba odmerka cepiva. Tudi avstrijsko ministrstvo za zdravje je te dni poročalo o 26 bolnikih z ošpicami, večinoma na Štajerskem, medtem ko so lani imeli zgolj enega. V tuzelskem kantonu na severovzhodu Bosne in Hercegovine so celo razglasili epidemijo ošpic z 48, večinoma otroškimi bolniki. Na tamkajšnjo otroško kliniko je bilo sprejetih 13 otrok. To je kar razumljivo, saj sta na tem področju dobili dva odmerka cepiva manj kot dve tretjini otrok.

Kako pa pri nas

Po navedbah Nacionalnega inštituta za javno zdravje so bile ošpice v Sloveniji dolga leta najpogostejša nalezljiva bolezen. Ob uvedbi prvega obveznega cepljenja otrok leta 1968 je bolezen začela polagoma izginjati. Zadnja epidemija ošpic je bila v letih 1994/95. Leta 2019 je bilo pri nas potrjenih petdeset bolnikov, naslednje leto pa šest. V naslednjih

letih niso ugotovili nobenega primera, razen »uvoženih« ... Sam se kot mlad zdravnik v tržiškem zdravstvenem domu po letu 1962 spominjam časov, ko smo ob epidemijah ošpic morali v dežurstvih sleher-

Zanjo je značilen dvofazni potek temperature, ko se ta prvič dvigne ob začetnih, prodromalnih simptomih s slabim počutjem in t. i. kataralnimi vnetnimi znaki, kot sta nahod in vnetje očesnih veznic. Drugi ali tretji dan

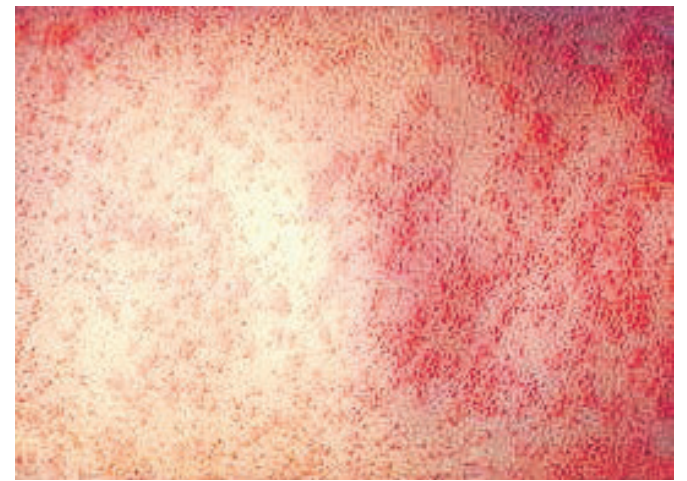
Za zdravljenje samih ošpic še ni pravih zdravil, za boj proti komplikacijam z raznimi bakterijami pa so na voljo različni antibiotiki. Zato nam preostane zgolj redno dvakratno cepljenje otrok, ki lahko zagotovi trajno imunost.

ni večer obiskati po deset in več malih bolnikov z visoko vročino. Vem tudi za deklico, ki je tisti čas kot dojenček ob ošpicah zbolela za nevarnim vnetjem možganov, encefalitisom, in je zato postala najtežji duševni in telesni invalid.

Potek ošpic

Ošpice (*Morbilli*) povzroča zelo nalezljiv DNK virus, ki vstopa v človeka preko celic nosnega dela žrela ali očesnih veznic in se od tam razširi po krvi po telesu (viremija). Bolezen se razvije okrog deset dni po okužbi.

bolezni se na ustni sluznici pojavijo značilne t. i. Koplikove pege. Po začetnem stadiju pade vročina za dva do tri dni, nato se spet močno dvigne do 39 in več stopinj. Po koži bolnika se pojavi značilen ošpični izpuščaj – sprva kot manjše rdeče lise, najprej za ušesi, potem pa po vsem obrazu. Lise postajajo večje in se zlivajo ter širijo na trup in ude. Bolnik je takrat lahko zelo prizadet in ob visoki temperaturi tudi zmeden ali dobi celo krče. Ko začne vročina po nekakih treh dneh padati, izgine tudi lisasti izpuščaj.

Ošpice ne potekajo vselej tako nedolžno, saj se kaj lahko pojavijo različni zapleti. / Foto: vir: Wikipedija

Ošpice ne potekajo vselej tako nedolžno, saj se kaj lahko pojavijo različni zapleti. Pogostejša so močnejša vnetja dihal, prav do pljučnice; večkrat se pojavi tudi vnetje srednjega ušesa. Prizadetost možganov z najhujšimi posledicami pa je že bila omenjena. Zaradi ošpic utegnejo oboleti tudi necepljeni odrasli.

Za zdravljenje samih ošpic še ni pravih zdravil, za boj proti komplikacijam z raznimi bakterijami pa so na voljo različni antibiotiki. Zato nam preostane zgolj redno dvakratno cepljenje otrok, ki lahko zagotovi trajno imunost. Po slovenskem koledarju cepljenja (NIJZ) dobijo prvi odmerek živega oslabljenega cepiva proti ošpicam (obenem s pripravkom proti mumpsu in rdečkam) dojenčki v starosti okrog enega leta, drugi odmerek pa otroci pred vstopom v

šolo v starosti od pet do šest let. Da bi zanesljivo zaščitili prebivalstvo, mora biti cepljenih vsaj 95 odstotkov. To je v posameznih slovenskih regijah precej različno: od 81,1 odstotka (Novo mesto) do 97,5 odstotka (Ravne), v kranjski regiji pa je precepljenost 93,3 odstotka.

Če je bil ob pretekli pandemiji s covidom-19 manjši izpad cepljenja še nekako razumljiv, pa zdaj ni več nobenega razloga, da ne bi s tem ukrepom zavarovali vseh otrok, ne le proti ošpicam, pač pa tudi proti drugim otroškim boleznim. Ob ponovnem razcvetu mednarodnih potovanj in odpravljanju ukrepov za socialno distanciranje se še posebej ošpice lahko širijo čez meje in povzročajo epidemije zlasti v državah s premajhno precepljenostjo. Na to opozarja tudi Svetovna zdravstvena organizacija!

Zadnji dan februarja je dan redkih bolezni

Ljubljana – Zadnji dan februarja zaznamujemo mednarodni dan redkih bolezni. Društvo za zdravje srca in ožilja je ob tej priložnosti pripravilo spletno konferenco, na kateri sta o redkih boleznih spregovorila predsednik društva prim. Matija Cevc, dr. med., in Matej Mlinarič, dr. med., oba iz UKC Ljubljana. »Kot redke bolezni veljajo tiste, ki prizadenejo relativno majhno število oseb, a imajo, zlasti če ostanejo neprepoznane, hud potek ter so neredko smrtno. Za redko bolezen velja tista, ki jo ima do pet na 10.000 oseb,« je pojasnil Cevc in dodal, da je za redke bolezni značilno, da se prepoznajo pozno, saj nanje sploh ne pomislimo. Mlinarič pa je predstavil primer redke presnovne bolezni dislipidemije, s katero trenutno na pediatrični kliniki vodijo štiri paciente. »Glede na ocenjeno pojavnost so v Sloveniji še neodkriti osebe, ki imajo to bolezen,« je še pojasnil Mlinarič in dodal, da je ena izmed možnosti odkrivanja te bolezni tudi nacionalni program presejanja na družinsko hiperholesterolemijo v predšolskem obdobju.

Da znamo pravilno reagirati

V življenje ogrožajočih situacijah dojenčki nimajo sposobnosti izražanja svojih potreb ali težav, zato je ključnega pomena, da starši znajo učinkovito reagirati.

NIKA TOPORIŠ

Znanje o osnovnih postopkih oživljanja, prepoznavanje znakov težav ter hitra in mirna reakcija staršev so ključni elementi, ki omogočajo zagotavljanje nujne pomoči v kritičnih trenutkih. Da pa bi vse več staršev bilo pripravljenih na tovrstne trenutke, Zdravstvenovzgojni center (ZVC) Zdravstvenega doma (ZD) Jesenice trikrat letno organizira brezplačne delavnice, namenjene mladim staršem. Delavnice se izvajajo v okviru delovanja v lokalni skupnosti ZVC Jesenice. Kot je pojasnila vodja ZVC ZD Jesenice Ksenija Noč, diplomirana medicinska sestra in inštruktorica oživljanja otrok, je glavni namen delavnic ozaveštevati, opolnomočiti in izobraziti starše majhnih otrok in

Delavnice so vselej dobro obiskane, saj se starši bojijo, da ne bi znali pomagati otroku v življenjski stiski. / Foto: arhiv ZVC Jesenice

dojenčkov o temeljnih postopkih oživljanja in ukrepov ob nujnih stanjih.

Na delavnicah, ki se jih venomer udeleži lepo število staršev, spoznavajo postopke oživljanja, ukrepe

pri tujkih v dihalnih poteh, vročinske krče, opekline ter alergijske reakcije. »Bistvena razlika oživljanja dojenčka od oživljanja odraslih oseb je ta, da pri dojenčkih/otročih vedno začnemo

s petimi izdatnimi vpihi in nadaljujemo s postopki stisov prsnega koša. Primarni razlog za zastoj otrokovega srca je namreč ravno v zastoji dihanja,« je pojasnila vodja ZVC ZD Jesenice. Za

zaporo dihalnih poti so pogosto krivi tudi različni tujki. Ksenija Noč je pojasnila, da je pri tovrstnih situacijah, če otrok še kašlja, treba spodbuditi kašelj, če pa dihalna pot ni prehodna, so potrebni drugačni ukrepi. »Pri dojenčkih do enega leta starosti naredimo pet udarcev med lopatice in pet stisov prsnega koša, pri starejših od enega leta pa pet udarcev med lopatice in pet Heimlichovih prijemov,« je dejala in dodala, da je pri tem priporočljivo glavo otroka obrniti navzdol.

Tudi vročinski krči so pogost pojav, ki se navadno pojavi ob povišani temperaturi, največkrat ob viroзах. »Otrok zapade v krče, pri tem izteguje in proži okončine, ni odziven. Pri tem je zelo pomembno, da vzdržujemo prsto dihalno pot – ga damo na bok in začnemo intenzivno zbijati temperaturo, bodisi z obkladki ali mlačnim tušem ter antipiretiki,« je še razložila Ksenija Noč in poudarila, da gre za stanje, na katero se odzove vsaka reševalna ekipa, vročinski krči, ki so pogosto dedni, pa se lahko pojavljajo nekje do šestega leta starosti.

Na poti z umetnikom

Včeraj so v Galeriji Prešernovih nagajencev v Kranju odprli razstavo likovnih in oblikovalskih del vsestranskega likovnega ustvarjalca in nagajenca Prešernovega sklada, lani preminulega Žirovca Tomaža Kržišnika (1943–2023). Naslov razstave Na poti od risbe do slike, od gline do lutke, od knjige do scene je povabilo na potovanje v svetove bogate ustvarjalnosti mojstra likovnih zgodb.

IGOR KAVČIČ

Kranj – V Galeriji Prešernovih nagajencev je od včeraj pa vse do sredine aprila na ogled prav posebna razstava. Posebna v izjemni razvejani razstavljenih del, ki jih je umetnik ustvaril v različnih likovnih tehnikah, iz raznih materialov in za raznorodni namen, kljub temu pa je bil na svojem potovanju skozi mnoge likovne medije v svojem delu izrazito prepoznaven in edinstven – Tomaž Kržišnik. Ukvarjal se je z grafičnim oblikovanjem, risbo, grafiko, slikarstvom, keramiko, steklom, kovino, oblikovanjem lutk, ilustracij, scenografijo in likovno opremo v arhitekturi. Bil je večkrat nagajen, leta 1975 je prejel tudi nagrado Prešernovega sklada.

Od slik do plakatov

Razstavo si lahko ogledamo od spodaj navzgor, v obratni smeri ali kar iz sredine. Izbira vstopne točke je lahko prosta, saj bomo že po prvih delih deležni Kržišnikove umetniške prepoznavnosti. »V galeriji s posebnim šarmom Kržišnikov opus lepo sobiva. Tako rekoč v vsakega od prostorov sem lahko vključila posamezno zgodbo glede na material, tehniko in tudi ustvarjalno področje. Imamo sobo z oblikovanjem in likovnim opremljanjem knjig, prostor z risbami, spet v drugem so tema plakati ali pa dela v keramiki,« o postavitvi pove umetnostna zgodovinarica in kustosinja razstave Breda Ilich Klančnik.

Tako v obeh pritličnih prostorih najprej spoznamo nekaj del iz Kržišnikovega slikarskega opusa, pastele, tudi slike, pri katerih se med drugim nakazuje tudi njegova palimpsestna obdelava slik, namreč z značilno risbo, čez katero je nanese na slika z akrilnimi barvami. Tu so tudi nekateri osnutki oziroma skice za gledališke kostume, skice za lutke ...

Iz pritličja nas pot poneso v najvišjo sobo galerije, kjer so predstavljeni plakati, ki jih je Kržišnik oblikoval za različna gledališča, pa tudi recimo za film Christophoros režiserja Andreja Mlakarja, rojaka iz Žirov. »Za oblikovanje plakata se je izšolal na Poljskem, z njim pa je že v začetku sedemdesetih let postal prepoznaven po značilnih oblikovnih poudarkih, pa tudi barvnih

Kustosinja razstave Breda Ilich Klančnik in vodja Galerije Prešernovih nagajencev Marko Arnež v delu razstave s plakati, ki jih je oblikoval Tomaž Kržišnik / Foto: Igor Kavčič

kombinacijah, ki hitro pritegnejo gledalca,« pojasnjuje kustosinja.

Ne po robu, čezenj

Morda bi lahko rekli, da je osrednji del razstave na ogled v prvem, tudi prostorsko najbolj razvejanem nadstropju. Tu se srečamo tako z umetnikovimi popotniškimi risbami kot deli iz njegovega grafičnega opusa ter ustvarjanja na področju keramike, bogat pa je tudi njegov knjižni oblikovalski opus.

Pozornost pritegnejo štiri likovno-literarne kompozicije Prešernovega cikla Sonetje nesreče, ki jih je ustvaril leta 1980. »Na seriji serigrafij vidimo silhueto Prešernove podobe, ki jo je Kržišnik povzel po Goldensteinovem portretu. Sočasno je pripravil še bibliofilsko izdajo v večjem formatu in črno-beli različici, tu pa je tudi zgibanka žepnega formata z njegovimi soneti. Na ogled so še miniaturne knjižice sonetov, ki so izšle v osmih različnih jezikih,« pojasnjuje Breda Ilich Klančnik in poudarja, da si je različne variacije in velikosti privoščil tudi pri drugih ilustracijah.

Izstopajoče so njegove knjižne ilustracije in oblikovanja tako za otroke kot odrasle. Izvirno je oblikovanje zgodbe

Srčevca Svetlane Makarovič, ko se knjižica počasi razgrinja, da pridemo do osnovne podobe. Znan je mapa sedmih izvornih grafik Zlata ptica (1971), ki velja za prvo bibliofilsko zasnovano grafično mapa v sitotisku pri nas.

Oblikoval je pesniško zbirko Borisa A. Novaka in tudi rojaka Franca Kopača, pri čemer je v knjigo na posamezne strani nalepil barvne sitotiske. »Svojo inovativnost na področju knjige je Tomaž, ki sem ga na srečo tudi

Breda Ilich Klančnik:

»Tomažu je bila likovna igra smisel in pot, ki ji je, naj je bila ta še tako vijugasta, sledil do konca.«

osebno poznala, kar lepo izživel.« Ob razmišljanju, da je preizkušal meje oblikovanja in pri tem hodil po robu, pa sogovornica poudari: »Raje je skočil čez rob, če je le imel možnost za to.« Predstavljene so tudi nekateri celostni oblikovalski pristopi in sodelovanja za arhitekti. Njegove likovne sledi najdemo v gradu nad Laškim, v eni tamkajšnjih pivnic in še kje. S keramiko in gravurami je dal pečat marsikateremu prostoru. Potem ko se je preselil nazaj v

Prepoznaven pečat je pustil tudi v keramiki. / Foto: Igor Kavčič

Čas srečanj v ljubiteljski kulturi

Na OI JSKD Kranj bodo v prihajajočih dneh organizirali devet območnih in tri regijska srečanja z različnih področij ljubiteljske kulture.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Včeraj je v Kulturnem domu Predoslje potekalo Območno srečanje otroških gledaliških skupin, v prihodnjih dneh pa sledi še nekaj pregledov ljubiteljske dejavnosti z različnih področij kulture. To nedeljo, 3. marca, ob 17. uri bo prav tako v Predosljah Maroltovo območno srečanje odraslih folklornih skupin. Nastopile bodo folklorne skupine KD AFS Ozara Kranj, KD Sava Kranj, KD Folklor Cerklje, Folklorno društvo Šenčur, KD Dobrava Naklo, KD Folklorna skupina Iskra-emeco Kranj in Društvo upokojencev Naklo. Srečanje bo strokovno spremljala Anja Verderber.

Že danes in jutri, 1. in 2. marca, in sicer obkraj ob 19. uri, bo v Kulturnem domu Primskovo potekala Območna revija odraslih pevskih zborov in vokalnih skupin. V dveh večerih se bo zvrstilo 13 zborov. V petek, 1. marca, bodo nastopili: Moški pevski zbor Maj, Mešani pevski zbor DU Šenčur, Mešani pevski zbor Petra Liparja DU Kranj, Komorni zbor Gallus, Mešani pevski zbor Svoboda Stražišče, Komorni moški pevski zbor Davorina Jenka Cerklje na Gorenjskem in Fantovski pevski zbor Gimnazije Kranj, v soboto pa bomo lahko pris-

izberejo najboljše za državna srečanja, še pomembnejše pa so njihove povratne informacije z usmeritvami in predlogi za še višji nivo dela v ljubiteljski kulturi,« pojasni nova vodja OI JSKD Kranj Petra Polak, ki je tudi v vlogi regijske koordinatorice na področju ljubiteljske kulture. Kot pove, v Kranju hkrati v okviru Centra kulturnih dejavnosti skrbijo za delavnice in tečaje na različnih področjih ljubiteljske kulture, od likovnih in gledaliških delavnic do tečajev ustvarjalnega pisanja in vokalnih tehnik. V zadnjih letih so še posebno uspešne otroške gledališke delavnice, saj skupine Dramatikon, ki jih vodi Ajdin Huzejrovič, redno prejema nagrade na državnih srečanjih.

V marcu bo na različnih lokacijah v Kranju na sporedu Območna plesna revija Hopla, sledili pa bodo Območno srečanje otroških folklornih skupin Ringaraja, Območna revija otroških in mladinskih pevskih zborov, Območno srečanje lutkovnih skupin Saša Kump, Območno srečanje Napev Odsev – srečanje poustvarjalcev glasbenega izročila in Območno srečanje manjšinskih etničnih skupnosti.

Kranjska izpostava JSKD bo v prihodnjih mesecih do poletja pripravila tudi tri regijska srečanja, in sicer Regij-

Otroška gledališka skupina Dramatikon je na državnem srečanju leta 2022 prejela zlato nagrado za predstavo Deklica z vžigalicami. / Foto: Alex Stokelj

luhnili Ženskemu pevskemu zboru Dupljanke, Komornemu zboru De profundis Kranj, KUD Regine, Mešanemu pevskemu zboru Musica viva, Ženskemu pevskemu zboru Josipine Turnograjske DU Preddvor in Moškemu pevskemu zboru Triglav Duplje. Revijo bo strokovno spremljal in ocenil Tomaž Habe.

»Območna in regijska srečanja imajo dvojno vlogo. Selektorji si ogledajo najnovejšo produkcijo društev, pri tem

sko srečanje otroških folklornih skupin Ringaraja, Regijsko srečanje lutkovnih skupin Saša Kump in Regijsko revijo plesnih skupin Namig.

»V prihodnosti bo treba predvsem narediti več pri povezovanju z ostalimi javnimi zavodi s področja kulture in drugimi deležniki v kranjski kulturi, pomembna pa je tudi naša vez z osnovnimi šolami, saj se odnos do ustvarjanja in kulture naploh začne že pri otrocih,« je prepričana Petra Polak.

Za reprezentanco znova tudi Gaber

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Minuli torek je selektor moške članske rokometne reprezentance Uroš Zorman razkril imena rokometista, ki jih je povabil na priprave pred kvalifikacijami za olimpijske igre. Dres izbrane vrste bo po poškodbi znova oblekel izkušeni 32-letni krožni napadalec, Škofjeločan Matej Gaber (OTP Bank – Pick Szeged), po poškodbi pa se v reprezentanco vrača tudi član španske Barcelone Blaž Janc. Na seznamu je skupaj dvajset rokometista. To so tudi krilni igralci Tilen Kodrin, Tadej Mazej, Staš Slatinek Jovičič,

Gašper Marguč in Domen Novak, zunanji igralci Borut Mačkovšek, Peter Šiško, Aleks Vlah, Dean Bombač, Miha Zarabec, Jure Dolenc in Nejc Cehte, krožni napadalec Blaž Blagotinšek, Kristjan Horžen in Matic Suholežnik ter vratarji Klemen Ferlin, Urban Lesjak in Miljan Vujović.

Olimpijske kvalifikacije slovenske rokometne čakejo med 14. in 17. marcem v španskem Granollersu. Za dve mesti, ki bosta vodili v Pariz, se bodo Slovenci pomerili z Brazilijo, Španijo in Bahrajnom. Sicer pa bodo priprave na obračune naši rokometisti opravili v Španiji.

Nov lep uspeh Karin Pesrl

VILMA STANOVNIK

Kranj – Minuli konec tedna je v Lajkovcu potekalo državno prvenstvo Srbije v umetniškem plavanju v tehničnih programih. Prvi dan tekmovanja je naš reprezentančni duet v postavi Karin Pesrl in Maša Avramović v članski konkurenci osvojil drugo mesto, drugi dan pa sta zmagali v mladinski konkurenci.

Že novembra sta se kvalificirali na evropsko prvenstvo v prostem programu, na tej tekmi sta si priborili še normo za tehnično koreografijo.

Karin Pesrl (PK Triglav) je v posamični konkurenci po zelo dobri izvedbi nove koreografije postala zmagovalka in si poleg zlate kolajne priborila tudi posamični nastop na evropskem članskem prvenstvu, ki bo junija v Beogradu.

Mladi plezalci in plezalke v Plezarni

Kranj – V prostorih plezalnega centra Plezarna v Britofu pri Kranju bo jutri in v nedeljo potekala tretja letošnja tekma Zahodne lige, mladi plezalci in plezalke pa se bodo pomerili v težavnosti. Oba dneva se bo tekmovanje začelo ob 8.30. Žal pa smo napačno zapisali ime zmagovalke med mlajšimi cicibankami na prvih dveh tekmah v Šenčurju in Škofji Loki, kjer je bila obkraljevala Laura Diana Luzar (DRPK). Za nenamerno pomoto se opravičujemo.

Ljudska univerza Radovljica, Kranjska cesta 4, 4240 Radovljica, kot upravljavec nepremičnine na podlagi tretjega odstavka 65. člena Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (ZSPDLS-1, Ur. l. RS 11/18, 79/18) in 19. člena Uredbe o stvarnem premoženju države in samoupravnih skupnosti (Ur. l. RS št. 31/2018; v nadaljevanju: Uredba)

ODDAJA V NAJEM GOSTINSKI LOKAL v Čebelarstvu Gorenjske, Rožna dolina 50a, Lesce.

Delno opremljen poslovni prostor, ki je predmet najema, obsega 39,42 kvadratnega metra neto uporabne površine.

Izhodiščna vrednost mesečne najemnine brez obratovalnih in drugih stroškov znaša 275,94 EUR.

Poslovni prostor se oddaja v najem izključno za opravljanje registrirane dejavnosti na področju gostinske ponudbe in za določen čas 5 let.

Celotno besedilo namere o sklenitvi neposredne pogodbe je objavljeno na: www.cricg.si.

Več informacij na: cebelarski.center@gmail.com ali 031 628 499.

Šegel zmagal prvič v karieri

Gregor Šegel, magister materialov in metalurgije, je na februarski zadnji tekmi celinskega pokala sezone 2024 v tekmovalnem lednem plezanju v Veliki Britaniji pometel z vso konkurenco.

KLARA MRAK

Ljubljana – V Sunderlandu v Veliki Britaniji je 25-letni Šegel zmagal v močni evropsko-azijski konkurenci. To je največji uspeh slovenskih tekmovalnih lednih plezalcev od časov Janeza Svovljšaka, rednega finalista in leta 2016 tudi zmagovalca tekme svetovnega pokala in evropskega prvenstva. »Že na kvalifikacijah sem se počutil odlično. Ko sem se uvrstil v finale, sem se po ogledu smeri osredotočil samo še stoođstotno na smer. Nisem videl in slišal ničesar drugega, samo o smeri sem razmišljal. Dal sem vse od sebe, zavedal sem se, da sem izvrstno pripravljen. Vse gibe sem naredil kot na najboljšem treningu, izšlo se je res fantastično. Ko sem odplezal smer, sem vedel, da sem dosegel odličen rezultat, saj sem priplezal do vrha in vrh tudi vpel, to je bilo zares pomembno. Takrat sem vedel, da sem odlično odplezal, in sem pričakoval odlično stopničko. A nisem vedel, da bom lahko stopil na najvišjo, saj sem moral počakati, da se v steno poda še ostalih sedem finalistov,« je vtise z zmagovalnega plezanja v Veliki Britaniji v domovini strnil Šegel.

Magister materialov in metalurgije sicer dela v podjetju v Mežici, ki se ukvarja z reciklažo akumulatorskih baterij. »Te imajo zelo dobro lastnost, da jih je moč skoraj stoođstotno reciklirati. Iz starih baterij pridelujemo novo plastiko in svinec, nevtraliziramo kislino in iz vseh teh delov izdelujem nove baterije,«

Gregor Šegel je v Sunderlandu v Veliki Britaniji prvič stopil na zmagovalni oder, in to na najvišjo stopničko. / Foto: Robert Hendriksen

je razložil Šegel, ki v podjetju opravlja delo tehnologa in tudi pojasni, zakaj se je iz Kamnika preselil na Polzele, ki je od Mežice oddaljena slabo uro vožnje. »Moj oče je bil s Koroške, potem smo se preselili v Ljubljano, po očetovi smrti pa v Kamnik.

na tekmovalno sezono, a že celo leto pred tem sem vložil ogromno v trening za Himalajo. Ta odprava mi je bila na neki način pomembnejša kot prihajajoča sezona, ker se je dogajala prej. Na odpravo smo šli konec oktobra za dober mesec, takoj po priho-

pridem čim boljše pripravljeno.«

Premalo infrastrukture

»Stena v Domžalah, kjer največ treniram, je v leseno preobleko za ledno plezanje oblečena samo od konca novembra in do tekme v Domžalah oziroma do marca, pri čemer moram poudariti, da smo zelo hvaležni Zavedu za šport Domžale, ki to steno financira in nam omogoča treninge. To je namreč edina stena, ki je primerna za treninge na najvišjem nivoju. Potrebovali bi še neko manjšo steno, ki bi bila vse leto opremljena z oprimki, ki jih potrebujemo pri lednem plezanju,« je povedal Šegel. Tekmovalni ledni plezalci na čelu z našim sogovornikom Gregorjem Šeglom bodo svoje mojstrstvo pred domačim občinstvom pokazali jutri na državnem prvenstvu in tekmi slovensko-hrvaško-srbskega pokala v Domžalah.

»Ko sem odplezal smer, sem vedel, da sem dosegel odličen rezultat, saj sem priplezal do vrha in vrh tudi vpel, to je bilo zares pomembno.«

V času študija so mi v Mežici ponudili štipendijo, v času najbolj aktivnega športnega udejstvovanja v zadnjih letih so me do zaključka magistrature šest let štipendirali, zdaj, ko sem prišel pred tremi meseci z odprave v Himalaji, pa sem se pri njih zaposlil.«

Novembra v Himalaji

Šegel je bil novembra z Markom Prezljem na odpravi v Himalaji. »Že pred Himalajo sem se pripravljal

du nazaj sem intenzivno začel trenirati za tekmovanja. Zares pa nisem pričakoval takega rezultata v tej sezoni. Iz tekme v tekmo sem dojemal, da sem vse boljši, v tehničnih gibih močnejši, vedno bolj sem postajal konkurenčen. Veliko mi pri treningih pomaga tudi dekle Rebecka Kamin, ki je do lani tekmovala na tekmah svetovnega pokala v športnem plezanju. Pomaga mi strukturirati treninge, da na tekmo

Priznanje v roke deskarja Žana Koširja

NIKA TOPORIŠ

Tržič – »Rad bi se zahvalil, da ste me počastili s tem priznanjem, je res neka spodbuda. Včasih se mogoče ne počutim ravno kot najboljši, ker sem pred desetimi leti dosegal veliko boljše dosežke in težko je biti zadovoljen z manj. Ampak tudi če si včasih zastaviš manjše cilje, je pomembno, da jih dosežeš,« je poudaril tržiški deskar. V letu 2023 se je Košir udeležil svetovnega prvenstva v Gruziji, kjer je v paralelnem slalomu dosegel deseto mesto, v veleslalomu pa je končal kot enajsti. Na tekmah svetovnega pokala pa je

Z leve: Žan Košir, Anže Peharc in Tadej Čimžar / Foto: Tina Dokl

bil v preteklem letu sedmi, osmi in 15. Drugo mesto je pri podelitvi za najšportnika Tržiča pripadlo plezalcu

Anžetu Peharcu, tretje pa hokejistu Tadeju Čimžarju. Podelili so priznanja za najobetavnije športnike, ki so

jih prejeli smučarska skakalka Taja Bodlaj, sankarja Matevž Vertelj in Vid Kralj ter smučarska skakalka Ajda Košnjek. Na svoj račun so prišli tudi vsi tržiški državni prvaki, ki so do 16. leta starosti prejeli mali športni znak, starejši pa veliki športni znak. S plaketami so počastili različna društva, podelili so plaketo za 120 let sokolstva v Tržiču, Jožetu Koširju plaketo za življenjsko delo na področju športa ter prvič tudi posebno plaketo za fair play, ki jo je prejel Nogometni klub Tržič 2012. Dogodek je zaznamoval tudi govor dr. Hermana Berčiča, ki je spregovoril o sokolstvu, ter nastopi, ki so popestrili večer.

Kolikšne so obrestne mere

Preverili smo, kakšne so obrestne mere, ki jih trenutno v nekaterih večjih bankah ponujajo za depozite.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranj – Slovenci tradicionalno varčujemo na bančnih računih. V zadnjem času je država zanimanje za kapitalne trge vzbudila tudi z izdajo t. i. ljudskih obveznic, ki so bile dobro sprejete. Ne glede na to pa imamo Slovenci v depozitih še vedno okoli 29 milijard evrov. Kakšne so torej aktualne obrestne mere, ki jih na bankah dobimo za naše prihranke?

V NLB je priljubljen varčevalni račun, pri katerem stranke s sredstvi lahko razpolagajo po sedmih dneh od pologa. Obrestna mera znaša 20 odstotkov šestmesečnega euribora, kar je trenutno približno 0,77 odstotka. Za kaj več je potrebna vezava sredstev z ročnostjo, daljšo od 12 mesecev. Obrestne mere za depozite za ročnosti od 13 do 24 mesecev znašajo 2,5 odstotka letno, za daljše ročnosti od 25 mesecev do 60 mesecev pa dva odstotka letno.

V SKB posebno ugodne obrestne mere ponujajo za vezane vloge z ročnostjo 18 mesecev. Za vezane vloge do petdeset tisoč evrov ponujajo 1,6-odstotne obresti, do sto tisoč in nad sto tisoč evrov pa 1,8- oz. dwoodstotno obrestno mero.

V Novi KBM najugodnejše obrestne mere ponujajo za vezave za 18 mesecev. Za zneske do petdeset tisoč evrov je na voljo 1,6-odstotna obrestna mera, do sto tisoč 1,8, za več pa sredstva obrestujejo po dveh odstotkih.

V Gorenjski banki je trenutno najugodnejša letna obrestna mera za klasično vezavo sredstev v domači valuti za dobo vezave od vključno 24 do 35 mesecev, ki znaša 2,8 odstotka.

Velik del prihrankov Slovenci hranimo na bankah. / Foto: Gorazd Kavčič

UniCredit Banka obstoječim strankam za vezane vloge od treh do 17 mesecev nudi enoodstotno obrestno mero (od petsto do sto tisoč evrov), za sklenitev v spletni banki pa 1,1-odstotno obrestno mero (do sto tisoč evrov). Za vezavo od 18 do vključno 35 mesecev pa ponujajo 2,5-odstotno (od

Višje donosnosti večina bank ponuja ob kombinaciji depozita ter naložbe v vzajemne sklade.

petsto do sto tisoč evrov), v spletni banki pa 2,6-odstotno obrestno mero (do sto tisoč evrov). Novim strankam pa je ob odprtju transakcijskega računa z določenimi paketi za depozite z najdaljšo ročnostjo 18 mesecev v vrednosti od petsto do sto tisoč evrov na voljo triodstotna letna obrestna mera.

Višje donosnosti večina bank ponuja ob kombinaciji depozita ter naložbe v vzajemne sklade, s čimer glede na različne kombinacije in ročnosti lahko varčevalci dosežejo donose blizu štirih odstotkov.

Spremembe niso na vidiku

Spremembe obrestnih mer trenutno niso v načrtih bank. Kot so nam sporočili iz NLB, so višino obrestnih mer za depozite prilagodili lani. Tudi v SKB so za določene ročnosti oktobra lani povečali obrestne mere. Razlog za počasnejši dvig obrestnih mer za depozite vidijo v visoki likvidnosti bank. Povprečno razmerje med posojili in vlogami zasebnega sektorja je v Sloveniji na ravni 66,2 odstotka (na dan 30. 6. 2023), medtem ko je v celotni EU na ravni 109 odstotkov.

Tudi v preostalih treh bankah odgovarjajo, da

spremljajo razmere na finančnih trgih in ravnajo skladno s tem. V Gorenjski banki so se odzvali tudi na izdajo t. i. ljudskih obveznic, ki so vzbudile precejšnje zanimanje med državljanji. Pri tem poudarjajo, da razen morebitnega davka na obresti vezava sredstev ne predstavlja nobenih dodatnih fiksnih stroškov, kar pa ne velja za stroške trgovalnega računa, ki ga stranka potrebuje v primeru nakupa ljudskih obveznic.

V zadnjih letih tudi pri nas raste število imetnikov transakcijskih računov pri tujih bankah. Večinoma gre za t. i. neobanke, ki so prisotne le na spletu in uporabnikom ponujajo precej ugodne rešitve. Pri nas so najbolj priljubljene Revolut, N26 in v zadnjem času tudi Trade Republic. Pri nekaterih varčevalcem za vloge na vpogled ponujajo tudi do štiriodstotno obrestno mero.

Za najboljše inovacije

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranj – Odprti so regijski razpisi za najboljše inovacije. K sodelovanju vabi tudi Regionalna zbornica Gorenjske pri GZS. Prijave zbirajo do 4. aprila s spletnim obrazcem. Na razpisu lahko sodelujejo gospodarske družbe, podjetja, samostojni podjetniki in posamezniki, samostojni inovatorji ter druge organizacijske oblike z območja gorenjske gospodarske zbornice.

Predlagatelji lahko prijavijo inovacijo vseh kategorij (produktno, procesno,

trženjsko, organizacijsko ali družbeno), ki je bila prvič vpeljana na trg oziroma prvič uporabljena v proizvodnem ali poslovnem procesu v obdobju od 1. januarja 2022 do 31. marca 2024.

Tokratni inovacijski izziv in rdeča nit razpisa je Izbrali smo trajnost.

Javna razglasitev in podelitev priznanj bosta potekali 30. maja. Najboljše inovacije se bodo potegovala za nacionalne nagrade, ki jih bodo razglasili v okviru Dneva inovativnosti 10. septembra na Brdu pri Kranju.

Februarja 3,4-odstotna inflacija

Ljubljana – Februarja smo imeli na letni ravni 3,4-odstotno inflacijo, je v četrtek objavil Statistični urad. S tem je bila inflacija za desetinko odstotne točke višja kot v januarju, ko smo na mesečni ravni zabeležili deflacijo. Na letni ravni so se februarja najbolj podražile storitve (5,1 odstotka) in blago (2,6 odstotka). Mesečna rast cen, ki je predvsem posledica dražjih počitniških paketov na tujem, pa je znašala 0,8 odstotka. Merjeno s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin, je bila januarja v državah EU 3,1-odstotna inflacija, v Sloveniji pa je znašala 3,4 odstotka.

Nagrade gospodarske zbornice

Ljubljana – V torek ob 18. uri bodo v Cankarjevem domu podelili 56. nagrade Gospodarske zbornice Slovenije za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke. Rdeča nit letošnje podelitve je umetnost vodenja. Gre za najstarejšo tovrstno nagrado, ki so jo prvič podelili leta 1969 in jo prejmejo gospodarstveniki za izjemne dosežke trajnejšega pomena, ki so vplivali tudi na splošen ugled gospodarske družbe v širšem okolju. Nagrado je prejelo že 355 gospodarstvenikov in 30 gospodarstvenic.

DOBRO JE VEDETI

Višja urna postavka za delo upokoјencev

CVETO ZAPLOTNIK

Z današnjim dnevom (1. marcem) se je zvišala najnižja bruto urna postavka za začasno in občasno delo upokoјencev. Delodajalci jim odslej za opravljeno delo ne bodo smeli plačati manj kot 7,21 evra bruto na uro, obseg njihovih dohodkov pa v seštevku v koledarskem letu ne bo smel preseči 10.781,07 evra bruto. Urna postavka se je v primerjavi s prej zvišala za 29 centov, skupni letni dohodki pa za 434,55 evra. Zvišanje obeh zneskov, tako urne postavke kot obseg letnih dohodkov, je posledica uskladitve z minimalno plačo, ki se je letos zvišala za 4,2 odstotka, na 1253,90 evra bruto.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti vsako leto z odredbo določi višino urne postavke in višino letnega dohodka za opravljeno delo. Z odredbo, ki je bila objavljena v Uradnem listu 5. februarja, je določilo višino urne postavke in višino letnega

dohodka za obdobje od letošnjega 1. marca do 28. februarja prihodnje leto.

Za začasno in občasno delo upokoјencev veljajo nekatere omejitve, tako za upokoјence kot za delodajalce, pri katerih opravljajo delo. Upokoјenci lahko opravijo v koledarskem mesecu največ šestdeset ur, izjemoma lahko tudi devetdeset ur, vendar največ trikrat v koledarskem letu, pri tem pa seštevku ur v koledarskem letu ne sme preseči 720. Pri delodajalcu brez zaposlenih lahko opravijo v koledarskem mesecu največ 60 ur začasnega ali občasnega dela, pri tistih, ki imajo od enega do deset zaposlenih, največ 100 ur dela, pri delodajalcih, ki zaposlujejo od deset do trideset delavcev, največ 150 ur – in tako dalje. Izjeme veljajo le za delo pri nevladni organizaciji, ki deluje v javnem interesu.

Dodatni dohodek upokoјencev ne vpliva na uživanje pokojnine, se pa všteva v osnovo za izračun dohodnine.

GG mali oglasi

E-POŠTA: malioglasi@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 47
www.gorenjskiglas.si

SVET ZAVODA OSNOVNE ŠOLE DAVORINA JENKA CERKLJE NA GORENJSKEM na podlagi sklepa, sprejetega na 5. seji dne 27. 2. 2024, razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA/RAVNATELJICE.

Kandidat/-ka mora za imenovanje na funkcijo ravnatelja/ravnateljice izpolnjevati splošne zakonske pogoje, skladno z Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-ZD, 47/15, 46/16, 49/16 – popr., 25/17 – ZVaj, 123/21, 172/21, 207/21, 105/22 ZZNŠPP, 141/22, 158/22 – ZDoh-2AA in 71/23)

Kandidat/-ka mora imeti pedagoške, vodstvene, organizacijske in druge sposobnosti za uspešno vodenje zavoda. Delo na delovnem mestu ravnatelja/ravnateljice se opravlja polni delovni čas. Predvideni začetek dela je 20. 6. 2024 oziroma skladno s soglasjem ministra k imenovanju. Izbrani kandidat/-ka bo imenovan/-a za dobo 5 let.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev (dokazila o izobrazbi, nazivu, opravljenem strokovnem izpitu, opravljenem ravnateljskem izpitu, delovnih izkušnjah v vzgoji in izobraževanju, potrdilo, da niste bili pravnomočno obsojeni zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev ter potrdilo, da niste bili pravnomočno obsojeni zaradi kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost) pošljite v **12 dneh** po objavi razpisa na naslov:

SVET ZAVODA OŠ DAVORINA JENKA CERKLJE NA GORENJSKEM, Krvavška cesta 4, 4207 Cerklje na Gorenjskem, s pripisom »NE ODPIRAJ – RAZPIS ZA RAVNATELJA/RAVNATELJICO«.

Kandidat/-ka mora k prijavi priložiti program vodenja zavoda (vključno s sodelovanjem in povezovanjem z lokalno skupnostjo) za mandatno obdobje ter kratek življenjepis z navedbo dosedanjih izkušenj.

Kandidati/-ke bodo pisno obvestilo o imenovanju prejeli v zakonitem roku.

Oseba potrebovala zdravniško oskrbo

MAŠA LIKOSAR

Kranj – V ponedeljek so kranjski policisti obravnavali požar v proizvodnem obratu, kjer je po do sedaj znanih podatkih policije zagorelo na proizvodnem stroju. Po navedbah Policijske uprave Kranj se je odrasla oseba ob tem nadihala dima, zato je bila z reševalnim vozilom prepeljana v zdravstveno ustanovo. »Vzrok požara in višina materialne škode sta predmet nadaljnje kriminalistične preiskave,« so dejali na PU Kranj.

Kot so še pojasnili na Upravi RS za zaščito in reševanje, so bili zaposleni ob

prihodu gasilcev že evakuirani iz objekta. »Pred tem so že sami poizkušali pogasiti ogenj z gasilniki na prah,« so navedli in dodali, da so gasilci dokončno pogasili ogenj, območje požara pregledali s termovizijsko kamero, prezračili industrijski objekt in preverili prisotnost strupenih plinov. Sodelovali so gasilci GARS Kranj, Kranj - Primskovo, Kokrica, Britof, Bitnje in Prebačevo - Hrastje.

Policisti so kraj zavarovali, opravili ogled in nadaljujejo zbiranje obvestil o vseh okoliščinah požara. O vseh ugotovitvah bodo obveščali pristojno državno tožilstvo.

V akciji ustavili skoraj štiri tisoč voznikov

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Med preventivno akcijo za večjo varnost voznikov tovornih vozil in avtobusov, ki je potekla med 19. in 25. februarjem, so policisti skupno ustavili skoraj štiri tisoč voznikov tovornih vozil in avtobusov. Kontrolirali so 3442 voznikov tovornih vozil in 385 voznikov avtobusov. Pri voznikih tovornih vozil so ugotovili 990 kršitev cestnoprometnih

predpisov, pri voznikih avtobusov pa 68.

Pri voznikih tovornih vozil so bile po navedbah policije najpogostejše kršitve povezane s preobremenjenostjo vozila in prekoračitvijo hitrosti, pri voznikih avtobusov pa neuporaba varnostnih pasov in prekoračitev hitrosti. »Zaradi nepravilnosti na tovoru ali vozilu je bilo iz prometa izločenih 135 tovornih vozil,« so še pojasnili na policiji.

Padel med turnim smučanjem na Pokljuki

Pokljuka – V torek je med turnim smučanjem na območju Pokljuke padel in se lahko telesno poškodoval 38-letni turni smučar. Po poročanju Policijske uprave Kranj so mu na kraju pomoč nudili reševalci GRS Bohinj in dežurna helikopterska ekipa z Brnika. S helikopterjem Slovenske vojske je bil prepeljan v zdravstveno ustanovo. Policisti bodo dogodek ustrezno dokumentirali.

Na Krvavcu se je poškodovala mlajša oseba

Cerklje na Gorenjskem – Na smučišču Krvavec se je po poročanju Uprave RS za zaščito in reševanje v sredo pri padcu poškodovala mlajša oseba. Reševalci na smučišču so poškodovanca oskrbeli na kraju, helikopter Slovenske vojske z ekipo GRS Brnik pa ga je prepeljal v UKC Ljubljana.

Zaposleni pogasili manjši požar

Begunje na Gorenjskem – V sredo je v Begunjah na Gorenjskem gorelo v industrijskem objektu, so sporočili iz Uprave RS za zaščito in reševanje. »Zaposleni so pred prihodom gasilcev pogasili manjši požar. Gasilci PGD Begunje so okolico požara pregledali s termovizijsko kamero in prezračili prostore,« so pojasnili.

Izsilila prednost drugemu vozniku

Kranj – Kranjski policisti so v torek obravnavali prometno nesrečo, v kateri je 73-letna voznica izsilila prednost drugemu vozniku in z avtomobilom trčila v njegov avtomobil. »Vozila je pod vplivom alkohola (0,73 mg/l). Odrejen ji je bil strokovni pregled,« so pojasnili na PU Kranj. Za voznico policisti vodijo postopek v smeri kaznivega dejanja iz poglavja kaznivih dejanj zoper varnost javnega prometa. O vseh ugotovitvah bodo obveščali pristojno državno tožilstvo.

Neprilagojena hitrost glavni vzrok smrtnih prometnih nesreč

Policisti so na slovenskih cestah v letu 2023 obravnavali 19.780 prometnih nesreč oziroma šest odstotkov več kot v letu 2022, za pol odstotka se je povečalo število prometnih nesreč s telesnimi poškodbami in smrtjo. To kažejo podatki Agencije za varnost prometa, ki je pred kratkim objavila uradne podatke o stanju prometne varnosti za leto 2023.

MAŠA LIKOSAR

Ljubljana – V letu 2023 je po podatkih Agencije za varnost prometa na slovenskih cestah umrlo 82 udeležencev cestnega prometa oziroma trije manj kot v letu 2022. Število umrlih v prometnih nesrečah v lanskem letu je drugo najnižje, odkar agencija beleži uradno statistiko prometnih nesreč. »Boljše stanje prometne varnosti v primerjavi z letom 2022 je predvsem posledica boljšega stanja v prvi polovici leta, ko se je v štirih mesecih (januar, marec, april, junij) število umrlih udeležencev zmanjšalo za 17 v primerjavi s predlanskim letom,« so pojasnili na agenciji.

Število hudo telesno poškodovanih udeležencev se je v primerjavi z letom 2022 zmanjšalo za štiri odstotke, bilo jih je 829, kar predstavlja drugo najnižje število v zadnjem petletnem obdobju.

Število umrlih v prometnih nesrečah v letu 2023 je drugo najnižje, odkar Agencija za varnost prometa beleži uradno statistiko prometnih nesreč.

ju, če izvzamemo obdobje epidemije. Pri lažje telesno poškodovanih pa beležijo zmanjšanje za en odstotek v primerjavi z letom 2022 – lažje telesno poškodovanih je bilo 6.391 oseb.

Manj umrlih med najranjivejšimi udeleženci

V letu 2023 agencija že drugo leto zapored beleži zmanjšanje števila umrlih voznikov enoslednih motornih vozil. Zmanjšanje je tudi pri voznikih e-skirojev, saj v letu 2023 ni bilo smrtnih žrtev, v letu 2022 pa sta umrli dve osebi. Zmanjšanje glede na leto 2022 je še pri pešcih in kolesarjih, povečanje pa pri voznikih osebnih avtomobilov in potnikih. V letu 2023 je na slovenskih cestah umrlo največ voznikov osebnih avtomobilov, in sicer 28 oziroma oziroma več kot v letu 2022. Povečanje števila umrlih beležijo še pri potnikih, saj jih je

v lanskem letu umrlo osem več kot v letu 2022. Skupno število umrlih ranljivih udeležencev v cestnem prometu je v letu 2023 znašalo 32 oziroma 39 odstotkov vseh umrlih, glede na leto poprej se je znižalo za 15 odstotkov.

V zadnjem triletnem obdobju je bilo največ hudo telesno poškodovanih udeležencev med kolesarji. V letu 2023 se je hudo telesno poškodovalo 236 kolesarjev oziroma en odstotek manj kot v letu 2022. Število hudo telesno poškodovanih voznikov enoslednih motornih vozil je ostalo enako kot v

Povzročitelji prometnih nesreč

Največ prometnih nesreč so v letu 2023 povzročili najstarejši udeleženci (stari 65 let in več), in sicer 2.729. Sledi starostna skupina med 35. in 44. letom starosti – 2.700 povzročenih prometnih nesreč. Največ udeležencev je umrlo v prometnih nesrečah, ki so jih povzročili najstarejši povzročitelji, stari nad 64 let (20 umrlih), za njimi je starostna skupina od 45 do 54 let (16 umrlih).

V obdobju zadnjih pet let so vozniki osebnih avtomobilov najpogostejši povzročitelji prometnih nesreč s smrtjo udeleženca. V letu 2023 je v prometnih nesrečah, ki so jih povzročili vozniki osebnih avtomobilov, umrlo 46 udeležencev oziroma 57 odstotkov vseh umrlih.

Odgovorni za enainvajset smrti

Lani so bili povzročitelji prometnih nesreč pod vplivom alkohola (nad dovoljeno mejo) odgovorni za 1507 prometnih nesreč oziroma pet odstotkov manj kot v letu 2022. Enako zmanjšanje agencija beleži tudi pri

Policisti so na slovenskih cestah v letu 2023 obravnavali 19.780 prometnih nesreč oziroma šest odstotkov več kot v letu 2022. / Foto: Gorazd Kavčič

število prometnih nesreč s telesno poškodbo in smrtjo, in sicer za pet odstotkov v primerjavi z letom poprej.

V prometnih nesrečah, ki jih je povzročil alkoholiziran udeleženec, je umrlo 21 udeležencev oziroma 24 odstotkov več kot v letu 2022. Kot so pojasnili na agenciji, so vozniki, ki so imeli do največ 0,50 grama alkohola na kilogram krvi ali do 0,24 miligrama alkohola v litru izdihane-

Najpogostejši vzrok za nastanek prometnih nesreč tudi v letu 2023 ostaja nepravilen premik z vozilom.

ga zraka, v letu 2023 povzročili 330 prometnih nesreč, od tega 128 s telesno poškodbo. V teh prometnih nesrečah je umrlo osem udeležencev, trideset je bilo hudo telesno poškodovanih, 128 pa lažje telesno poškodovanih.

Povzročitelji pod vplivom prepovedanih drog ali drugih psihoaktivnih snovi pa so lani povzročili 92 prometnih nesreč, v katerih so umrli trije udeleženci, 24 je bilo hudo telesno poškodovanih,

20 pa je bilo lažje telesno poškodovanih.

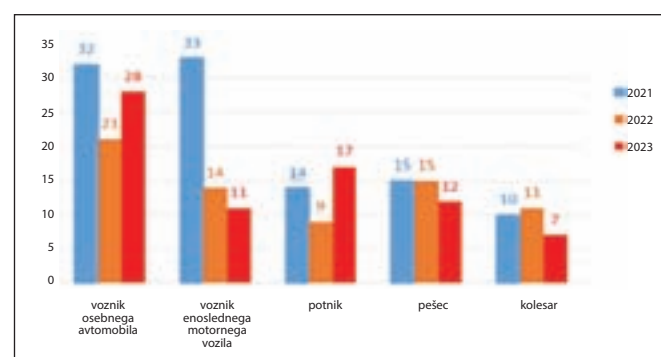
Manj uporabe varnostnega pasu

Stopnja uporabe varnostnega pasu v letu 2023 je pri umrlih voznikih osebnih avtomobilov znašala 71 odstotkov oziroma enako kot v letu 2022. »Od 143 hudo poškodovanih voznikov osebnih avtomobilov jih je 81 odstotkov uporabljalo varnostni pas,« so navedli na agenciji. Stopnja uporabe je bila najvišja pri lažje telesno poškodovanih voznikih osebnih avtomobilov, saj je varnostni pas uporabljalo 93 odstotkov teh voznikov. Pri 17 umrlih potnikih je bila stopnja uporabe varnostnega pasu 59-odstotna – deset jih je pas uporabljalo, sedem pa ne.

Neprilagojena hitrost

Najpogostejši vzrok za nastanek prometnih nesreč tudi v letu 2023 ostaja nepravilen premik z vozilom. Zaradi tega vzroka je zabeleženih 5.247 prometnih nesreč oziroma 27 odstotkov vseh nesreč. Sledi neprilagojena hitrost (3.744 prometnih nesreč) ter nepravilna stran oz. smer vožnje (3.029 prometnih nesreč).

Najpogostejši vzroki za nastanek prometnih nesreč s smrtnim izidom so neprilagojena hitrost – 28 prometnih nesreč s smrtnim izidom (32 umrlih udeležencev), nepravilna stran oz. smer vožnje – 20 prometnih nesreč s smrtnim izidom (22 umrlih udeležencev) in neupoštevanje pravil o prednosti – 12 prometnih nesreč s smrtnim izidom (13 umrlih udeležencev).

Umrli udeleženci v prometnih nesrečah po vrsti udeleženca v obdobju 2021–2023 / Vir: Agencija za varnost prometa

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLLED

Harmonije do sprostitev

V dobi nenehnega hitenja in digitalne zasičenosti se posamezniki vse pogosteje obračajo k nekonvencionalnim pristopom za doseganje notranjega ravnovesja in telesnega blagostanja. Eden izmed izstopajočih trendov v tej evoluciji osebne skrbi je pojav celostne zvočne uglasitve.

NIKA TOPORIŠ

V Čopovi hiši v Žirovnici se zvočne uglasitve že nekaj let loteva Špela Kolenc iz Cerkelj na Gorenjskem. Špela Kolenc iz društva YinYang, drugače akademska glasbenica in profesorica saksofona, se je na pot zvočne meditacije podala, ker je želela stopiti izven ustaljenih glasbenih okvirjev. »V meni je bilo posebno hrepenenje in nekako sem imela dovolj saksofona. Vse bolj sem se podajala v alternativne pristope in na neki način kasneje začela pogrešati glasbo. Po študiju sem se udeleževala različnih zvočnih dogodkov in sprva me je izredno impresioniral gong. Kasneje tudi didžeridu,« je razložila Špela, ki si je prvi didžeridu izdelala kar sama.

Špela Kolenc se že več let ukvarja z zvočno uglasitvijo telesa. / Foto: Nika Toporiš

Vsak bi rad bil unikaten

Kot je dejala, je ob uporabi teh instrumentov zaznala drugačne učinke na telo in na njeno počutje. Tako je zrasla ideja celostne zvočne uglasitve. Z leti je dodajala vedno več instrumentov, in kot je dejala, začela vse bolj uporabljati tudi lasten glas. »Namen zvočne uglasitve, nekateri ji pravijo zvočna kopel, tudi zvočna meditacija ali terapija, je pravzaprav, da poskušamo svoj osebni sistem preko glasbil, glasu in vseh vibracij uglasiti na neko harmonično raven,« je pojasnila Špela Kolenc, ki meni, da je v trenutnih časih zvočnih terapij precej več, kot jih je bilo

pred desetletjem. »Mogoče tudi zato, ker je precej ljudi, ki se s tem ukvarja. Vsak bi rad bil čim bolj unikaten in ponudil nekaj novega, drugačnega.« Čeprav so si dogodki pri posameznih izvajalcih različni, pa je cilj vseh

samozdravljenje. Pojasnila je, da pa vse bolj opaža, da ljudje začnejo voditi zvočne terapije že takoj, ko si le kupijo tibetanske skleda ali pa gong. »Za nekatere motivacija ne izvira iz srca. Nekako čutim, da niso vsi zares

predani temu, ampak so pač našli nekaj, kar jih sprošča, in želijo to ali prodati ali prenesti med ljudi. Zares lahko to počne vsak, lahko se tudi naučimo, ampak notranji občutek pa je zelo unikaten in se ne da kopirati,« je dejala voditeljica delavnic, ki svoja znanja pogosto črpa tudi iz profesionalne izobrazbe.

Gong, didžeridu, školjke ...

Špela Kolenc nam je razložila, da ima sama že ustaljen protokol, ki se navadno vedno začne s krajšo meditacijo, ki umiri vse zbrane ter jih energetske poveže. »Vedno

od posameznika. Ljudje smo različni in tudi zvočne vibracije imajo na nas različne učinke.« Kot je dejala, imajo udeleženci včasih tudi najljubše instrumente, včasih pa jim tudi kaj ne ustreza najboljši.

Kaj pa učinki

»Ljudje poročajo o mnogih pozitivnih učinkih. Nekateri se delavnic udeležujejo zgolj zaradi sproščanja, druženja, spet drugi lažje in bolje spijo, mnogi pa poročajo tudi o fizičnem olajšanju bolečin, vibracije pa lahko spodbudijo tudi osebne notranje občutke, ki jih v vsakdanjem življenju ne iz-

Njena »obvezna oprema« so različna glasbila, s katerimi udeležence delavnic poskuša popeljati na višjo duhovno raven. / Foto: Nika Toporiš

je, kar, kot je pojasnila vodja delavnic, pomeni tudi različne učinke. »Nekateri instrumenti nas bolj prizemljijo, drugi nas popeljejo na višje ravni – odvisno pa je seveda

kušamo,« je še dejala Špela in dodala, da pa njen glas in glasbila niso edini, ki oddajajo energijo, veliko je namreč od ljudi prejme tudi sama.

Pogovor

Aleksander Vrtač, novi predsednik NK Triglav Kranj
Stran 20

Zgodba

Škofjeločan Žan Križnar o življenju z družino na Švedskem
Stran 21

Zanimivosti

Razstava Smučar in njegov serviser v Elanovem smučarskem muzeju
Stran 22

Od petka do petka

Kandidatko za ministrico za pravosodje Andreja Katič danes čaka zaslišanje pred odborom državnega zbora za pravosodje. / Foto: Gorazd Kavčič

V prostorih državnega sveta so pripravili posvet o ustanavljanju pokrajin. / Foto: Gorazd Kavčič

Predstavniki Študentske organizacije Slovenije so predstavili svoj predlog zakona za urejanje položaja študentov. Fotografija je simbolična. / Foto: Gorazd Kavčič

Poklon žrtvam ob drugi obletnici vojne v Ukrajini

MATEJA RANT

Podporo Ukrajini izrazili tudi na shodu v Ljubljani

Ob drugi obletnici ruske invazije na Ukrajino so se na ministrstvu za zunanje in evropske zadeve v prisotnosti predsednice republike Nataše Pirc Musar in predstavnikov diplomatskega zbora v Sloveniji poklonili vsem žrtvam ter izrazili nadaljnjo podporo Ukrajini. Ministrica za zunanje in evropske zadeve Tanja Fajon je zbrane nagovorila po video povezavi iz New Yorka, kjer se je udeležila zasedanja generalne skupščine in varnostnega sveta Organizacije združenih narodov na temo Ukrajine. Po njenih besedah je nesprejemljivo, da si nekdo v 21. stoletju s silo in z orožjem skuša protipravno prilastiti ozemlje neodvisne in suverene države z mednarodno prizanimi mejami. »Ukrajina že dve leti kaže izjemen pogum in odpor pri obrambi svoje države in naših skupnih demokratičnih vrednot. Izražamo solidarnost z ukrajinskim narodom in se spominjamo vseh nedolžnih žrtev, mater in očetov, ki so izgubili otroke, otrok, ki so izgubili mladost, ter vseh, ki jih je prizadela ta nesmiselna in neupravičena vojna.« Ukrajini je obljubila tudi nadaljnjo pomoč.

Predsednica republike Nataša Pirc Musar pa je poudarila opozorilo Slovenije, da kakršenkoli bo izid te vojne, na katerega Ukrajina kot suverena država ne bo imela enakopravnega in enakovrednega vpliva, ne sme biti in ne bo sprejemljiv za mednarodno skupnost. »Vsak drugačen scenarij pomeni konec mednarodne ureditve, kot smo jo poznali od leta 1945, ureditve, ki je temeljila na suvereni enakosti in teritorialni integriteti držav.« Dodala je še, da je prihodnost mogoče načrtovati in uresničevati samo v miru in stabilnosti ter vladavini mednarodnega prava. Ob obletnici vojne v Ukrajini so tudi v Ljubljani, tako kot še v nekaterih drugih evropskih mestih, pripravili shod v podporo Ukrajini, ki sta ga pripravili ukrajinska skupnost v Sloveniji in ukrajinsko veleposlaništvo v Ljubljani.

Andreja Katič kandidatka za ministrico

Potem ko je predsednik vlade Robert Golob v ponedeljek v državni zbor posredoval predlog za imenovanje Andreje Katič za ministrico za pravosodje, kandidatko danes čaka zaslišanje pred državnozbornim odborom za pravosodje. Novega kandidata za pravosodnega ministra so iskali po odstopu Dominike Švarc Pipan

zaradi afere, povezane z nakupom prostorov za potrebe sodišč. Kot predstojnica ministrstva je namreč podpisala 7,7 milijona evrov vredno pogodbo o nakupu stavbe na Litijski cesti. Po njenem odstopu se je v ponedeljek iztekel rok, do katerega je moral premier Golob v državni zbor poslati ime novega ministrskega kandidata oziroma sporočiti, da bo vodenje ministrstva začasno prevzel sam ali to nalogo zaupal komu od ministrov. Andreja Katič je pravosodno ministrstvo vodila že v mandatu vlade Marjana Šarca.

Za skladen regionalni razvoj

Državni svet in Inštitut za ustavno pravo sta v sklopu prizadevanj za uresničitev ustavne določbe o pokrajinah iz leta 2006, ki je bila sprejeta s širokim političnim konsenzom, v ponedeljek v prostorih državnega sveta pripravila posvet, na katerem so se zavzeli za nadaljevanje aktivnosti za pripravo pokrajinske zakonodaje in ustanovitev pokrajin. Kot so poudarili udeleženci posveta, so tudi svetovne in domače krize pokazale potrebo po regionalizaciji, ki bi po njihovem prepričanju pripomogla k učinkovitejšim preventivnim ukrepom na eni in hitrejšemu odzivanju na krize na drugi strani.

»Pokrajine oziroma regije kot vmesna stopnja upravljanja med državo in občinami bi zlasti z odločanjem o naložbah regionalnega pomena spodbudile skladen regionalni razvoj in prispevale k zmanjševanju ekonomskih, socialnih in teritorialnih razlik med posameznimi deli Slovenije,« so sporočili po posvetu in dodali, da je usklajen regionalni razvoj ključen tudi za uspešen zeleni in digitalni prehod.

Izboljšanje položaja študentov

Predstavniki Študentske organizacije Slovenije so v torek pred državnim zborom predstavili svoj predlog zakona za urejanje položaja študentov, ki vključuje 19 ukrepov, s katerimi bi študentom in tudi dijakom olajšali vsakdanje življenje. Med drugim so poudarili pet ključnih ukrepov: dvig minimalne bruto urne postavke za študentsko delo na 7,58 evra, dvig subvencije za študentsko prehrano na 5,17 evra, omejevanje prispevkov za študij, še posebno, ko gre za storitve, ki so že financirane iz javnih sredstev, uvedbo brezplačnih vozovnic javnega potniškega prometa za dijake in študente, kot to že velja za upokojeince, ter zagotovitev brezplačnega zdravstvenega zavarovanja za vse študente.

Slovinci v zamejstvu (944)

Na občinah tudi slovenski obrazci

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Pretekli teden se je na Koroškem zgodil pomemben korak pri uveljavljanju slovenščine v javnosti, kar je ena od kritičnih točk pri zagotavljanju jezikovne enakopravnosti slovenščine na Koroškem. Na pobudo dvojezične občine Globasnica v Podjuni in njenega župana Bernarda Sadovnika, v sodelovanju z deželno vlado, urada za narodne skupnosti pri avstrijskem zveznem kanclerju in družbo IT – Komunal, ki skrbi za informatiko v 132 koroških občinah, je »zagledalo beli dan« skoraj sto dvojezičnih spletnih obrazcev, ki jih morajo občani izpolnjevati pri opravkih na občinah. Tako so odslej dvojezični, nemški in slovenski, obrazci za izdajanje rojstnih in drugih osebnih listin, potrdila o državljanstvu,

Župan Globasnice Bernard Sadovnik je bil pobudnik za ureditev dvojezičnega spletišča na koroških občinah.

/ Foto: arhiv Skupnosti koroških Slovencev

formularji za prijavo in odjavo stalnega prebivališča, prošnje za spremembo namembnosti zemljišča, prošnje za gradbena in za vsa druga za gradnjo potrebna dovoljenja, tudi za odlaganje odpadkov, izpiski iz knjig umrlih, podatki iz

kazenskega registra in vsi drugi dokumenti, po katerih sprašujejo občani. Spletišče se imenuje amtsweg.gv.at.

Pobudniki in sodelujoči v nastajanju spletnega mesta so z novostjo zadovoljni. Nastajalo je v tajnosti, brez javnih polemik, ki se v takih

primerih rade razvijejo. Pobudnik projekta župan Občine Globasnica Bernard Sadovnik izraža ponos nad doseženim. Oba deželna jezika postajata v poslovanju občin enakopravna, kar doslej ni bila praksa. Slovenščina dobiva veljavo v javni rabi. Na uradih jo bodo lahko uveljavljali tako na Koroškem živeči Slovenci kot tudi slovenski državljani, ki bodo imeli opravke na uradih koroških občin. Novost je pozdravil tudi minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Matjaž Arčon.

Na Arihovo peč in na koncert

Na Koroškem bosta druga za drugo zelo znani in vselej dobro obiskani prireditvi. Že to nedeljo, 3. marca, bo že 46. tradicionalni zimski

pohod Arihova peč v spomin na osem zaradi izdaje pobitih partizank in partizanov. Začetek pohoda bo med 9. in 12. uro pri kmetu Polancu na Čemernici/Tschmeritzen nad Hodnino/Kanin nad Št. Jakobom. Pohod poteka mimo leta 2010 obnovljenega partizanskega bunkerja na 1084 metrov visoko Bleščečo planino in nazaj. Pojasnila daje Slovenska športna zveza Celovec, elektronski naslov office@ssz.at.

Druga tradicionalna prireditev pa bo pevska revija Koroška poje. Tokrat bo še posebej mladostna z nastopanjem mlajših zborov. Revija bo v nedeljo, 10. marca, ob 14.30 v Domu glasbe v Celovcu. Informacije za obisk in vstopnice so na spletnem naslovu office@kkz.at.

Po svetu

Primer Navalni

Na volitvah, ki bodo marca 2024, bo za predsednika Ruske federacije ponovno izvoljen Putin. Ta se je edinega resnega protikandidata in voditelja opozicije znebil tako, da ga je dal umoriti. Car pač nima konkurence ...

MIHA NAGLIČ

Aleksij Navalni (1976–2024)

Aleksij Anatoljevič Navalni je bil ruski politik, pravnik in aktivist, rodil se je 4. junija 1976 v Moskvi, umrl 16. februarja 2024 v kazenskem mestecu Harp, v Jamalo-Nenškem avtonomnem okrožju na severu Rusije. Bil je soorganizator številnih protivladnih demonstracij proti ruskemu predsedniku Vladimirju Putinu in korupciji, ki prežema njegov avtoritarni režim. Preživel je številne aretacije in zaporne kazni, preživel je tudi zastrupitev z živčnim strupom novičok, dokazano med zdravljenjem v berlinski bolnišnici. Po maratonskem spoprijemu z avtokratskim režimom je boj izgubil v Putinovem gulagu, kjer je umrl v nepojasnjenih okoliščinah.

Adam in Svetlana o Alekseju

»Aleksij Navalni je umrl tik pred drugo obletnico ruske agresije na Ukrajino in tik pred predsedniškimi volitvami /marca 2024/. Naključje, ki vznemirja ves svet. Adam Michnik, eden od voditeljev Solidarnosti in dolgoletni urednik dnevnika Gazeta Wyborcza, je bil šokiran

nad novico. Z Navalnim sta v Moskvi leta 2015 skupaj izdala knjigo z naslovom Dialogi. Njegovo smrt je razglasil za 'hud udarec demokraciji po vsem svetu'. Pri tem je spomnil na znamenite besede ruskega filozofa Pjotra Čadajeva, ki je nekoč dejal, da je 'človek koristen svoji domovini le, če jo jasno vidi. Domovini smo vselej dolžni govoriti samo resnico!' Prav to je ves čas počel Aleksij Navalni. Po Borisu Nemcovu, Ani Politkovski in mnogih drugih bojnikov za resnico je Navalni, kot pravi Michnik, postal še ena žrtev Putinove vojne proti civilni družbi in demokratični Rusiji. Bil je vodja in simbol te druge Rusije. Ta Rusija noče Putinove banditske vojne z Ukrajino. Putin je sovražil Navalnega. Do te mere, da sploh ni hotel izgovarjati njegovega imena. Navalnega je hotel preprosto črtati iz zavesti Rusov, pravi Michnik. Bil je karizmatičen politik. Karizmo je pobral iz tradicij Andreja Saharova, lucidnost in pogum iz del Vladimirja Bukovskega. Navalni ni bil brez napak, a se je znal učiti od drugih. Za razliko od Putina, njegovega morilca, ki misli, da je nepogrešljiv. Tako kot njegovi učitelji, rablji iz KGB. Rusijo pelje v katastrofo in dela vse, da bi jo pokončal, tako kot to počne z Ukrajino. Navalni je Rusijo

ščitil pred Putinom in v tem boju dal svoje življenje. Brez njega bo Rusija veliko revnejša, toda (p)ostal bo nekakšen svetilnik Rusije prihodnosti, je prepričan Michnik. / Svetlana Aleksijevič, beloruska Nobelova nagrajenka za književnost, pravi, da je smrt Navalnega odprla vrata vsem diktatorjem sveta. Poslej lahko neomejeno počnejo, kar hočejo. 'Nič se jim ne zgodi. Zanje zakoni ne veljajo. Diktatorji se učijo drug od drugega. Zato se resno sprašujem, kaj se bo zgodilo z več kot dva tisoč političnimi zaporniki v Belorusiji. Od Marije Kolesnikove ni glasu že več kot leto dni. Svetlana Tihanovska že dolgo nima nobenih novic o zaprtem možu. Kaj je z Viktorjem Babarikom, kje je Nikolaj Statkevič? Nič ne vemo o njih, svet pa samo gleda, kako je zlo ušlo z vajeti. Vladimir Putin se ne bo več ustavil. To je novi Hitler, a s tehnologijami, strašnejšimi od tistih iz prejšnjega stoletja. Putin ni politik, ampak kagebešnik. Zato je od njega mogoče pričakovati prav vse. Močna osebnost ne ubija opozicijskih politikov, saj spoštuje nasprotnika. Strah ga je, zato počne to, kar zdaj vidimo. Doma in v Ukrajini.' Aleksij Navalni je rad govoril svojim rojakom: 'Ne bojim se in tudi vi se ne bojte!' Pogosto je razmišljal,

kaj bo, če ga ubijejo. 'Če se to res zgodi, to pomeni, da smo izjemno močni. In to moč je vsekakor treba izkoristiti! Zato se ne predajte!' pravi na koncu z oskarjem nagrajenega dokumentarca o njem. 'Ne predajte se!' Zlo namreč čaka prav na to – na apatičnost, strah in molk dobrih ljudi. Zato v boju proti zlu ni predaje! In to seveda še zdaleč ne velja samo za Rusijo.« Stališča Adama Michnika in Svetlane Aleksijevič navajam po članku Branka Sobana z naslovom Dolga sovjetska polarna noč, izšel je v Sobotni prilogi Dela, 24. februarja 2024.

Avtokracija je nad demokracijo

Rusija nima demokratične tradicije, je tradicionalna avtokracija. V Ruskem imperiju so vladali carji, v Sovjetski zvezi generalni sekretarji KP. V Ruski federaciji je po Jelcinovem obdobju v 90. letih, ki je bilo bolj kaos kot demokracija, spet prevladala avtokracija, ki jo posebej ljubi Putin. Tudi če bi tega na kakršenkoli način odstranili z vrha države, se avtokratska narava ruske oblasti najbrž ne bi bistveno spremenila. Navalni je bil pravzaprav le nepotrebna žrtev sistema, ki ga je ogrožal. Vprašanje demokracije v Rusiji je spet odloženo za nedoločen čas.

Ko je bil še na svobodi: Navalni na nekem protestu v Moskvi, levo žena Julija, desno opozicijski politik Ilija Jašin, 12. junija 2013 / Foto: Wikipedia

Kraj smrti Navalnega: kazensko mesto Harp na severu Urala, zgrajeno kot ena najsevernejših postojank Stalinovega gulaga / Foto: Wikipedia

Cvetje, ki ga v spomin na Navalnega polagajo protestniki pred ruskim veleposlaništvom v Berlinu, fotografirano 18. februarja 2024 / Foto: Wikipedia

Nove knjige (726)

Imej me rajši od vsega na svetu

MIHA NAGLIČ

»Delaš domačo nalogo, medtem ko berem. Svet brez knjig ne bi bil vreden življenja. Potrebujem jih, ker se ob njih zavedam, da nisem sama. Ne ob prijateljih. Ob knjigah. Edino, kar sem prinesla iz Zagreba, so bile knjige. Moje knjige, knjige moje mame, knjige moje babice, knjige mojega očeta. Prek teh knjig so tukaj, z mano. Varujejo me. Varujejo tebe. Ali čutiš? /.../ Spat greš in ostaneš sama v noči. Goran dela v Evropi. Sedim na vrtu, nad mano sveti napis Hollywood, ki me vedno znova opozarja: v Hollywoodu si, v Kaliforniji. V redu, v redu, razumem. Moja hiša je s temnega vrta videti prijetna in topla. Dva zajčka pridno žvečita našo trato. Sovi se pogovarjata na

dveh borovcih na vrtu. Ptič oponašalec v daljavi se poskuša spariti in nepopustljivo poje na ves glas. Nikoli se ne naveličam njegovega petja: kot Bach je ali jazz ali Philip Glass. Sem srečna? Ali sem naredila vse, kar sem hotela? Kar sem si želela? O čemer sem nekoč sanjala kot deklica v Zagrebu, v SFRJ? Hotela sem potovati po svetu; in sem. Hotela sem se učiti tujih jezikov; in sem se. Hotela sem igrati; in sem. Hotela sem pisati knjige; to počnem. Hotela sem ljubiti moškega in da ta moški ljubi mene; to počneva. Poleg vsega tega imam še čudovitega sina. Bonus! Nepričakovano darilo! Morala bi biti hvaležna. In sem. Včasih sem bila tako nemirna. Toda pri šestdesetih sem mirna. Pomirjena sem sama s sabo. Počutim se

osvobodeno. Počutim se svobodno. Dober dan je. Nihče ni poklical in jaz nisem nikogar poklicala. Uspelo mi je izključiti zunanji svet. Uspešno sem se odklopila. Dobro? Slabo? Napaka? Prava poteza? Ne vem. In vseeno mi je.

Mira Furlan, Imej me rajši od vsega na svetu, prevedla Tanja Bulajić, Mladinska knjiga, Ljubljana, 2023, 736 strani

Gledam zvezde. Noč je jasna in Rimska cesta se zdi tako blizu. Kmalu bom šla tja. 'Vsi smo iz zvezd,' se nenadoma spomnim Delenninega stavka iz Joejevega scenarija. Ni slabo. Ni me strah. Medtem pa bom zaprla oči in začutila lepoto okoli sebe. In zadihala pod temnim nebom, polnim zvezd. Vdih. Izdih. To je vse.« (str. 727–728)

Mira Furlan (1955–2021) je bila vrhunska jugoslovanska gledališka in filmska igralka. Imela pa je to »napako«, da se v letih, ko se je Jugoslavija razklala na narode, ni znala in se tudi ni hotela opredeliti, kateremu narodu

pripada. Kar ni čudno: njeni predniki so bili slovenskega, hrvaškega, judovskega, srbskega in italijanskega porekla. Pripadala je vsem. Leta 1991 je z možem emigrirala v ZDA, tam je z muko, a razmeroma uspešno nadaljevala svojo kariero, rodila sina in tam tudi umrla. Te »zgodbe o pripadanju« je napisala v angleščini ...

Pogovor

Nogomet mora tudi povezovati

Aleksander Vrtač

Medtem ko so nogometne ekipe v Prvi ligi Telemach odigrale štiri kroge pomladanskega dela državnega prvenstva, pa se danes na zelenice podajajo tudi ekipe v drugi slovenski nogometni ligi. Članska ekipa kranjskega Triglava je od zadnje tekme jesenskega dela tekmovanja doživela kar nekaj sprememb, največja sprememba na čelu uprave kluba pa je novi predsednik Aleksander Vrtač, ki je prevzel vodenje najštevilnejšega kluba na Gorenjskem.

VILMA STANOVNIK

Ste uspešen gospodarstvenik, več let ste bili v upravnem odboru Nogometnega kluba Triglav, konec lanskega leta pa ste prevzeli funkcijo predsednika kluba. Ste že dolgo povezani s športom in nogometom?

Vsa leta, odkar sem vodja našega družinskega podjetja, podpiramo različne športe, ne le nogomet, tudi druge. Dejstvo je, da verjamemo v šport kot eno najbolj zdravih dejavnosti predvsem za mladino. Prav tako v športu vidimo odlično odskočno desko za mlade. Vse to je glavni razlog, zakaj smo v športu prisotni. Glede sebe pa lahko povem, da že vse življenje igram nogomet. Začelo se je na Visokem, kjer sem doma. Moja rojstna hiša stoji nasproti nogometnega igrišča. Imam tudi dva brata, ki že vse življenje igrajo nogomet. Nogomet je tudi že tri desetletja naša službena rekreacija. Imam tri sinove, ki so prav tako začeli igrati nogomet na Visokem in nadaljevali v Šenčurju. Zdaj se sicer bolj kot nogometu posvečajo študiju, čeprav najstarejši in najmlajši še vedno igrajo na Visokem, kjer članska ekipa trenutno igra v gorenjski nogometni ligi.

Kako ste prišli v Nogometni klub Triglav?

Čeprav je bilo obdobje, ko je bilo delo v našem poslu res intenzivno in je bilo manj časa za šport, smo se ves čas zavedali, v kakšnem okolju živimo in kje smo prisotni s svojim poslom, ki smo ga razvili na relativno visok nivo. Pred leti smo tako na prijateljsko tekmo v Kranj povabili nemško moštvo Wolfsburg, ki je Volkswagnov koncernski klub in je tudi eden glavnih sponzorjev. Takrat so me pri Triglavu »nahecali«, da sem se vključil v delo kluba. Nato sem bil izbran v upravni odbor kluba.

Dejstvo je, da ima večina športnih kolektivov obdobja razcvetov in tudi kriz, obdobje covida-19 je to še pospešilo. Kako ste se s tem spopadali v nogometnem Triglavu in zakaj ste se konec lanskega leta odločili, da prevzimate funkcijo predsednika kluba?

Pred dvema letoma smo v klubu izgubili enega večjih

Uspešni podjetnik Aleksander Vrtač je od lanskega decembra tudi predsednik Nogometnega kluba Triglav Kranj. / Foto: Tina Dokl

sponzorjev in klub je zašel v manjšo krizo. Res je tudi, da se je s covidom marsikaj podrlo in klub je obstal na mestu. Upadel je interes sponzorjev in vse to je pripeljalo do tega, da smo bili v nezavidljivi situaciji. Poleg tega smo izpadli v kvalifikacijah članov za prvo ligo, nov športni neuspeh pa se je zgodil z izpadom mladincev iz prve lige. Kljub vsemu sem se ves čas zavedal, da je nogomet šport številka ena in da ima Nogometni klub Triglav velik potencial tudi kot zgled in kot povezovalac nogometa na Gorenjskem. Tega do zdaj ni bilo in verjamem, da bom to piko na i sposoben dati in da bomo povezali klube na Gorenjskem. Mislim, da nam tega zelo manjka, in upam, da bomo znali združiti klube, najti skupni imenovalec, ga podpreti in se povezati tako, kot so povezane druge regije. Seveda pa mora Triglav znova zaigrati v prvi ligi in tam dostojno zastopati našo regijo.

Čeprav je nogomet med športi fenomen na svetu in je, zlasti ob uspehih reprezentance, priljubljen tudi v Sloveniji, pa na Gorenjskem ne more priti na višjo raven, kar bi pomenilo konstantno igranje v prvi ligi in tudi večjo podporo sponzorjev in navijačev. Imate glede tega svojo vizijo?

Seveda jo imam. Strateško pomembni se mi zdita dve področji. Eno je športni del, ki je povezan s temeljno strategijo kluba. Ta je, da nogomet mora združevati

in povezovati. Ko bodo gorenjski klubi živeli za Nogometni klub Triglav, kojim bomo zgled in v pomoč – ne le takrat, ko bomo potrebovali kakšnega igralca – bo izpolnjen prvi pogoj za uspešnost tega kluba. Prav tako bo treba dvigniti zaupanje in samozavest staršev igralcev in okolja. Klub pač ni sam sebi namen, ampak je namenjen mladini, igralcem. V klubu je veliko entuziastov, trenerjev in strokovnega kadra. Vseh članov kluba je trenutno blizu štiristo, imamo vse selekcije nogometašev. Drugi del, ki se navezuje na uspehe v prihodnosti, pa je povezan z delom upravnega odbora. To pa pomeni, da zagotovimo še nekaj sponzorjev, ki bodo s klubom pripravljene sodelovati na dolgi rok. Dejstvo je, da ta naloga ni lahka, pogoj za to pa je naše korektno in uspešno delo.

Med jesenskim in pomladnim delom sezone ste zamenjali kar nekaj igralcev, pa tudi trenerja članskega moštva. Kaj so vzroki in kako ste si zastavili delo?

Prehodna obdobja so vedno malce turbulentna. Eden vzrokov za to je, da so v tem času igralci prosti in na razpolago. V našem klubu je bil jesenski del sezone odigran korektno tako na strani igralcev kot trenerja, vse to pa je izhodišče, da ga v spomladanskem delu sezone skušamo še nadgraditi. To je tudi naš osnovni cilj. Je pa dejstvo, da klub še vedno deluje z omejenimi sredstvi in ta so eno od meril, kako

formiramo ekipo. Drugo je zaupanje stroki, ki odloča o kadrih, pa tudi izbiri trenerjev in postavitvi strokovnega štaba. Pri tem za mlajše selekcije in nogometno šolo v klubu skrbi Uroš Bučan, za člane pa novi trener Toni Golem, za katerega verjamemo, da bo poskrbel, da bo članska ekipa v spomladanskem delu lahko naredila največ, kar je mogoče. Želimo si namreč igrati kvalifikacije za prvo ligo. Ne bomo razočarani, če nam še ne bo uspelo priti med prvoligaše, morda bo celo bolje, če se nam to zgodi prihodnje leto. Vemo namreč, da prva liga zahteva popolnoma drugo nivo, tako organizacijsko kot finančno. Na to se je treba pripraviti. Smo klub, ki ima že leta minimalen proračun. Za igranje v prvi ligi pa potrebujemo okoli milijon in pol evrov. Odgovornost našega upravnega odbora je, da se na to pripravimo že letos.

Ali pri novih ambicijah kluba računate tudi na nekdanje igralce?

Zagotovo si jih želimo vključiti v delo kluba, osnova za to pa je, da sami vidijo smisel, da se vrnejo. Pri tem se večkrat vprašam, kje je bila v preteklosti težava, da so se razbežali na različne konce in nismo ostali skupaj. Mislim, da bo s pravo strategijo kluba in z našim delom v prihodnje njihov interes drugačen. Tako kot je tudi v gospodarstvu: če si korekten in uspešen, te imajo vsi radi. Če pa ne zagotoviš osnovnih standardov, si

pač povprečen ali se celo izgubiš. Mi bi to povprečnost radi presegleli.

S čim bi vam to lahko uspelo?

V strategijo smo zapisali, da je za nas pomembna mladina, mladinska šola in mladinski pogon. Tako je naš prvi cilj uvrstitev naše mladinske ekipe nazaj v prvo slovensko nogometno ligo, kjer je bila desetletja. Prav tako sta pomembni ekipi do 15 in do 17 let, ki ju želimo imeti na čim višjem nivoju, tudi v prvi ligi. Želimo si, da bi mladi domači igralci tvorili jedro naše članske ekipe. Vidimo, da so v Evropi klubi, ki imajo ogromne proračune, pa nimajo domačih igralcev in niso uspešni. Zato stavimo tudi na našo podmladek, na našo nogometno šolo. Če bo naše delo uspešno, nogometaši iz kluba ne bodo več odhajali, temveč bodo z veseljem k nam prihajali drugi dobri igralci.

Začetek pomladnega dela nogometnega prvenstva v prvi ligi je pospremil tudi odmevni izgred navijačev. Kako v klubu skrbite zanje in tudi za red na tribunah, ste po izgredih že dobili nova navodila?

Kakšnih posebnih navodil do danes še ni bilo, se pa vsi zavedamo, da šport v divjaštvu in razgrajštvu ne sme imeti nič. Dejstvo je, da je bilo izgredov v preteklosti povsod že kar nekaj, pa jih nismo sankcionirali. Ko se nekaj zgodi, pa nastanejo težave. Zato bomo morali biti vsi skupaj na to bolj pozorni in bomo nestrpnost zatrli v kali. Naša navijaška skupina je ta trenutek zelo majhna, seveda pa z uspehi pričakujemo tudi več navijačev. Želimo, da bi spoštovali kodeks tega kluba. Zato bomo navijačem, če bodo želeli biti med nami, predstavili svoje standarde. Gre za odnose, ki jih imamo eden do drugega. Če se spoštujemo, nam je to vse samoumevno.

Kakšna je za vas povezava med poslom in športom?

Tako kot verjamem, da smo posel ljudje, verjamem, da smo tudi šport v vseh pogledih in kategorijah ljudje. Maksimalno verjamem in zaupam v ljudi. To je osnovni moto, ki ga bo ta klub naslednji dve leti, za kolikor sem bil izbran za predsednika kluba, tudi imel.

»V strategijo smo zapisali, da je pomembna mladina, mladinska šola in mladinski pogon. Tako je naš prvi cilj uvrstitev naše mladinske ekipe nazaj v prvo slovensko nogometno ligo, kjer je bila desetletja.«

Zgodba

Ko se pojavi severni sij, je prekrasno

Žan Križnar iz Škofje Loke se je leta 2021 z družino preselil na Švedsko. »Takrat si nisem mislil, da bom v tej državi ostal, a za zdaj kaže, da bom tam živel še nekaj časa,« nam je povedal med krajšim februarским obiskom Slovenije.

KLARA MRAK

Idejo o tem, da bi v tujni kupili staro hišo oziroma investirali v nepremičnino, so Žanovi starši udeležili leta 2021, med pandemijo covid-19. »V Stockholmu sta oče in mama imela prijatelje, ki so jima omenili, da bi bil nakup hiše na jugu Švedske dobra poteza, saj tja prihaja veliko turistov iz Nemčije, Danske, Nizozemske. Še posebno v ta predel, kjer smo mi, ker je bila tu rojena Astrid Lindgren. Kupila sta več kot sto let staro kmetijo. Poleti 2021 sva šla najprej gor z očetom Tomažem in začela prenavljati. Hiša je bila zapuščena, brez vode in elektrike, tako da sva si pomagala z baterijami in svečami, umivala sva se z mineralno vodo, imela sva kemično stranišče. Treba je bilo zamenjati vse pohištvo, obnoviti talne površine, prebeliti, nalepiti tapete. Cene obrtniških del na Švedskem so visoke, zato sva vse, kar sva lahko, naredila sama.

»Vimmerby, rojstni kraj Astrid Lindgren, je zelo blizu nas, pol ure vožnje je do tja, kar je glede na dožemanje razdalj na Švedskem toliko, kot sta oddaljena središče Škofje Loke in denimo Trata. Od Stockholma smo oddaljeni štiri ure in pol vožnje.«

Avgusta sta prišli še sestra Taša in mami Vesna, še veliko dela sta imeli s pospravljanjem. »Konec avgusta 2021 so se vrnili v Slovenijo, a kmalu spet odšli na Švedsko. »Ko se je zaradi covid-19 spet vse zaprlo, smo se odločili, da gremo nazaj. Starši bodo tam vsaj še dve leti, dokler Taša ne dokonča študija, jaz nameravam ostati

vsaj naslednjih dvajset let, saj ravno zdaj ustanavljam podjetje. Ne nameravam pa ostati za vedno, ker imam Slovenijo še vedno zelo rad. A dokler se ne naveličam, bom ostal na Švedskem,« zgodbo o odhodu v to skandinavsko državo in svoje načrte razloži Žan.

Oddajajo hišo in hiške

Žan in Taša živita v Jönköpingu, kjer študirata. Njuna oče in mama pa živita v bližini kraja Eksjö, kjer oddajata hišo in hiške ob kmetiji, kjer živita. »Poleg omenjene kmetije smo prenovili še starejšo hišo, ki stoji v neposredni bližini. V njej smo naredili zgodbo o Piki Nogavički, Taša je narisala nekaj slik o njej, dodali smo zgodbo o švedskem škratu Tomteju kot zaščitniku kmetije, tudi nekaj njegovih podob je v hiši. Pa slike lokalnih zelišč, knjiga s fotografijami bližnjih krajev. Gradimo na osebnem odnosu, ko gostje pridejo, se z njimi usedemo, spijemo kavico, čaj iz doma-

Žanu Križnarju je ljubezen do narave med drugimi privzgojila tudi njegova babica, znana loška pediatrinja Štefanija Križnar. / Foto: osebni arhiv

dožemanje razdalj na Švedskem toliko, kot sta oddaljena središče Škofje Loke in denimo Trata. Od Stockholma smo oddaljeni štiri ure in pol vožnje.«

Zelo dobro govori švedsko

Žan je v Slovenijo prišel s prijateljem, s katerim skupaj ustanavljata podjetje. Opazim, da se z njim, vsaj slišati je tako, tekoče pogovarja v švedščini. »Če znaš slovensko, angleško in vsaj malo nemško, se da kar hitro dobro naučiti švedsko,« mi razloži Žan. Ko se je iz Slovenije preselil na sever, je bil star 22 let, njegova sestra Taša pa dvajset. Ona je študirala likovno pedagogiko, on pa zaključil tretji letnik študija arhitekture. »Zdaj študiram BIM (upravljanje digitalnega procesa gradnje) in

delam v podjetju iz Uppsale, Taša pa študira oblikovanje v novih medijih. Oba sva na isti univerzi v Jönköpingu. V kampusu so zdravstvena, pedagoška, ekonomska in inženirska fakulteta. Oba s Tašo sva na inženirski, sicer pa mislim, da je skupno v kampusu okrog 12.000 študentov,« o nadaljevanju študija pove Žan, ki je sicer tudi navdušen športnik. »Veliko tečem, treniram odbojko, konec koncev smo v kraj, kjer živita oče in mami, pripeljali odbojko. Najprej jo je igralo kakih deset ljudi, zdaj jih je že od dvajset do trideset – Poljaki, Švedi, Ukrajinci, Nemci, Romuni ...«

Tudi na Švedskem čebelarji

Žan čebelarji že od petega razreda. »Z očetom sva pri dedku v Delnicah v Poljanski dolini najprej postavila en panj, čez nekaj let še tri nove. Potem je prišlo leto, ko je bilo v Sloveniji ogromno varoje, umrlo je ogromno čebel,« se spominja slovenskih let čebelarjenja. Po selitvi na Švedsko dve leti niso imeli čebel, potem pa sta se z očetom lani odločila za nakup štirih panjev. »Tu je ogromno rož, med hišami so velike razdalje, čebelarjev ni veliko. Petdeset litrov medu sva pridelala, večinoma cvetličnega, tam raste ogromno oljne repice, ki se meša z močvirskim osladom, res lepo diši. Potem sva pridelala tudi nekaj smrekovega in lipovega medu, a ju nisva točila, sva ga pustila čebelam za hrano čez zimo.« Načaja se, da bosta letos imela osem panjev in bosta lahko

ob koncu leta točila tudi med iz vresja, ki je na zelo dober in na Švedskem tudi izjemno cenjen, gost kot karamela in zelo svetel, mlečne barve. »Širne planjave vresja imajo, ker je pokrajina svet

Čebelarji že od petega razreda, ko sta prve panje z očetom postavila v Delnicah v Poljanski dolini. / Foto: osebni arhiv

tundre in tajge, tudi čudoviti kontrasti so jeseni, od vresja je vse rožnato, pa rumene breze.«

Prelepa narava

Nasploh je na Švedskem narava prelepa, pravi Žan, čeprav pa pogreša slovenske hribe. »Na Švedskem je večinoma ravnina. A gozdovi so tam izjemno lepi, iglasti. V njih so z mahom preraščeni balvani, to je res pravljico. Pa povsod so jezera, od 10 do 15 minut hodiš in imaš 'privat' jezero, nikogar ni nikjer. Kaj pa lepote severnega sija, vprašam. »V našem mestu se zelo lepo vidi, smo ob drugem največjem jezeru na Švedskem, Vätternu, ki je

podolgovate oblike, pokrajina proti severu je čisto odprta, nobenih gozdov ni. Ko se pojavi severni sij, je prekrasno. Od trideset do štirideset minut traja, različne barve je, modrikast, zelenkast, rožnat, vijoličast, pri nas res močno sije. Mislim, da je najmočnejši oktobra in novembra, takrat sem ga največkrat videl.« Po drugi strani pa je na Švedskem pozimi veliko teme. »Mene ne moti. Ko je svetlo, imaš namreč občutek, da moraš ven in se ukvarjati s športom, ko je tema, si pa lahko skoncentriran na to, da delaš. Pozimi, ko je res tema, je najkrajši čas, ko je svetlo, med sončnim vzhodom ob 9. uri in zahodom ob 15. uri, torej šest ur.«

Vnuk Štefanije Križnar

Žan Križnar je vnuk dr. Štefanije Križnar, zdravnice, ki je preminila leta 2020 in katere kip bodo postavili v Alejo zaslužnih Ločank in Ločanov. Žan je zelo ponosen na svojo babico. »Zdi se mi, da je vse, kar je nare-

Mladi arhitekt iz Škofje Loke, ki bo v kratkem odprl svoje podjetje, je tudi na Švedsko prenesel svojo ljubezen do odbojke. Igra v tamkajšnji prvi ligi. / Foto: osebni arhiv

dila za Loko in za ljudi, zelo pomembno. Najbolj sem ji hvaležen za to, ker sta naju z dedkom Ivanom (letos bo dopolnil 92 let, op. a.) s Tašo tolikokrat vzela v hribe in gozd, nama pokazala, kaj vse se lahko nabira v gozdovih in po travnikih, katere gobe so užitne. Ogromno sem odnesel od tega, tudi sam nabiram rastline za čaj, gobe. Hvaležen sem, da sva imela res tako otroštvo, da nisva bila doma za računalnikom, ves čas smo hodili okrog. Ves čas je bila aktivna, nisi je mogel ustaviti. Pa še eno izjemno lastnost je imela: bila je neposredna, vse je povedala po resnici, nikoli ni okolišila.«

Zanimivosti

Kamor je šel Stenmark, je šel tudi Jur

Leta 1973 je švedski kupec smuči begunjski Elan obvestil o mladem tekmovalcu, ki je na njihovih smučeh na tekmah svetovnega pokala že dvakrat dosegel drugo mesto. Leta 1974 je Ingemar Stenmark na svetovnem prvenstvu v Madonni di Campiglio osvojil svojo prvo zlato kolajno. V svet zmag legendarni Šved ni izstrelil le sebe, ampak tudi ime Elan, svojemu serviserju, Radovljčanu Juriju Vogelniku, pa je krepko spremenil vsakdan.

MARJANA AHAČIČ

»Minilo je že petdeset let, odkar je v Elan prišla novica o talentiranem mladem Švedu, ki osvaja dobre rezultate in za nameček vozi Elanove smuči. Elan je hitro izbral tehnologa Jurija Vogelnika, saj je takrat že videl nekaj sveta in tekoče govoril nemško. Opreмили so ga z novim parom smuči Elan Impuls, ga poslali na Slovaško z nalogo spoznati tega mladega smučarja in ga povabiti k sodelovanju.« o začetkih tega izjemnega sodelovanja, zaradi katerega je bil legendarni Stenmark vedno tudi malo naš, slovenski, izvemo na razstavi, ki so jo pripravili v Alpskem smučarskem muzeju Elan v Begunjah.

»Beseda je dala besedo in že z naslednjo sezono je Stenmark tudi uradno vozil Elanove smuči z Vogelnikom vedno ob sebi,« so dogodke, ki so vodili v 15-letno sodelovanje in petdesetletno prijateljstvo, pojasnili v Elanu, kjer je od danes naprej na ogled razstava o odmevni smučarski legendi Ingemarju Stenmarku z naslovom Smučar in njegov serviser. Razstavljen zbirka je last Elanovega tehnologa Jurija Vogelnika, ki je Stenmarka kot serviser spremljal na vseh poteh v njegovi zlati dobi smučanja.

Dolgolasi fant z zdelanimi smučmi

»Spomnim se, kako sva se prvič srečala,« je v pogovoru za Gorenjski glas pred skoraj desetletjem, ob enem od rednih Stenmarkovih obiskov v Begunjah in Radovljici, pripovedoval Vogelnik. »Bil je skupaj s še tremi fanti, vsi so imeli dolge lase.

Vstopil sem v prostor in jim povedal, da prihajam iz Elana in jim prinašam smuči. Spomnim se tudi, kako zdelani so bili robniki njegovih smuči ... Kako si sploh vozil z njimi, Ingemar?« se je obrnil k še vedno zelo resnemu in umirjenemu gospodu.

»Na začetku sem smuči vzela, ker so bile poceni. In dobre so bile,« je svojo odločitev pojasnil Stenmark in povedal, da je bil takrat v švedski ekipi edini, ki je imel svojega serviserja, vsi drugi so si morali sami pripravljati smuči. In da je z Vogelnikom ostal vse do konca kariere, ker je ta dober človek. »Zame je pomembnejše, da imam z ljudmi, s katerimi delam, dobre odnose. Če smuči ne bi bile stoodstotne, ne bi bilo tako hudo, kot če ljudje okoli mene ne bi bili pravi. Toda tudi smuči so bile dobre.«

S treninga na trening, s tekme na tekmo

Leta 1974 je Stenmark na svetovnem prvenstvu v Madonni di Campiglio osvojil svojo prvo zlato kolajno. V svet zmag ni izstrelil le sebe, ampak tudi ime Elan, Juriju Vogelniku pa je krepko spremenil vsakdan. Kamor je šel Stenmark, je šel tudi Vogelnik. Mimogrede je postal dežurni voznik. Elan mu je dodelil službeni avto in vozila sta se s treninga na trening, s tekme na tekmo – do vrha oborožena s smučarsko in servisno opremo. V 15 letih skupne kariere sta obiskala 16 držav in s svojim prispevkom zaznamovala zlato dobo alpskega smučanja.

Jur, kot mu pravijo domači in prijatelji, je hitro postal pomembna oseba v Stenmarkovi karieri.

Jurij Vogelnik / Foto: Tina Dokl

Zadržanemu, tihemu mladenci je postal serviser, pa tudi opora in prijatelj.

Brez ene same osorne besede

»Skrbno je nadziral kakovost Ingemarjevih smuči. Pravzaprav je najprej skrbel samo za en par, Stenmark je bil namreč zelo navezan na smuči Elan Impuls, na katerih je dosegel prve zmage. Prepričanje v tistem času je namreč bilo, da smuči postanejo dobre šele po nekaj uporabah,« med drugim izvememo na razstavi.

Pozneje je bilo smuči več, izvemo, Vogelnik pa jih je pripravljaval glede na teren, razmere, vreme in tudi smučarjevo razpoloženje. To je znal oceniti že na prvi pogled, saj se nista prav veliko pogovarjala, čeprav je Vogelnik po nekaj letih že dobro razumel švedsko.

»Če je po testu udaril s palico po tleh, sem že vedel, da je hudič,« je povedal, a

obenem dodal, da v dolgih letih sodelovanja med njim in Stenmarkom ni bilo niti ene same besede, izgovorene osorno ali s povišanim glasom.

Za vse je bil sam

V nasprotju z današnjo prakso tedanji smučarski asi za seboj niso imeli velikih ekip različnih strokovnjakov. »Za vse sem bil sam,« je v prvem pogovoru povedal Vogelnik. »Ko je bil Ingemar že pripravljen na start, so me po radijski zvezi klicali trenerji in opozarjali na kritične točke na progi: zgornji del, tretji zavoj, prelomnica ... Jaz pa sem se obrnil k Ingemaru in ga vprašal: 'A hočeš kaj slišati?' Samo odkimal je. Saj je videl, kakšna je proga. Če je pred startom poslušal opažanja trenerjev, je na progi ves čas samo čakal, kdaj bo prišel 'tisti' del, namesto da bi se skoncentriral na dejanske razmere.«

Spomni se tudi, kako je svojega varovanca, ki je že pred desetletji v javnosti imel zvezdniški status, branil pred navdušenimi oboževalci. »Saj jih nisem mogel spustiti do njega, potepali bi ga! Odrival sem jih stran in jim obenem delil razglednice s Stenmarkovo sliko in podpisom; v Ingemarjevem imenu sem kar sam naredil na stotine avtogramov,« se spominja tistih norih časov.

Razstava o izjemnem sodelovanju in prijateljstvu

Kot je povedala Daša Ozimek, strokovna muzejska sodelavka in avtorica razstave, jo je za oblikovanje razstave navdihnil obisk pri

zakoncih Vogelnik. »Jurij je v letu 2020 postavil manjšo zasebno zbirko, s katero ohranja in predstavlja svoje spomine na tekmovalno življenje Ingemarja Stenmarka med letoma 1974 in 1989. Posebno ponosen je na temeljit popis osvojenih sto-

Vogelnik je zelo ponosen tudi na svojo zbirko skoraj petstotih značk, ki jih je zbral prav v letih, ko sta s Stenmarkom prekrizirala Evropo in svet. / Foto: Tina Dokl

Spomin na izjemne čase sodelovanja s smučarsko legendo

/ Foto: Tina Dokl

znič v 15-letni karieri in bogato zbirko značk, ki jih je zbral po vsem svetu in simbolizirajo njuno skupno pot. Hitro je postalo jasno, da se za številčkami in fotografijami skriva mnogo več.«

In tako je iz zasebne zbirke nastala razstava, na katero so v Elanu zelo ponosni,

poudarja Rebeka Lah, skrbnica znamke in vodja muzeja: »Muzej je vir premnogo zgodb, ki jih vsakodnevno odkrivamo in spoznavamo.

»Zame je pomembnejše, da imam z ljudmi, s katerimi delam, dobre odnose. Če smuči ne bi bile stoodstotne, ne bi bilo tako hudo, kot če ljudje okoli mene ne bi bili pravi. Toda tudi smuči so bile dobre.« (Ingemar Stenmark)

V njih se prepoznata globalna sprejetost in pripadnost blagovni znamki. Tokratna razstava razkriva posebno povezanost med serviserjem in smučarskim junakom, ki je bila očem javnosti manj vidna, a je bila pomemben sestavni del Ingemarjevih in Elanovih zgodovinskih uspehov ter na drugi strani evforije vseh, ki smo te uspehe spremljali.«

Smučko še vedno prime kot nekoč. / Foto: Tina Dokl

Razstava bo na ogled od 1. marca 2024 do konca marca prihodnje leto. Muzej je načeloma odprt od torka do nedelje, vsako prvo nedeljo v mesecu tudi brez vstopnine, tako da si lahko v nedeljo, 3. marca, novo razstavo in celoten muzej ogledate brezplačno.

Jaz, midva in mi

Smučanje 2024

MOJCA LOGAR

profesorica geografije in zgodovine

Vsi v družini radi smučamo in naš dopust je bil vedno tudi smučanje. Tako sva se z Janezom odločila, dano nam je bilo, da smo lahko vsako leto en teden smučali v tujini. Trinajst let smučamo na isti lokaciji, na majhnem smučišču v Avstriji, točno na meji med deželo Koroško in deželo Štajersko. To je za slovenske razmere majhno smučišče, kaj šele za avstrijske. Ustreza nam, ker se do smučišča pripelješ z avtom. Sedaj je 22 apartmajskih hišic, od koder se ob normalnih snežnih razmerah na bele strmine pripelješ s smučmi. Smučišče je

razdeljeno na dva dela. Levi breg je namenjen smučarjem začetnikom, kar pomeni je vedno veliko majhnih otrok, ki imajo šolo smučanja. Na desnem delu smučišča je ena proga vedno zasedena za mlade, ki trenirajo smučanje. Tako vozijo sem mladino iz smučarskih klubov iz Ljubljane, Hrvaške, letos smo opazili tudi ekipo Serbia Ski in BiH Ski Team. V nedeljo je bila mednarodna tekma in malo smučišče je bilo pravi babilon smučarjev različnih narodnosti. Opaziti je bilo Čehe, Slovake, Slovence, Hrvatke, Srbe, Bošnjake, Avstrijce, Nemce, Švicarje, torej vse, kar smuča in tekmuje v svojih kategorijah, je bilo zbrano na tem malem smučišču. Tedenski apartmajski gosti imamo pri nakupu vozovnic velik popust. Tako je

Zame je največje razkošje dejstvo, da je kočna na smučišču.

cena dnevne vozovnice primerljiva s slovenskimi podeželskimi smučišči, kjer nudijo eno samo progo. Zame predstavlja največje razkošje dejstvo, da je kočna na smučišču. Ko naprave začnejo delovati, mi že čakamo v vrsti in okušamo prve zavoje na sveže pripravljenih

progah. Trde proge, ki niso ledene, dobro pripravljene smučni in sam na progah, kaj je lahko še lepšega. Po dveh urah praktično solo smučanja na progah sem jaz že primerno utrujena in grem v kočno. Potem pridejo drugi obiskovalci, avtobusi otrok in šolarjev, smučarske šole, jaz pa se umaknem v hiško in si omislim savno, ki je v apartmajski hišici, in pristavim za kosilo. Po drugi uri se večina dnevnih obiskovalcev že umakne s smučišča, mi pa se podamo še enkrat na prazne strmine in to je to. Če nismo rezervirali kočne že septembra, smo ostali brez nje in tedaj smo smučali drugje. Udobja apartmaja na smučišču meni ne nadoknadi nobena druga strmina, kilometri prog niti višinske razlike, ki jih prevoziš lahko v enem dnevu. Opazila pa sva nekaj. Sedaj sta najmlajša dva otroka stara 18 let, ostali so že odrasli. Naj sedaj smučajo po svoje. Ne bom se več ozirala na dopust iz šolskih počitnic. To je tlaka učiteljskega poklica in šolobveznih otrok. V tem času je apartma najdražji, gneča na smučiščih pa največja. V šoli je gneča, hrup in pririvanje, na dopustu je gneča, kamorkoli greš, so vrste, učitelji, učenci. Upam, da pride čas in izbira dopusta, ko se temu lahko izogneš.

Lastnosti psihe

JANEZ LOGAR

zakonski in družinski terapevt

Prejšnji teden smo zaključili, da čustva lahko delno in začasno uravnavamo z razumom.

6. Notranjetelesni občutki pa so izven dosega razuma. Ko se spomnimo hudih dogodkov ali ko nekaj neprijetnega doživljamo, se nam avtomatsko, brez naše volje, začne čudno oglašati naše telo – srh po celem telesu, mravljinca, kepa v želodcu, otrdeli vrat, zategnjene mišice, vrtoglavica, drget, zamagljen vid, tesnoba v prsih ... Čeprav jih ne razumemo, živijo v našem telesu in najbolj nesmiselno jih je odganjati.

7. Vsi ti notranjetelesni občutki so stari in so del naše zgodovine. Celotno več, lahko so del prejšnjih rodov

in samo živijo v nas. To pomeni, da v nas živi nekaj, kar ni naše. Zakaj?

8. Ko je ustvarjeno čustvo neizživeto, nepriznано, nespoštovano, gre v naše telo – to neozaveščeno čustvo začne živeti svoje življenje. To življenje potlačeni čustev je daleč od razuma in tako se začne oblikovati naša podzavest.

9. Potlačena čustva imajo svoje življenje in njih nič ne zanima, ali smo mi srečni ali nesrečni. Tam so in skupaj s podzavestjo nam diktirajo tempo našega življenja.

10. Lastnost našega notranjega sveta (skupaj čustva in telesni občutki) je tudi, da nima časa. Ko je ustvarjeno, živi naprej, dokler se mi zavestno ne odločimo, da se soočimo z njim. Nima ure, nima minut, le dan in noč čaka, da nas boleče opozori nase.

11. In te naše čustvene bombe v nas ne reagirajo na stanje na TRR-ju in na premoženje. Vsaj nekaj, kar je pravično na tem svetu, kajne. Vsi smo na istem: bogati in revni, beli in črni, škofje in verniki, politiki in volivci, moški in ženske, delavci in direktorji ...

Približno tako se vrti ta naš notranji svet. Manj pomembno je, da sem prebral kakšno knjigo s področja psihologije, bolj pomembno

je, da vse napisano izhaja iz moje 10-letne klinične prakse. To mi pripovedujejo ljudje, jaz samo zapišem.

12. Mi smo del narave. Naš notranji svet je del narave in podvržen naravnim zakonitostim. Lahko se pretvarjamo, da jih ni, vendar kljub temu delujejo. Podobno kot če vržemo kamen v zrak in čakamo, da ne bo padel dol.

Narava nam želi dobro!

Vendar naravni zakon gravitacije deluje in pade dol. Podobno je tudi v našem notranjem svetu. Narava vedno teži k ozdravitvi našega razbolelega notranjega sveta. Naše telo se po poškodbi samo zdravi. Brez te sposobnosti so zdravniki nemočni. Tudi naša psiha se želi sama ozdraviti oziroma naša narava želi (samo)ozdravitev – tudi če se mi razumsko upiram. Primer: na Jelovici je viden kamnolom. Ko bodo nehali kopati pesek, bo čez pet let že mah, čez 30 let grmovje in čez 200 let bodo rasle smreke kot nekoč. Torej narava želi sama sebe ozdraviti. Narava želi isto storiti človeku, le mi se upiram. V naslednji kolumni bomo najprej razložili, kako nismo se obnašali človek do samega sebe in kako modro deluje narava.

Ko otrok zboli za rakom (3)

MAJA BERTONCELJ

raznolikost in vključevanje

Luka Omerzu je protokol zdravljenja zaključil 3. junija 2021. Še vedno ima redne kontrole na Onkološkem inštitutu Ljubljana, Kliniki za maksilofacialno in oralno kirurgijo, Stomatološki kliniki, Kliniki za otorinolaringologijo in cervikofacialno kirurgijo ter po zapletu z virusom EBV v začetku lanskega leta še na nevrološkem oddelku. »Strah je na žalost še vedno prisoten, saj je odstotek možnosti ponovitve pri tej obliki raka kar velik. Še posebno čakanje na izvid magnetne resonance je zame zelo stresno,« opisuje mama Daniela Stojanović Omerzu.

Zdravljenje je imelo tudi stranske učinke. »Posledice obsevanja so, da nimam las nad levim ušesom vzdolž cele brazgotine in da imam na levi strani obraza parezo obraznega živca, ki so ga kirurgi morali poškodovati med operacijo, da so odstranili čim več tumorja,« je povedal Luka, njegova mama pa je dodala: »Trenutno so

najbolj vidne posledice obsevanja in operacije, ki jih je Luka opisal. Ima še zadebeljeno nosno sluznico v levem delu. Lani februarja je bil en mesec v bolnišnici zaradi reaktivacije virusa EBV, kar naj bi bila posledica oslabiljenega odziva po kemoterapijah.«

Sicer Luka nima nobenih omejitev in živi polno življenje. Pred boleznijo je treniral košarko, kar je nato opustil. »Na začetku sem bil zelo izčrpan po aktivnostih, a se

»Strah je na žalost še vedno prisoten, saj je odstotek možnosti ponovitve pri tej obliki raka kar velik. Še posebno čakanje na izvid magnetne resonance je zame zelo stresno.«

je čez čas tudi to spremenilo. Košarke pa ne treniram več, saj nisem mogel fizično slediti napredku drugih fantov v ekipi. Po treningu sem potreboval preveč časa za regeneracijo.« K sreči mu je ostala ljubezen do lesa. Je dijak prvega letnika Srednje šole za lesarstvo Škofja Loka,

smer lesarski tehnik. »Delo z lesom mi je približal oče in mi je pri srcu, odkar pomnim. Les imam po bolezni še toliko raje. Bolezen mi je to področje postavila še na višji nivo,« je zadovoljen Luka.

Ko je zbolel, je bil v sedmem razredu. To je bilo obdobje v znamenju covid-19 in šolanja na daljavo. »Šolanje sem opravljal na daljavo kot sošolci, le da sem delal predmet po predmet individualno z učitelji, ne vseh predmetov hkrati. Uspešno

sem lahko zaključil osnovno šolo,« pravi in doda, da so na OŠ Cvetka Golarja pokazali veliko razumevanja in pripravljenosti za pomoč. Daniela Stojanović Omerzu je še poudarila, da so jim v težkih časih pomagali številni, za kar so jim zelo hvaležni. »Najbolj so me presenetili

Odkar pomni, Luka Omerzu rad ustvarja z lesom. Te ljubezni ni opustil niti v času zdravljenja. / Foto: osebnih arhiv

odnosi nekaterih prijateljev, znancev. Določeni so se po tem, ko so izvedeli za Lukovo bolezen, popolnoma umaknili, kot da smo kužni in da se lahko česa nalezajo. Spet drugi, ki nam prej niso bili blizu, so se izkazali za prijazne, sočutne, pripravljeni so bili pomagati pri

skrbri za druga otroke. To mi je res veliko pomenilo. Vsi trije so imeli izredno dobro podporo pri učiteljih in na šoli. Res sem hvaležna za to, saj sem od številnih staršev na oddelku slišala, da ni povsod tako, da to sploh ni samoumevno.«

(Se nadaljuje)

Iz sveta Petra Colnarja

Luna nagajiva (11. del)

PETER COLNAR

Tako Slovenci. Svet misli drugače. Za največje ljubimce imajo Francoze in Italijane. Slovenec pa s ponosom zakliče: »Toda mi imamo dvojino!«

Izposodimo si pojasnilo strička Googla:

Sleherniku se ob tem vsiljuje vprašanje, ali je to sploh kaj posebnega? Dvojino pozna kar nekaj jezikov. Med modernimi jeziki ima dvojino arabščina. Antična gršči-

v jugovzhodnem delu nekdanje Vzhodne Nemčije), bretonščina (severozahod Francije) in nekatera narečja litvanščine. Dvojino naj bi poznala tudi ukrajinščina, a le pri sklanjanju samostalnikov, ne pa tudi pri sprejanju glagolov.

Pozorni smo lahko tudi na eno od »modernejših« posebnosti, ki jo lahko opazimo v slovenščini, to je v nazivu Slovenija, če ločeno

Zato pa še živimo:

Janez Sigismund Popovič (rojen 9. 2. 1705 v Arclinu) je bil Slovenec, ki je učil Nemce nemškega jezika. Bil je profesor nemškega jezika in govornišva na dunajski univerzi. Napisal je slovnico nemškega jezika. Del svoje zapuščine je določil za podeljevanje devetih Popovičevih štipendij za slovenske (štajerske) študente.

Jezik zaljublencev?

Nekateri so prepričani, da je slovenščina jezik zaljublencev. Simpatična trditev? Tako naj bi bilo, ker imamo dvojino.

na je prav tako poznala dvojino. Pred kratkim je dvojino uradno (ponovno) vpeljala islandščina.

V Evropi poleg slovenščine poznajo dvojino še lužiška srbščina (ki se govori

preberemo samo poudarjene črke LOVE, kar naj bi nakazovalo na ljubezen ...

Sicer pa v demokraciji vsak lahko misli (ne vem, kako je z govorjenjem) s svojo glavo.

Vaš razgled

Vizualna ekspresija drzne prošnjice za avtopralnico. Umazan avtomobil kakor besno platno kliče po osvoboditvi od nečistoč, toda avtorjev odgovor, prepleten z ironijo, razkriva finančno krizo. Očitno je denarnica tanjša od plasti umazanije. Morda pa bi kaj drobiža za pranje avtomobila našel, če bi pogledal pod avtosedeže, v notranje predale in prostore v vratih. Morda pa bi k lajšanju nečistoč pomagala zgolj krpa in vedro vode. N. T. / Foto: Tina Dokl

V svetu, kjer se množijo avtomobili, se zdi razmislek o uporabi kočij precej sveža in ekološko prijazna alternativa. Preobremenjenost cest z vozili ne povzroča le prometnih zastojev, ampak prispeva tudi k onesnaženju zraka in izčrpanju naravnih virov. Tudi ponosen konj si verjetno misli, da je boljše izbira, sploh ker so njegovi »izpusti« lahko celo koristni na kakšnem vrtu ali njivi. N. T. / Foto: Tina Dokl

Splača se biti naročnik Gorenjskega glasa

Pokličite 04/201 42 41
ali pišite: narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Gorenjski priimki

Vrečar, priimek iz vreče (1. del)

TINO MAMIČ

Priimek Vrečar je izvorno slovenski. Nastal je kmalu po letu 1420 zaradi obrti, poklica. Vrečar je izdeloval in/ali prodajal vreče. To ni bil nujno samostojen poklic, saj so kmetje vreče izdelovali pozimi, ko zaradi mraza in snega niso imeli kaj početi na polju. Vreče so bile v poznem srednjem veku, ko je nastal priimek Vrečar, v uporabi za shranjevanje in prenašanje drobnih stvari.

Statev, s katerimi so tkali vreče in obleke, ni imela vsak hiša, marveč so si jih običajno delili. Postopek je bil dolg, saj je bilo najprej treba iz rastlinskih ali živalskih vlaken narediti predivo, nato pa iz tega tkanino. Štirikotne kose tkanine so

sešili v vreče. Tkanina je bila bodisi iz grobega lanenega platna bodisi iz konopljinoga platna ali jadvovine. Vreče so v srednjem veku uporabljali za shranjevanje suhih

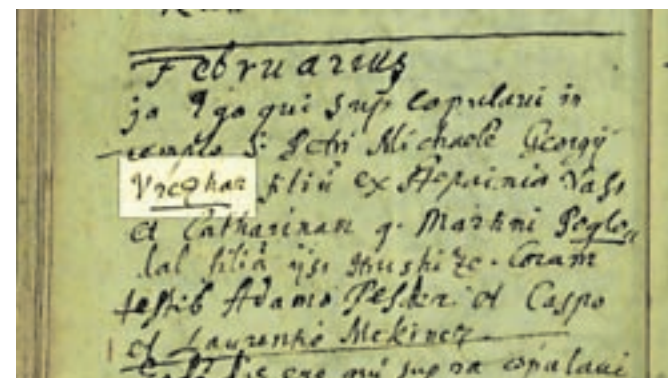
živil. Posebne vreče pa so bile tudi za nošnjo čez ramo.

Jezikoslovec Janez Keber omeja sorodne priimke, ki so nastali podobno: Vreča, Vrečič, Vreček, Vrečko,

Vrečun. Priimek Vrečer pa je samo različica Vrečarja, ki jo najdemo največ na Štajerskem. Štajerski Vrečarji in Vrečerji sorodstveno niso povezani s kranjskimi.

Janez Vrečar iz Šentpavla pri Lipoglavu je v New York, natančneje na otok Ellis Island, prispel 8. septembra 1906. Pri vstopu v ZDA so mejni uradniki zapisali, da je star 25 let in da ni bil nikoli v zaporu, da nima nobene telesne hibe in ni ne anarhist ne poligamist. Iz Evrope je odpotoval 29. avgusta 1906 iz pristanišča Hamburg v severni Nemčiji. Mladi Vrečar je velikanski Kip svobode v pristanišču uzrl po enajstih dneh plovbe z ladjo Kaiserin Auguste Victoria. Potoval je k prijatelju. V tistih letih se je iz Šentpavla in Sadinje vasi čez ocean odpravilo pol ducata mladih Slovencev. Dokument je v arhivu neprofitne organizacije Kip svobode, Fundacija Ellis Island v New Yorku (The Statue of Liberty, Ellis Island Foundation; Vrečar, Johann, št. potnika: 102288120298, 430, 28).

Poročni vpis priimka Vrečar, najstarejši doslej znani v matičnih knjigah: »Michaelis Georgii Vrezhar filius ex Stephanie Vas« ali Mihael, sin Jurija Vrečarja iz Štepanje vasi. Knjigo hrani Nadškofijski arhiv Ljubljana (P 1635-1645, zv. 1, str. 38).

Danes živi v Sloveniji 350 Vrečarjev. Leta 1971 je bilo število višje, 396, največ pa jih je bilo leta 1997: 422. Njihovo največje gnezdo je v gričevju vzhodne Ljubljanske kotline in v vaseh vzhodno od Ljubljane.

Drugod po svetu Vrečarjev skorajda ni. So pa nekateri Vrečarji, ki so zaradi slovenske črke, neznane v zahodnih abecedah, postali Vrečarji. Po 15 jih živi v Nemčiji in Avstriji ter deset v Argentini in Severni Ameriki.

KEKČEVE MELODIJE

Člani Kulturnega društva Bohinjska Bela in učenci Podružnične osnovne šole Bohinjska Bela so ponovno združili moči in pod vodstvom Franca Podjeda pripravili muzikal Kekec.

Nika Toporiš

Več kot uro dolg glasbeni dogodek združuje vse tri Kekčeve zgodbe: Srečanje s Prisanekom in vilo Škrlatico, Srečanje s Pehtoter Srečanje z Bedancem in Kosobrinom. »To je že naše tretje sodelovanje. Brez take ekipe zagotovo ne bi uspelo. Posebej bi rad omenil učiteljico Veroniko Koselj, ki je otroke, ki imajo glavno vlogo, naučila vseh pesmic.«

Franco Podjed: »To je že naše tretje sodelovanje. Brez take ekipe zagotovo ne bi uspelo. Posebej bi rad omenil učiteljico Veroniko Koselj, ki je otroke, ki imajo glavno vlogo, naučila vseh pesmic.«

je pojasnil Podjed. Muzikal, katerega vsebina sledi literarni podlogi knjige Josipa Vandota, je bil napisan že lansko leto, intenzivne priprave pa so se odvijale

Da je muzikal tako dobro uspel, je zaslužnih več kot štirideset sodelujočih. / Foto: Gorazd Kavčič

nekje tri mesece. »Krasno je. Krasno je, da so otroci pripravljene peti in tudi da dobro pojejo. Imamo dva Kekca, kar malo neverjetno je, da je toliko otrok pripravljenih peti in igrati,« je dejal Podjed in dodal, da pa je bilo vse skupaj tudi precejšen izziv, saj je sodelovalo več kot 40 ljudi, nekaj čez trideset samo igralcev.

Optimističen epilog

Režijo projekta je prevzel Lojze Ropret, kostumografijo Jožica Vrečko, scenografijo Boris Pretnar, za luč pa je poskrbel Milan Ravnik. Za glasbeni del nastopa je bilo

Lojze Ropret, Francka Smolej, Franc Podjed, Veronika Koselj in Maja Poklukar / Foto: Gorazd Kavčič

uglasbenih vse deset kratkih pesmic, ki jih je Vandot vpletel v Kekčeve zgodbe, avtorji pa so v vsebino dodali še nekaj ljudskih pesmi. Kot je povedal Podjed, je bilo za odrsko postavitve prizore treba prilagoditi in skrajšati, dogajanje je med predstavo komentiral Marko Soklič, ki so ga postavili v čevlje Josipa Vandota, naravno okoli je pa so deloma nadomestile projekcije. »Srečen sem, da je tudi med odraslimi toliko pevcev, dobrih pevcev. Igralcev je malo morje, pevce pa je po navadi težje najti. Tako kot v filmih o Kekcu je tudi pri nas epilog optimističen, rad pa bi posebej poudaril, da gre za medgeneracijski projekt, ki kaže na dobro sodelovanje vseh,« je še dejal Podjed.

Oblikovala se je skupnost

Tudi predsednica Kulturnega društva Bohinjska Bela Francka Smolej je potrdila, da gre pri muzikalu za rezultat odličnega sodelovanja. »Postali smo prava skupnost od najmlajših nastopajočih, ki štejejo sedem let, pa do zrejših igralcev pri petinosemdesetih. Sodelujemo,

se dobro razumemo in naredimo to, kar je treba. Ta predstava je pravi spektakel, nekaj posebnega. Po navadi igramo predstave, za katere imamo tudi do petdeset vaj, tukaj pa je bilo to zaradi velikega števila sodelujočih praktično nemogoče,« je dejala in poudarila, da jim brez Franca Podjeda ne bi uspelo. Kot je dejala, ga vsi izredno spoštujejo, nihče mu ne oporeka in ne reče ne, zato je vse tako, kot mora biti. »Vaj nismo imeli toliko, bile pa so produktivne in nam je uspelo. Res smo veseli, da je publika Kekca tako dobro sprejela, odzivi so neverjetni,« je še pojasnila.

Velike zasluge za uspeh projekta ima po besedah sodelujočih tudi Maja Poklukar, hči Franca Podjeda, ki je bila zaslužna za celotno organizacijo in usklajevanje vaj. Sama pa je ostala skromna in dejala, da je le vodja predstave in nič več. Premiera in prve ponovitve so že za nami, predstavo si bo v Domu krajanov na Bohinjski Beli vseeno mogoče ogledati tudi 16. in 17. marca ter 5. aprila, vse ob 18. uri.

OTROCI CVETJA

Gorenjska skupina Masharik s pesmijo Otroci cvetja napoveduje dolgo pričakovani prvi album, ki ga bodo prvič v živo predstavili na majskem koncertu v ljubljanskem Kinu Šiška.

Alenka Brun

Nova pesem je lepo nadaljevanje predhodnice Brat moj, ki poslušalca nagovarja k soustvarjanju boljše družbe in lepše skupnosti. Pesem Otroci cvetja pa govori ravno o tej povezanosti, o skupnosti, ki je kot velika družina, v kateri se vsak počuti sprejetega, tudi če ne hodi samo po ustaljenih poteh. Z besedami »Pridi z nami se igrati, dokler si po duši lep in mlad« Masharik poslušalce vabijo, da se jim pridružijo.

Za pesem so pred kratkim že posneli videospot, ki je nastal v sodelovanju z Vito Orehek, Klemnom Vogričem in ekipo ter močno izraža vrednote, ki jih zagovarjajo člani skupine Masharik: iskrenost, skupnost in ljubezen. Kitaristka in pevka skupine Maša Bogataj o novem videospotu pravi: »Otroci cvetja so igriva prispevka za lepšo, bolj odprto in strpnjšo družbo, zato smo videospot zasnovali kot topel objem gledalcu, ki ga navda z občutkom, da je del naše zgodbe, del družine Otroci cvetja. Lovili smo toplino in mislim, da nam je lepo uspelo.«

Člani skupine Masharik delujejo kot usklajeno glasbeno telo. Sestavljajo jo Maša Bogataj (kitara, vokal), Bojan Marinko (bobni) in Luka Zemljic (klaviature, spremljevalni vokal). / Foto: arhiv skupine (Manja Črep)

Televizijske poroke, večerje in ostala »kuharija«

V ponedeljek, 4. marca, si boste na Planet TV lahko ogledali prvo epizodo nove sezone slovenske različice priljubljenega ljubezenskega eksperimenta Poroka na prvi pogled. V njem boste lahko spremljali šest parov, med njimi tudi gorenjska predstavnika, Marka Milosavljeviča (29) z Bleda in Ireno Martinjak (48) iz Trziča. Na Planet TV naslednji teden prihaja tudi oddaja Večerja za 5. Začenjajo na Gorenjskem, prva gostiteljica pa bo Tonka Zadnikar, planincem znana 77-letna kuharica. Na male zaslone (Pop TV) pa se vračata tudi Mali šef Slovenije in že deseta sezona MasterChefa Slovenije. Med 15 tekmovalci smo v MasterChefu zasledili tudi tri Gorenjce, in sicer Matjaža Vengusta (24) iz Brezovice pri Kropi, Domna Beribaka (23) iz Cerkelj ter Jureta Pavliča (34) iz Kamnika.

Kaj bo gostom postregla Tonka Zadnikar? / Foto: Planet TV

Marko Soklič je nastopil v vlogi pripovedovalca Josipa Vandota. / Foto: Gorazd Kavčič

Kai Zorman Zevnik in Bine Jamar sta si nadela pastirske kape in stopila v čevlje slavnega Kekca. / Foto: Gorazd Kavčič

ZANIMIVOSTI

V PRAŠAH KUHAJO NAJBOLJŠI RIČET

V Mavčičah so že četrtrič organizirali tekmovanje v kuhanju ričeta. Ekipe so vsako leto bolj izkušene in ocenjevanje priljubljene jedi na žlico postaja vedno zahtevnejše, poudarjajo organizatorji tekmovanja.

Alenka Brun

Minuli konec tedna so na priljubljeni Mavški tržnici, ki je potekala na ploščadi za dvorano Krajevne skupnosti (KS) Mavčiče, ponovno tekmovali v pripravi najboljšega

ga ričeta, tokrat že četrtrič. Obiskovalci tržnice pa so bili tisti, ki so ričet pokusili in ocenili, kar pomeni, da so glasovali za svojega najljubšega, tistega, ki se jim je zdel najokusnejši. Tekmovale so vasi iz krajevne skupnosti Mavčiče in sosednje Orehek - Drulovka, pa tudi goste so imeli. Tako so se pomerile ekipe Breg

ob Savi, v kateri je bil glavni kuhar Simon Remic, Orehek in Drulovka z glavnim kuharjem Miho Rajgljem, v Prašah so to vlogo v ekipi zaupali Rajku Erženu, Marko Kavčič je bil glavni kuhar gostujoče ekipe iz Dupelj, ki je lani tekmovala prvič in tudi zmagala – letos so se torej tekmovanja v kuhanju ričeta udeležili drugič,

pričakovanja so bila velika. V ekipi Podreče je bil glavni kuhar Marjan Benedičič, res številne ekipe Jama pa Peter Zavrl. Ekipa Mavčič je štela dva člana, Dejana in Nika Burgar. Rudi Zevnik, nekoč tudi radijec in med drugim predsednik KD Simona Jenka – Šmonca Mavčiče, je ponovno povezoval dogodek.

Za gostitelja, Krajevno skupnost Mavčiče, sta tekmovala Dejan in Nika Burgar. / Foto: Alenka Brun

Ekipa Podreča / Foto: Alenka Brun

Gostujoči člani ekipe iz Dupelj / Foto: Alenka Brun

Orehek in Drulovka sta združila moči. / Foto: Alenka Brun

Zmagovalna ekipa iz Praš / Foto: Alenka Brun

Drugouvrščena ekipa z Jame / Foto: Alenka Brun

Tretjeouvrščena ekipa z Brega ob Savi / Foto: Alenka Brun

Na koncu sta med najbolje ocenjenimi vzorci dva ričeta dobila enako število glasov. Nato je na vrsto prišel neodvisni okuševalc, ki se je odločil, da je boljši tisti, ki se mu je zdel po

okusu »bližje ričetu«. Prva tri mesta so tako letos osvojile naslednje ekipe: tretja je bila Breg ob Savi, druga Jama, prva pa z najboljšim letošnjim ričetom ekipa Praše.

SIMPATIČNI SMOLČKI

V sredo smo v prostorih Gorenjskega glasa po štirih letih pripravili drugo srečanje gorenjskih smolčkov. Prišlo je osem smolčkov s svojimi najbližjimi.

Dina Kavčič

Smolčki so vsi, ki se rodijo 29. februarja in imajo zato čisto pravi rojstni dan samo enkrat na štiri leta. To je najmanj vseh najmlajšim, ki rojstne dneve najtežje čakajo, nekoliko bolj pa to pride prav starejšim, ki se pri osemdesetih lahko pošalijo, da jih štejejo šele dvajset. V

sredo popoldne se je na Gorenjskem glasu zbrala prijetna skupina – najmlajši smolčki sta bili včeraj stari osem let, najstarejši pa je dopolnil 88 let. In čeprav se večina med seboj ni poznala, je med njimi takoj stekel živahen pogovor. Ana Pernuš je povedala, da je, ko je bila mlajša, vsako leto kar sama na koledar dopisala 29. februar, najmlajši Ana Hribar in Ivana Kelvišar pa sta pojasnili, da se s

tem ne obremenjujeta preveč in preprosto praznujeta dan prej ali dan kasneje. Anton Vencelj je upihnil šele dvajseto svečo na torti, Gabrijel Pagon pa že dva-ndvajseto. Jadranka Vrtlar, Nada Cankar in Marinka Kuhar si delijo isto letnico rojstva, ki pa naj, kot se za dame spodobi, ostane skrivnost. Slavljenjci so od Gorenjskega glasa dobili lepa darila, obljubili pa so si, da se čez štiri leta spet srečajo.

Smolčki, ki so praznovali na Gorenjskem glasu, so: Jadranka Vrtlar, Anton Vencelj, Gabrijel Pagon, Ana Pernuš, Nada Cankar, Marinka Kuhar, Ivana Kelvišar in Ana Hribar. / Foto: Dina Kavčič

HUMOR, HOROSKOP

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Malce lažje boste zadihali v teh dneh, saj se bodo sprostile energije, ki so vam nalagale dolžnosti in obveznosti. V želji in predvsem v potrebi po sprostivni premišljeno ravnajte z denarjem, da ne boste preveč zapravili. Previdno.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Sprostili se boste in posvetili čas svojim bližnjim in prijateljem. Takšno druženje bo povzročilo, da boste imeli več energije za uresničevanje svojih projektov in lažje boste odkrili rešitve za težave, ki so vas težile v zadnjem času.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Spremembe so v zraku. Bodisi boste pospravljali, prenavljali ali pa se boste celo selili. Morda boste zamenjali partnerja – tako na poslovnem kot na zasebnem področju. Ali pa boste samo več meditirali in spremenili osebno rutino.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Pozorni bodite na okolico in na znamenja, ki vam jih bo pošiljalo vesolje. Lahko gre za dogodke ali pa za ljudi, s katerimi boste komunicirali. Z njihovo pomočjo boste prišli do rešitve težave ali zagate, ki vam že nekaj časa zaposluje misli.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Prihaja okrepitev. Morda boste deležni nepričakovanega priliva denarja, morda povišice, bonusa; ali pa boste del novega projekta, ki bo prinesel koristi. Po drugi strani pa se lahko zgodi, da boste opravili večji nakup, ki ga že dolgo načrtujete.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Nekaj, kar ste načrtovali že lansko jesen, natančneje okoli meseca septembra, se bo uresničilo. Zadeva vas bo spravila v odlično voljo in kar raznežili se boste, kar bo presenetilo ljudi okoli vas, saj niste pretirano čustvena oseba.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Zdaj je čas, da opravite s tistim, kar vas je težilo, žalostilo in vam grenilo življenje, in pospravite te težke občutke na podstrežje, kjer naj služijo samo kot opomnik, kako v prihodnje bolje opraviti s temi zaviralci življenja. Pogumno.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Deležni boste priznanj za svoje delo, trud in talente in poželi boste splošno hvalo. Hkrati ste v odnosu na točki, ko se boste odločali, ali je čas za odhod ali pa lahko zadevo še zapeljete tako, da se bo partnerstvo obneslo.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Bolj se boste odprli in to se bo odražalo v vašem zasebnem in poslovnem življenju. Vsekakor več časa posvetite zasebnemu življenju in premislite, kako naprej in predvsem kako nadgraditi odnos. Nekateri boste razmišljali o odhodu.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Pazljivo z denarjem v teh dneh, saj vas bo kar vleklo v zapravljanje in boste na svojih daljših ali pa krajših potovanjih opazili stvari, ki se vam bodo zdele nepogrešljive. Pazite na svoje zdravje, da vas ne zanese v izgorelost.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Tudi pri vas bodo finance igrale pomembno vlogo, saj boste imeli možnost odplačati dolg ali nekatere dolge, ki so se vam nabrali. Previdno pri komuniciranju z okolico, saj bodo ljudje napeti oziroma bodo imeli kratko zažgalno vrstico.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Tokrat bodo odnosi v ospredju. Nekateri ribice bodo odplavale iz razmerij, ki jih ne zadovoljujejo več, medtem ko bodo druge razmišljale o tem, da bi z boljšo polovico odkrile skupni tolmun, kjer bi zaživele v dvoje.

TEKOČA RELATIVNOSTNA TEORIJA...

TA JE DOBRA

Zavijanje

Sosedi se pogovarjata.
»Upam, da boste prodali tega psa. Moja hči včeraj sploh ni mogla vaditi petja, ker je vaš pes ves čas grozno zavijal,« se pritožuje prva.
»Oprostite, soseda, ampak vaša hči je začela,« ji ne ostane dolžna druga.

Sorodniki na obisku

Sorodniki zvonijo pri vhodnih vratih v blok.
»Kdo je?«
»Mi smo, sorodstvo iz Tržiča.«
»Aha, dobro. Ko zaslišite signal, z nogo odrinite vrata.«
»Zakaj pa z nogo?«
»Pa menda ja niste prišli praznih rok?«

Spoved

Pride mladenič v cerkev k spovedi.
»Poročil sem se,« sporoči skozi okence.
Duhovnik ves začuden odvrne: »Mladi gospod, saj to ni greh.«
»Ni. Ampak jaz se vseeno kesam,« je prepričan mladenič.

Postrežba po gorenjsko

»Natakar, prinesite mi prosim zobotrebec,« zahteva gost.
»Seveda, gospod. Ampak žal boste morali malo počakati, vsi zobotrebci so trenutno zasedeni.«

Tri najdene bombe

Policista sta našla tri bombe in jih zelo pazljivo zlagata v škatlo, ob tem pa eden razmišlja: »Kaj pa, če kakšno slučajno raznese? Kaj bova pa potem?«
»Nič, komandirju bova rekla, da sva našla samo dve.«

LAŽJI SUDOKU

7			8	1	2			6
	6			3				5
		4	5	9		7		
3						2		5
2	9	8				3	7	4
6		5						1
		3		8	1	9		
	1			5				8
9			3	4	7			2

Rešitev:

2	1	5	7	6	9	8	3	4
6	9	8	5	2	7	1	4	3
4	7	6	1	9	8	2	5	3
1	6	9	8	2	7	5	4	3
7	2	6	9	1	8	6	2	5
5	9	2	8	6	1	7	3	4
7	9	6	5	1	3	8	2	4
6	4	1	7	2	9	3	5	8
9	6	7	1	8	6	5	2	4

TEŽJI SUDOKU

8						1		4
				1	4		6	
	1		7	5	3	8		
2								
5		1		4		6		8
								1
			4	3	2	8		9
	2			9	6			
3		9						

Rešitev:

2	8	5	1	7	6	9	3	4
6	1	9	5	8	2	7	4	3
9	6	7	2	3	8	1	5	4
1	7	6	5	9	1	8	2	3
8	6	9	2	1	6	5	3	7
7	9	6	5	1	3	8	2	4
9	2	8	6	5	1	7	3	4
6	4	1	7	2	9	3	5	8
7	1	2	1	8	6	5	2	4

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil N. F.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrta do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630, www.rozmanbus.si

TRST: 6. 3., CVETLIČNI SEJEM PORDENONE: 3. 3., BERNARDIN: 10.–13. 3., ŠMARJEŠKE TOPLICE: 17.–22. 3., MORAVSKE TOPLICE: 20.–24. 5., RADENCI: 20.–24. 5., MADŽARSKE TOPLICE: 1.–5. 4., MEDŽUGORJE: 20.–22. 4., 11.–13. 5.

AKCIJA 2024: BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI, MAREC – VEČ TERMINOV, BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI: 27. 4. – 4. 5., 29. 4. – 6. 5., 8.–15. 5., 10.–17. 5., 23.–30. 5., BANJA VRUČICA S SARAJEVOM: 28. 4. – 1. 5., 2.–5. 5.

MORJE: DUGI OTOK, KORČULA, OREBIČ – VEČ TERMINOV

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

OBVESTILA

Prikaz rezi in oskrbe sadnega drevja

Mošnje – V sadovnjaku Resje (KGZ Sava Lesce) v soboto, 2. marca, ob 10. uri organizirajo srečanje z ljubiteljskimi sadjarji. Vodja sadovnjaka Tatjana Zupan bo prikazala obrezovanje jablan in hrušk ter odgovarjala na vprašanja glede oskrbe sadnega drevja.

Bled – Kmetijsko gozdarski zavod Kranj, izpostava Radovljica, v ponedeljek, 4. marca, ob 9. uri vabi na praktični prikaz rezi in oskrbe sadnega drevja v sadovnjaku kmetije Marko Pazlar, Selo pri Bledu 63. Različne načine rezi, njen vpliv na rodnost

in vitalnost drevja ter pravilno oskrbo sadnega drevja skozi vse leto bosta predstavila univerzitetna diplomirana inženirja agronomije Alenka Caf in Tone Pečarič.

Celostna podpora kmetom

Naklo – V petek, 8. marca, ob 9.30 Oddelek za kmetijsko svetovanje Kmetijsko gozdarskega zavoda Kranj v prostorih Kmetijske zadruge Naklo (Cesta na Okroglo 1a) organizira predavanje in pravno svetovanje z naslovom Celostna podpora kmetom. Lucija Pinterič, vodja psihosocialne podpore na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, bo spregovorila o odnosu do sebe, možno pa bo tudi individualno pravno svetovanje univerzitetne diplomirane pravnice Polone Starc glede prevzema kmetije, pravic prenosnika oz. prevzemnika, plačevanja stroškov po prevzemu ... Individualno svetovanje bo potekalo v ločenem prostoru; zaradi lažje organizacije so zanj obvezne prijave pri Vanji Bajd Frelih (04 511 27 01 ali vanja.bajd-frelih@kr.kgzs.si) ali Ani Beden (04 535 36 17 ali ana.beden@kr.kgzs.si), in sicer do srede, 6. marca.

Na kopanje in v muzej Izolana

Kranj – Društvo bolnikov z osteoporozo Kranj v torek, 5. marca, vabi na kopanje v Bernardin v Portorož s popoldanskim obiskom muzeja Izolana v Izoli. Vabljeni so tudi nečlani društva. Prijave in informacije na 041 424 768.

Muzicirajmo skupaj

Šenčur – Ljubiteljske kitaristke in citrarke v torek, 5. marca, ob 16. uri in okviru programa medgeneracijskega sodelovanja vabijo k druženju ob glasbi v sproščnem okolju Doma krajanov Šenčur. Obvezne so prijave do zasedbe mest na mck-prijave@luniverza.si ali 04 280 48 25.

Rokodelska delavnica

Šenčur – Društvo upokojencev Šenčur v sredo, 6. marca, ob 17. uri vabi na rokodelsko delavnico (klekljanje, pletenje, kvačkanje, polstenje). Zbirno mesto bo pred Osnovno šolo Šenčur.

Občini zbor DU Begunje

Begunje – Društvo upokojencev Begunje člane vabi na občni zbor, ki bo v soboto, 9. marca, ob 17. uri v prostorih društva na naslovu Begunje 23.

RAZSTAVE

Življenjska moč

Kranj – V Galeriji Zveze kulturnih društev Kranj na Glavnem trgu 23 v Kranju bo v torek, 5. marca, ob 18. uri odprtje likovne razstave Življenjska moč, ki povezuje dva člana Kulturnega društva likovnikov Kranj – Majo Ahačič z umetniškimi slikami in dr. Draga Paplerja s fotografijami. Avtorja bosta tudi interpretirala pesmi. V kulturnem programu bosta sodelovali še čelistka Iza Lota Kovač in flavtistka Dora Stepanović iz Glasbene šole Kranj.

PREDSTAVE

Leteča žaba

Sveti Duh – Društva Glasba – Drama vabi na ogled glasbene pravljice za otroke Leteča žaba, ki bo v soboto, 2. marca, ob 10. uri v Kulturnem domu Sveti Duh pri Škofji Loki.

O začaranem žabcu

Slovenski Javornik – DPD Svoboda France Mencinger Javornik -Koroška Bela v soboto, 2. marca, ob 11. uri vabi v Kulturni dom Julke in Albina Pibernik, kjer bo na ogled lutkovna predstava O začaranem žabcu.

Monokomedija Žigolo s. p.

Visoko – KUD Valentin Kokalj Visoko v nedeljo, 3. marca, ob 19.30 vabi na predstavo Žigolo s. p. v izvedbi Domna Valiča. Zabavna zgodba o zapeljevanju bo na ogled v Domu krajanov Visoko.

Testirali toaletni papir

Trislojni toaletni papir na slovenskem trgu je dovolj dobre kakovosti, zato lahko potrošnik pri izbiri gleda predvsem na ceno, je pokazal test Zveze potrošnikov Slovenije.

ANA ŠUBIC

Kranj – Zveza potrošnikov Slovenije (ZPS) je pod drobnogled vzela trislojni toaletni papir. V laboratorij so poslali 15 vzorcev, svoje ugotovitve pa so dodali tudi potrošniki. Izkazalo se je, da za kakovosten in pri potrošnikih dobro sprejet toaletni papir ni treba odšteti veliko denarja. Najcenejši izdelek je le za malo zgrešil zelo dobro oceno.

Ocena, ki so jo toaletnemu papirju podelili potrošniki na praktičnem testu, je pokazala, da je kakovost vzorcev na precej visoki ravni. Kar osem so jih potrošniki ocenili z zelo dobro oceno. Kljub temu so imeli

nekaj pritožb; največ zaradi načina trganja prvega lističa v rolici, prav tako so opazili manjše lističe v zvitku, nekaj pripomb pa se je nanašalo tudi na videz in mehko papirja, so razkrili na ZPS.

Ocena tudi za trajnost

V toaletnem papirju na slovenskem trgu prevladuje celuloza. »Skandinavske države in tudi sosednja Avstrija bolj cenijo toaletni papir, pri katerem kot surovino uporabijo recikliran papir. Ta rešitev je lahko bolj trajnostna, a le, če pri reciklaži uporabijo papir iz znanih virov, ki ne vsebuje pretiranega deleža papirja z belili,« so pojasnili na ZPS. Glede trajnostnih označb, ki

zagotavljajo ustrezno sestavo papirja in odsotnost nepotrebnih kemikalij, so ugotovili, da imata le dva uvožena papirja oznako Modri angel, prav noben vzorec pa ni imel oznake Ecolabel. V oceno za trajnost so vključili še razmerje med gramaturo papirja in vpojnostjo, od česar je odvisna količina porabljenega papirja.

Toaletni papir se je občutno podražil

Ugotovili so, da je trislojni toaletni papir na slovenskem trgu dovolj dobre kakovosti, da lahko potrošnik pri izbiri gleda predvsem na ceno. »Že izdelek z drugo najvišjo oceno se ponša z najnižjo ceno za listič,

a tudi zmagovalc in številni drugi izdelki z dobro oceno niso veliko dražji. Vsekakor bodite pri nakupu pozorni ne samo na število zvitkov v pakiranju, ampak tudi in predvsem na število lističev v zvitku. Cena za tisoč lističev se namreč giblje od 1,48 do kar 4,85 evra,« so opozorili.

Test toaletnega papirja so zadnjič objavili pred šestimi leti in tudi takrat so bili rezultati precej podobni, zato so se odločili, da primerjajo sedanje in tedanje vzorce. Število lističev je pri večini primerjanih vzorcev ostalo enako, cena za zvitke toaletnega papirja pa se je v vseh primerih konkretno zvišala – največ za skoraj 160 odstotkov.

PROSIMO, DARUJTE KRI!

RKS – OE Kranj vabimo vabi na krvodajalstvo akcijo, ki bo potekala:

V ŠPORTNI DVORANI - ŠENČUR
V PONEDELJEK, 4. 3. 2024

PRIDRUŽITE SE VELIKI DRUŽINI KRVODAJALCEV MED **7. IN 13. URO!**

PROSIMO, POKLIČITE IN SE NAROČITE NA DAROVANJE KRVII
051/ 389 270 ali 051/ 671 147 ali 030/ 716 796

Krvodajalcem se zahvaljujemo za darilo, razmnoževanje ter uporičevanje vseh preventivnih ukrepov.

www.daruj.kri.si
BREZPLAČNA OBJAVA

ZMOREŠ, MOČNEJŠA SI, KOT SI MISLIŠ!

Varna hiša Gorenjske nudi podporo, pomoč, pogovor in varno zatočišče ženskam in otrokom, žrtvam nasilja.

NE ODLAŠAJ IN POKLIČI: 051/200083
Od ponedeljka do četrta od 8:00 do 18:00
in ob petkih od 7:00 do 13:00

PROGRAM OMOGOČAJO:
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- 18 gorenjskih občin
- Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v RS
- donatorji

BRZETA AKCIJA OBJAVA

LOTO

Loto rezultati – žrebanje
28. 2. 2024
1, 10, 33, 37, 38, 44 in 41

Loto PLUS:
5, 8, 11, 18, 22, 33 in 7
Joker 6: **3 6 5 3 5 4**

Predvideni sklad 3. 3. 2024 za Šestico: **1.500.000 EUR**
Predvideni sklad 3. 3. 2024 za 6 plus: **600.000 EUR**
Največji dobiček za Joker 6: **1.000.000 EUR**

PETKOVA PRIREDITEV
Izvajata: **LG Tri in skupina Bobek**
LEV IN MIŠKA
Petek, 1. marec 2024, ob 17.30
OKC Krice Krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA
Izvajata: **Gledališče MalihVelikih**
SUPER BRINA
Sobota, 2. marec 2024, ob 10.00
Prešernovo gledališče Kranj

www.pgk.si

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE
MESTNA OBČINA KRASJE
Gorenjski Glas
triglav

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.siMale oglase sprejemamo:
**za objavo v petek do srede
do 14. ure in za objavo
v torek do petka do 14. ure!**Delovni čas:
**ponedeljek, torek, četrtek,
petek neprekinjeno
od 8. do 15. ure, sreda od
8. do 16. ure, sobote, nedelje
in prazniki zaprto.**

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

KUPIM

STANOVANJE, sem resen kupec. V stanovanju lahko ostanete kot najemnik, ni pa najnuj, tel.: 070/391-822 24000521

HIŠE

PRODAM

HIŠO, starejšo, Jesenice – Murova, dve enoti, potrebni obnove, cena 90.000 EUR, tel.: 031/412-397 24000538

POSESTI

KUPIM

ZAIZIDLJIVO parcelo do 500 m², tel.: 051/691-571 24000513

ODDAM

SEVERNO od Kranja oddam zemljišče za vrt, tel.: 051/370-801 24000523FESST, d. o. o.,
nepremičninska
družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta:
info@fesst.si
Internet:
www.fesst.si

NAJMEM

NJIVO ali travnik v Kranju ali Naklem, tel.: 041/393-955 24000522

MOTORNIA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

OPEL Corsa 1.4, 16 V, 101 KS, let. 2013, srebrna, 5 vrat, enyjo oprema, servis., 225.000 km, 4.090 EUR, tel.: 040/567-544 24000483**OPEL** Corsa 1.4, 16 V, letnik 2011, 113.600 km, 74 KW, tel.: 041/287-335 24000499**PEUGEOT** 206 SW, 1.4, l. 2003, 120.000 km, lepo ohranjen, registriran do oktobra 2024, tel.: 031/329-207 24000516**DOBRO** ohranjen Renault Scenic, letnik 2005, tel.: 041/912-135 24000533

KUPIM

VOLKSWAGEN Touran, od letnika 2008 do 2010, ohranjen, od 1. lastnika, tel.: 041/612-032 24000532

STROJI IN ORODJA

PRODAM

GARNITURO za avtogensko varjenje in enofazni cirkular, tel.: 051/364-091 24000503

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 24000488**5 m³** suhih mešanih drv, razžaganih na 33 cm, cena s prevozom 350 EUR, tel.: 031/229-151 24000518**SUHA** bukova in mešana drva, možna dostava, tel.: 031/676-235 24000484**SUHA** bukova drva, možna dostava, tel.: 040/532-320 24000502**SUHA** jesenova drva, tel.: 041/239-468 24000509**SUHE** bukove butare, bukova in mešana drva ter "rajkelne" – okrogle, tel.: 031/826-621 24000307

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM

MIZO 80 x 120, tel.: 040/705-145 24000535

GOSPODINJSKI APARATI

PRODAM

KONDENZACIJSKI sušilni stroj Ariston, 8 kg, zelo malo rabljen in odlično ohranjen, tel.: 041/230-988 24000515**PRALNI** stroj Gorenje, delujoč, tel.: 064/161-576 24000496

OGREVANJE, HLAJENJE

PRODAM

2 nova IR panela Sun direct, 1 kw, tel.: 041/315-609 24000529

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

ČOLN, »banca«, za 3–4 osebe, akumulator, motor Yamaha, 2 vesli, zelo ohranjen, tel.: 040/215-044 24000528

HOBI

PRODAM

NEKAJ gobelinov, lahko izdelam tudi po naročilu, tel.: 040/635-537 24000517

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, poslikane skrinje, manjšo kaščo, drobnarije, kipe ..., tel.: 051/258-936 24000492

STARINE

PRODAM

ANTIK TV ekran 60 cm in TV mini ekran 18 cm, l. 1970, za simbolično ceno, tel.: 031/855-945 24000543

OBLAČILA IN OBUTEV

PRODAM

GOJARJE Alpina, št. 42, tel.: 031/646-493 24000537

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

OČALA kot na napotnico s popustom do 101 EUR. Qlandia Kranj, Qlandia Kamnik, Deteljica Tržič, Spar center Jesenice. Kličite brezplačno 080 1331, www.optika-aleksandra.si 24000494

PRODAM

BIOVITO magnetno podlogo Bawaria Woltex, volnen nadvložek Silver, tel.: 031/734-103 24000530**SEDEŽNO** zračno blazino proti preležaninam iz kavčuka, cena 250 EUR, tel.: 068/152-924 24000540

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

PUHALNIK Bider s teleskopom in elektromotorjem, tel.: 031/241-815 24000504**ZGRABLJALNIK** SIP 470 in pajka SIP 615 ter železna kolesa za BCS, tel.: 041/807-416 24000527**ŽITNI** sejalnik Nordsten 2,5 m, ugodno, tel.: 051/641-172 24000546

KUPIM

ODKUP traktorjev in kmetijske mehanizacije, v kakršnemkoli stanju, tel.: 041/255-834 24000381**SADILEC** krompirja in traktorsko frezo ter prodam železna kolesa za BCS, tel.: 031/343-177 24000526

PRIDELKI

PRODAM

JEDILNI krompir beli in rdeči ter prodam vrtačkasto brano Cimos 2,5 m, tel.: 04/25-71-084 24000512

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne, grahaste in bele, pred nesnostjo in KG piščance za dopitanje. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 24000491**BIKA**, CIK, čiste pesme, vajan zunanje paše, star eno leto, tel.: 04/57-23-353, 070/448-288 24000507**BIKCA** ČB, starega 14 dni, možna dostava, tel.: 041/393-955 24000524**BIKCA** LIS, starega 11 mesecev, za nadaljnjo rejo, tel.: 031/241-425 24000536**ČB** bikca, starega 10 dni, tel.: 041/350-423 24000506**ČB** bikce, stare od 10 dni do 4 mesece, in teličko limuzin, staro 3 mesece, tel.: 041/378-848 24000547**NESNICE** – rjave, grahaste, črne, pred nesnostjo. Brezplačna dostava. Prodaja tudi v Vranskem. Vzreja nesnic Tibaot Svatinja Vanja, Babinci 49, 9240 Ljutomer, tel.: 02/58-21-401 24000463**TELICO** simentalčko v devetem mesecu brejosti, tel.: 051/365-442 24000531**TELIČKO** simentalčko, staro 12 dni, tel.: 041/368-963 24000514**ŽREBIČKA** – šentlanski poni, star 6 mesecev, tel.: 04/51-22-652, 040/549-632 24000497

KUPIM

BIKCE in teličke, od 14 dni naprej, ter pašno kravo, tel.: 051/372-468 24000520**KOSILNICO**, traktor in ostale priključke, tel.: 041/597-984 24000482**ODKUP ŽIVINE** – KOGLER. Plačilo v treh dneh, eko plus. V rejo oddamo pittance – teličke, bikce. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, naročila na tel., tel.: 064/130-081 24000490**TELIČKO** simentalčko, staro do 14 dni, tel.: 040/215-667 24000511

OSTALO

PRODAM

PRST – zemljo, kvalitetno, nepresejeno, lokacija Naklo, tel.: 041/744-142 24000505**SILAŽNE** bale sena, štiri kose, tel.: 041/912-135 24000534**ULEŽAN** hlevski gnoj, tel.: 041/901-888 24000541

ZAPOSLITVE (M/Ž)

NUDIM

AGRARNA skupnost Draga - Kisovec, Begunje, objavlja razpis za pastirja za govedo za pašno sezono 2024. Pisne prijave pošljite do vključno 20. 3. 2024 na AS Draga-Kisovec, Begunje 98a, 4275 Begunje na Gorenjskem, ali asdragakisovec@gmail.com 24000437

IŠČEM

IŠČEM DELO – učna pomoč – matematika, fizika na vašem domu, 30 let dela, dip. str. ing. v pokojju, tel.: 031/534-061 24000498**IŠČEM DELO** – glasbeni duo z odličnim izborom glasbe popestri vašo obletnico, tel.: 040/635-566 24000510

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamine zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 24000489**ADAPTACIJE** – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija, krovstvo, tesarstvo – po zelo ugodni ceni. Leard, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 24000493**FLORIJANI**, d.o.o., C. na Brdo 53a, Kranj, izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 24000495**NUDIM** kvalitetno obrezovanje ali pomlajevanje sadnega drevja in trte. Grega Likozar, s.p., Breg ob Kokri 17, Preddvor, tel.: 040/893-648 24000367**OPRAVLJAM** notranja in zunanja slikopleskarska dela. Pavec Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 24000479**PEČARSTVO**, lončene peči, zidani kamini, kmečke peči, obnova, popravilo, izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-636 24000112**POHIŠTVO**, izdelovanje notranje opreme, masivnih stopnic in balkonskih ograj ter odkup hrastovih in orehovih plohov. Mizarstvo Boštjan Mrak, s.p., Hotemaže 20, Preddvor, tel.: 041/613-727 24000500**SANACIJE**, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 24000111

ZASEBNI STIKI

IŠČEM

IŠČEM gospoda, starejšega, izobraženega, sem vdova, stara 74 let, za skupna družjenja, tel.: 031/450-117 24000501

RAZNO

PRODAM

DESET kosov silažnih bal, okolica Blede, tel.: 041/571-150 24000519**ELEKTRIČNI** skiro s sedežem, 350 W, rabljen dva meseca, večja kolesa, cena 600 EUR, tel.: 04/51-32-465, 051/435-699 24000544**KOVINSKO** ogrodje za zidan štedilnik na drva, kovane mreže, tel.: 040/872-052 24000542**MOTOR** za čoln Tomos 4, 150 EUR, in camp kuhinjo Bruner 150 x 200 – platen 100, tel.: 04/51-32-465, 051/435-699 24000539**SMREKOVE** plohe, 50 mm, in deske, 25 mm, ter suhe bale sena, tel.: 031/372-504 24000545**TELESKOPSKA** električna verižna žaga za obrezovanje drevja, nerabljena, tel.: 071/107-519 24000508**ZNAČKE**, kasete, leksikone, plošče 65 m in sod inox 150 l, tel.: 031/361-195 24000525

Osrednje slovenska **93,8 MHz** | Jesenice **92,1 MHz** | Tržič **95,1 MHz**

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice

14. 2. do 30. 3. 2024
V ZNAMENJE SOLIDARNOSTI Z VSEMI, KI TRPIJO ZARADI ALKOHOLA.
4 DNI BREZ ALKOHOLA
Vir veselja in povezanosti
www.brezalkohola.si

NOVO
Knjiga »Še enkrat, prosim!« je namenjena glasbenim učiteljem, učencem in staršem. Jasmina Pogačnik, izvrstna učiteljica klavirja na Glasbeni šoli Kranj, jo je napisala srčno, duhovito in navihano, zato vam knjigo toplo priporočamo.
21 EUR * poština
148 STRANI, TRDA VEZAVA
Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.
Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.
Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

OSMRTNICA

Svojo življenjsko pot je sklenil naš upokojeni sodelavec

DUŠAN ČERIN

Pogreb pokojnika bo v družinskem krogu danes, 1. marca 2024, ob 12. uri na Mestnem pokopališču Kranj.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Elektro Gorenjska, d. d.

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, očeta in dedija

LADOTA JUGOVICA
1947–2024, iz Stare Loke

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečene besede sožalja, za podarjene sveče, cvetje, svete maše in ostale darove. Posebna zahvala dr. Sonji Vidic iz SB Jesenice, paliativni enoti, društvu upokojencev ter govornikom planinskega društva g. Jožetu Stanoniku in Zveze vojnih veteranov Slovenije g. Jožetu Kranjcu. Hvala g. župniku Janezu Šketu za lepo opravljen pogrebni obred in sveto mašo, pevcem Kranjskega kvinteta in harmonikarju Nejcu Jemcu. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Žena Ani ter sinova Igor in Peter z družinama

ZAHVALA

V 90. letu je mirno, v krogu družine zatisnila svoje oči

JULIJA ZMRZLIKAR
rojena Oselj, po domače Zinčeva Julka iz Voklega

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste sočustvovali z nami, za ustna in pisna sožalja. Hvala vsem za podarjene sveče in cvetje ter za darovane molitvene namene. Iz srca se zahvaljujemo celotni ekipi iz Pomoči na domu DU Kranj za predano pomoč vsa ta leta, patronažni sestri Moniki za neštete skrbne obiske. Hvala ekipi ambulante Vitalija za vso pomoč in napotke. Hvala patru Andreju Piršu za obiske ter duhovno podporo pokojni in svojcem. Hvala župniku Urbanu Kokalju za lep obredni pogreb. Hvala pogrebni službi Navček, pevcem in trobentaču za ganljivo zadnje slovo od pokojne. Hvala vsem, ki ste jo obiskovali na domu in jo vključili v svoje molitve. Iskrena hvala vsem, ki ste se od nje poslovili in jo pospremili na zadnji poti.

Žaluojači vsi njeni
Februar 2024

Pomlad bo na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš ti,
in sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni.
(Simon Gregorčič)

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, ata, starega ata, brata in strica

ANTONA VRHOVNIKA ST.
roj. 1928, iz Sv. Duha

se iz srca zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali za svete maše, cvetje in sveče. Hvala osebju pogrebne službe Pogrebni, pevcem in violinistki, gospodu župniku Franciju Aliču za lepo opravljen obred in vsem, ki ste našega očeta pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsa toplina njegovega srca bo ostala vedno z nami.

Žaluojači vsi njegovi

Tiho sedaj si odšel,
kot lepa misel,
ki mine in nam pusti
le lepe spomine.

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je zapustil dragi mož, sin, brat in stric

JANKO KEJŽAR
iz Zgornje Sorice 12

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče in druge darove. Iskrena hvala za lepo opravljen pogrebni obred gospodu župniku iz Železnikov Tinetu Skoku, kakor tudi patru Francu Kejžarju za pripravljenost pomagati. Hvala tudi domačemu župniku Mirku Turku za obiske na domu v času bolezn. Hvala LD Sorica, lovcem, rogistom, praporščakom, pogrebcem in predsedniku LD Sorica Branetu Tavčarju za res veliko pomoč. Lepa hvala tudi pogrebni službi Akris za prijaznost in pevcem za lepo petje. Hvala CSS Škofja Loka, kjer so zadnji dve leti lepo skrbeli zanj. Hvala vsem, ki ste se udeležili pogreba in pospremili našega Janka na zadnji poti.

Žaluojači vsi njegovi

ZAHVALA

V 81. letu se je poslovila naša draga mami, mama in teta

MARICA RIHTARŠIČ
iz Železnikov

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem ter znancem za izrečeno sožalje in podporo na njeni zadnji poti. Hvala tudi osebju Zavoda sv. Martina v Srednji vasi za lepo oskrbo v zadnjem letu, g. župniku Tinetu Skoku za lepo opravljen pogrebni obred in pevcem Župnije Železniki za izbrane pesmi. Hvala za vsako lepo misel nanjo.

Žaluojači: sinovi Mitja, Bojan, Janez in Jože z družinami

Mnogo je velikih stvari,
od človeka večje pa je ni.

ZAHVALA

Poslovil se je naš

MATIJA MARKELJ
21. 2. 1935 – 14. 2. 2024, iz Radovljice

Za vedno si zaspal, v neskončni čas odpotoval, a hkrati si tu za vedno del nas ostal. Hvaležni smo za dni, ki smo jih preživeli v tvoji bližini. Največja zahvala velja vsem, ki ste z njim delili mnoge trenutke v življenju in ste s tem pokazali svoje spoštovanje in srčnost, ki je neprecenljiva. Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in znancem za izrečena sožalja, za vse besede tolažbe, za stiske rok in objeme. Zahvaljujemo se tudi osebju v Domu SeneCura v Komendi, kjer je preživel svoje zadnje obdobje. Z Matijevim odhodom je nastala neskončna praznina, ki jo bomo napolnili z bogatimi spomini.

Žaluojači: sinova Matija in Marko, vnuk Anže

Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar družijo nas.
So vezi močnejše.
Brez pomena zanje
so razdalje, kraj in čas.
(Mila Kačič)

ZAHVALA

JANEZ JANEŽIČ
iz Hotemaž

Vsak človek je svoja sveta zgodba. Dne 2. decembra 1969 je prvič odprl oči Janez Janežič iz Hotemaž, po domače Jurčkov Jani, 10. januarja 2024 pa jih v 55. letu nenadoma za vedno zaprl. V bolečini smo ga pospremili na zadnjo pot na pokopališče Šenčur, s sveto mašo v cerkvi sv. Jurija. Gospod župnik! Hvala Vam za ganljivo opravljen obred, molitve ter svete maše ob pogrebu, 7. in 30. dnevu. Dragi sorodniki! Hvala, da ste bili tam na ta dan in vse dni, ko vas je Jani potreboval v Hotemažah. Hvala za skrb za njegovo 89-letno mami Marijo, ki jo bo potrebovala po njegovem odhodu. Gospod pogrebni s sodelavci! Hvala za zanesljivo organizacijo pogreba, pogovore, napotke in razumevanje. Spoštovani gasilci! Hvala za vaše angažiranje, prisotnost ter spomin na Janijeve otroške gasilske dni. Dragi sosedje in vaščani! Hvala za vašo stalno prisotnost v Hotemažah, nesebično sosedsko pomoč, prihod na pogrebno slovesnost in obiske svetih maš. Dragi pevci! Hvala za nežno, mirno in čutno petje ob odhodu Janija v večnost. Polepšali ste njegovo pot, na katero ga je ponesla zadnja pesem. Osebjem gostilne Logar! Hvala za okusno postrežene domače jedi, ob katerih smo se pogovorili o življenju Janija in se spomnili na čudovite skupne trenutke. Hvala vsem, ki ste izrekli sožalje! Hvala tistim, ki ste darovali za svete maše.

Dragi pokojni Jani! Hvala za tvojo ponižnost, tvojo sposobnost poslušanja in tvoje redko izrečene besede, ki nikogar niso rani- le in nikogar sodile.

Vsi njegovi

Srce je omagalo,
tvoj diš je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.

ZAHVALA

V 85. letu je odšel v večnost naš dragi ati, ata in brat

FILIP BERCE
iz Podlubnika

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem za izrečena ustna in pisna sožalja ter za vso nesebično pomoč. Hvala za podarjene sveče, darove za svete maše in za vse vaše molitve. Iskrena zahvala vsem, ki ste darovali za obnovo stare dekanije. Zahvaljujemo se tudi g. župniku Janezu Šketu za lepo opravljen sveto mašo in pogrebni obred ter pevcem in pogrebni službi. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Žaluojači vsi njegovi
Škofja Loka, februar 2024

V hladni vodi se telo umiri

V soboto se je več kot sto hrabrih kopalcev odločilo za osvežilni skok v vodo Blejskega jezera, ki je bila enako hladna kot ozračje. Na ledeno preizkušnjo jih je pripravil Emil Ledenko.

MAŠA LIKOSAR

Bled – Izstopiti iz cone udobja pogosto ni enostavno, a sobotni kopalci so dokazali, da je vse mogoče, če se le odločimo in to storimo. Pogumno so se podali v hladno vodo jezera, ki je imela le šest stopinj Celzija. Javni zavod Turizem Bled je tokrat prvič organiziral Zimsko kopanje v Blejskem jezeru, ki je združevalo pripravo na ledeno preizkušnjo in vstop v vodo. Najstarejši med kopalci je štel 87 let, najmlajši pa 18. Poleg Slovencev se je na kopanje podalo tudi nekaj tujih obiskovalcev, med drugim Angleži, Američani, Rusi in Kanadčani.

Udeležence je skozi vaje zavestnega in pravilnega dihanja na hladno kopanje pripravil Emil Ledenko iz Domžal, ki je pri premagovanju življenjskih izzivov naletel na Wim Hof metodo in bil nad njo navdušen. Svoje življenje je posvetil raziskovanju vpliva različnih dihalnih tehnik in ledene vode na zdravje in dobro počutje, z rednim in vztrajnim izvajanjem dihalnih vaj, mrzlih prh ter ledenih kopeli pa je spremenil svoje življenje in pridobil neprecenljive izkušnje.

Kopalci so se pogumno podali v hladno vodo Blejskega jezera, ki je imela le šest stopinj Celzija. / Foto: Primož Pičulin

Misli utišamo z dihom

Kot je poudaril, ima kopanje v hladni vodi številne pozitivne učinke. »Med drugim krepim imunski sistem in odpornost, zmanjša vnetja v telesu, nevtralizira stres, pospeši regeneracijo po telesnih naporih in okrevanje po poškodbah ali boleznih, zbistri misli, dvigne samozavest, izboljša počutje in spanec. Kombinacija dihanja in hladnih potopov vpliva na mnoge procese v telesu,« je dejal Ledenko. Mrzle prhe in dihalne vaje priporoča vsak dan, ob tem dodaja, da vsaka voda, ki ima manj

kot petnajst stopinj Celzija, učinkuje pozitivno. »Večina ljudi v povezavi s hladno vodo začuti odpor, strahove, grabi jih panika, zato je nujno, da misli utišamo, kar pa storimo z dihom. Dih je namreč temelj zdravja in dobrega počutja, ki nam pomaga pri pripravi na vstop v hladno vodo,« je dodal.

V sklopu dogodka je ekipa Spartan Race Slovenija pogumno obiskovalce ogrela in psihično pripravila s spartanskim pristopom. Poleg tega so se lahko udeležili joge s Tamaro Manojlovič, ki je s pomočjo tehnik vizualizacije vsakemu udeležencu pomagala k premagovanju strahu. »V mislih smo se potopili v hladno vodo, še preden so to zares storili. Sam postopek je bil zato kasneje veliko lažji,« je povedala Manojlovičeva.

Dvakrat mokri

Lotte Mulej iz Radovljice potopi v hladni vodi niso tuji, kajti zadnje leto in pol jih je večkrat prakticirala na Norveškem. »Občutek je izjemen, kljub mrazu, ki obda telo. Ob tem je bistveno, da dihaš in se umiriš, pred vstopom pa, da čim manj

razmišljaš in slediš le enemu cilju – da si čim prej v vodi, kajti če greš počasi, je mnogo težje,« je svetovala Mulejeva.

Da so občutki izjemni, je zatrdil tudi Jože Bradač iz vasi Dolenje Polje v Občini Dolenjske Toplice, ki se vsak dan pada v hladno vodo reke Krke. Zanj pravi, da je za nekaj stopinj toplejša kot Blejsko jezero. »Telo se v hladni vodi sprosti in se okrepi, zaradi česar nikoli ne zbolim. S kopanjem v Krki začnem vsak nov dan, tako se napolnim s svečo energijo in zagonom. Na Gorenjskem nas je spremljal dež, zato bi lahko v šali dejal, da smo bili dvakrat mokri.«

Občutke moraš doživeti

Domačin Žiga Kalajžič pa je dejal, da so občutki tako edinstveni, da jih je treba enostavno doživeti. »Ko se v glavi prepričaš, da boš to storil, enostavno greš in doživiš,« meni Kalajžič. Rok Mravinec iz Kranja pa je tokrat prvič izkusil hladno vodo. »Zunaj je bilo mraz, v vodi pa še bolj. Prijavila me je žena, a mi nikakor ni žal. Mrzla voda požene kri po telesu, zato se bom večkrat podal vanjo.«

Emil Ledenko je udeležence skozi vaje zavestnega in pravilnega dihanja pripravil na ledeno preizkušnjo.

/ Foto: Primož Pičulin

Tudi cenejši telefoni so lahko dobri

Na testu pametnih telefonov znova prevlada dveh proizvajalcev. Kakšna naprava je primerna za starejše?

ANA ŠUBIC

Kranj – »Zadnja leta smo pričala upočasnjenu razvoju pametnih telefonov oz. temu, da morebitne uveljavljene novosti kljub drugačnim trditvam izdelovalcev ne prinašajo velikega napredka. Letošnji prvi potrošniški test pametnih telefonov ni postregel z nobenim presenečenjem,« so sporočili z Zveze potrošnikov Slovenije (ZPS) in dodali, da vrh lestvice še vedno krojita dve podjetji in da njuno prevlado le redko zmoti kateri od premijskih modelov drugih znamk.

Za starejše je pomembno, da lahko brez očal, če jih pozabijo, opravijo vsaj klic.

Cene premijskih modelov, še posebej z večjimi pomnilniki, so že nekaj časa krepko čez tisoč evrov. Čeprav si prva mesta še vedno delita dva proizvajalca, so na voljo tudi dobro ocenjeni modeli drugih znamk po precej ugodnih cenah, so ugotovili na ZPS. Po njihovih navedbah mora pametni telefon brez večjih težav delati od dve do tri leta, v skrajnem primeru še leto ali dve več. »Podjetja zagotavljajo, da so njihovi izdelki vse bolj trajnostni. A trajnost ne pomeni le robustne izdelave, temveč tudi možnost preprostega in poceni popravila, kjer pa napredka

še ni, ter zagotavljanje nadgradenj in varnostnih popravkov. Podjetja namenja vse več časa uporabi recikliranih materialov. Zadnji modnik krik je recikliranje kobalta v baterijah, saj je zaradi strupenosti in izkoriščanja otrok na slabem glasu,« so razložili.

Pametni telefon za starejše

Na ZPS so postregli tudi z nasveti glede pametnih telefonov za starejše. Ti imajo pogosto težave z njihovo uporabo, a tudi oni potrebujejo funkcijsko bogato in dovolj zmogljivo napravo. Izbor najboljše naprave za starejše naj bo odvisen od tega, kako udobno se počutijo med uporabo novih tehnologij in kako hitro so se sposobni nanje privaditi. Večina ima težave z vidom, zato sta pomembna velikost zaslona in možnost povečave ikon in besedila na njem, so poudarili na ZPS. Pomembno je tudi, da lahko brez očal, če jih pozabijo, opravijo vsaj klic. »Če ima telefon še možnost preprostega vmesnika oz. preprostega načina domačega zaslona, toliko bolje. Zaradi specifičnosti uporabnikov znajo biti odločilni možnost klica v sili z enim dotikom, največkrat gumba, ter robustno in vzdržljivo ohišje.« Če izbrani model ni tak, priporočajo nakup zanesljivega ohišja, ki ga bo varovalo med padci na tla, saj so v tej skupini uporabnikov pogostejši.

Zaposlenim v Pošti Slovenije višje plače in regres

Maribor – Zaposlenim v Pošti Slovenije in njenem invalidskem podjetju se bodo 1. marca drugič v letošnjem letu povišale osnovne plače. Kot so sporočili, so se namreč 1. januarja v skladu z izredno uskladitvijo osnovnih plač povišale za tri odstotke, 1. marca pa se bodo skladno z dogovorom zaposlenih osnovne plače povišale še za dodatne tri odstotke. Višje bo tudi izplačilo regresa za letni dopust, ki bo letos znašal dva tisoč evrov na zaposlenega, izplačan pa bo najpozneje 1. maja. Kot pravijo v Pošti Slovenije, gre za najvišji regres doslej.

NA GLAS

aforizem

Če mi moja zakonska muza ne bi dala vsak dan tinte za pit, bi imel bore malo aforizmov na papir za izlit.

Milan Fridauer - Fredi

vremenska napoved

Danes bo oblačno in deževno, meja sneženja bo na približno 1500 metrih nadmorske višine. Jutri in v nedeljo bo spremenljivo do pretežno oblačno, možna bo kakšna kratkotrajna ploha.

PETEK

5/9 °C

SOBOTA

3/11 °C

NEDELJA

4/12 °C

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

